

מדינת ישראל

משרד הממשלה

הת"ש, חקלאות

משרד

43/11

4/89/2

א"מ - הצדד חק, הצדד הת"ש והת"ש

גב' סק' חק, הצדד חק - ס' חק, חק

חק, חק

1.91 - 988

מ"מ חק חק

מחלקה

שם תיק: יועץ ראש-הממשלה לענייני התשובות מ. דקל-
בניה, התשובות, חקלאות - מים

7469/4-ג

מוזהה פיו

מוזהה פריט 000wzct

11/12/2017 תאריך הדפסה

כתובת 2-107-11-6-1

תכנון אי"מ

הוועד הארצי של עובדי תכנון המים לישראל בע"מ תהל מהנדסים יועצים בע"מ

חשד ראשי: תל-אביב, רח' אבן גבירול 54, ח"ו 11170, ח"א 61111, טל' 03-268817 ; 03-434434, טלקס 033-654, פקס' 03-269969

9.1.1991

VAD60

לכבוד
מר מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה לענייני החישובות

א.נ.,

הנדון: חברת תה"ל ותפקידה המרכזי במשק המים בישראל

בהמשך לפגישתנו מתאריך 6.1.91 בה הבעת הסכמתך לשמש לנו פה בפני כבוד ראש הממשלה, אנו מתכבדים בזה להמציא לך את החומר הנוגע לתה"ל.

אנו סומכים על הבטחתך שתביא את דבר חיוניות קיום תה"ל בשעה קשה זו למשק המים, בפני כב' ראש הממשלה, וזאת כדי למנוע את ביצוע המלצות האוצר בדבר מינוי מפרק לחברה וקיפוח פרנסתם של כ-500 משפחות.

חברת תה"ל (תכנון המים לישראל) הינה חברה ממשלתית העוסקת כ-40 שנה בתכנון משק המים הישראלי. החברה תכננה את השלד ההנדסי והקונסטרוקטיבי של משק המים ואת מרבית מפעלי המים המרכזיים החל מהמוביל הארצי, רשת קידוחי המים וכלה במכונות הטיהור הגדולים והשבת השפכים של גוש דן (שפד"ן) ואחרים.

במסגרת עבודותיה פיתחה החברה מודלים הידרולוגיים לתכנון וחיזוי השאיבה המותרת באופן מדעי ואובייקטיבי וככלי לניהול מקורות המים במדינה. תכנון משק המים כפי שבוצע ע"י תה"ל הוא מן המתקדמים והמוצלחים ביותר בעולם ומשמש דוגמא ומודל ברמתו המקצועית ומאפשר לתה"ל למכור את שירותיה כיועץ ומתכנן הנדסי ברחבי חבל ובפרט לארצות המתפתחות.

היקף העבודות של תה"ל הוא כדלקמן (באלפי דולרים):

פרויקטים צפויים בסווח קצר ובינוני

חוזים חתומים

	5.5	במשק המים (לשנת 91)
10.5		מסחרי בארץ (לשנת 91)
56.5	32.8	פרויקטים מסחיים בחו"ל
67.0	48.3	סה"כ

מצב המשק הישראלי בכללו והקיצוץ הגדול בהשקעות במשק המים בשנים האחרונות הם מהגורמים העיקריים למשבר הנוכחי במשק המים ומצב זה הביא גם את תה"ל לקשים כלכליים אשר מהם היא מתחילה להתאושש. מהפסד הפעלה של כ-4.5 מיליון דולר בשנת 1989 היא עברה להפסד הפעלה משוער של כ-0.5 מיליון דולר בשנת 1990 ובשנת 1991 כבר צפוי איזון ואולי אף רווח (כל זאת לאחר כצמצום מסיבי של כח האדם הן בשנת 1985 והן בשנת 1989).

כיום במצבו הקשה של משק המים, אין בישראל פרט לחה"ל ריכוז מקצועי תחת קורת גג אחת, האמון על הבנתן של תוכניות ארציות בתחום זה ושיש לו המידע, הידע, הטכנולוגיה, מאגר בעלי מקצוע ומאגרי הנתונים והנסיון בכדי ליעץ לממשלה בתחום המים, כיצד לפתור את הבעיה הקשה וזאת באופן אובייקטיבי וללא פניות, כפי שהוכח בעבר מדוחו"ת שתה"ל הוציאה עד כה.

הנסיונות להוציא את תכנון המים מידיים ממלכתיות לפרק את תה"ל ולארגן מחדש את מערכת תכנון משק המים יהיו יקרים, זמן התכנון יהיה רב והנזקים למערכת עשויים להיות מרובים מתועלתם; לכל מערכת אחרת, אלטרנטיבית, שתוקם יקח מספר שנים עד שתתארגן, תרכוש נסיון וידע על-מנת להגיע לרמה ולביצועים הקיימים היום בתה"ל.

משק המדינה בכללו ומשק המים בפרט אינו מאפשר בשעה זו הרת גורל לעם ולמדינה לעסוק בניסויים ארגוניים. היום יש לפתור את הבעיות שמשק המים נקלע להן ולפעול מיד במבצע קליטת העליה אשר תה"ל ערוכה לו הן מבחינת הנסיון והידע המקצועי והן באפשרויותיה לקלוט את מיטב הכוחות המקצועיים מקרב העליה החדשה בתחום מקצועותיה לעבודותיה בארץ ובחו"ל.

מסיבות אלה ובשל חוסר הפרופורציה שבין הסכומים הנדרשים להבראת החברה, שהם קטנים ביותר ביחס למחיר הענקי של העדר פתרונות הולמים בזמן, מוצע להפסיק מידית את ההליכים לפירוק החברה ולמנות מידית את חברת תה"ל למתכנן הלאומי של משק המים בארץ ולהורות לה להכין לאלתר את התוכניות הנדרשות לשיקום משק המים והתאמתו לצרכים האפשריים כדי שגם במאה הבאה יישמרו אוצרות המים של ישראל לרווחת האוכלוסייה החקלאית, התעשייה וענפי משק אחרים, לנו ולבנינו.

בכבוד רב,

אינג' א. סופר
יו"ר הוועד הארצי

חכנון המים לישראל בע"מ
תהל מהנדסים יועצים בע"מ

חוכנית משותפת ומוסכמת
הנהלה - וועד עובדים

התחדשות וצמיחה

24 באוקטובר 1990

תוכן העניינים

עמוד

1. הרקע והצורך בשינוי
 - 1.1 כ ל ל י
 - 1.2 רקע עיסקי
 - 1.3 רקע תפעולי
 - 1.4 רקע כספי
 - 1.5 רקע הסכמי עבודה
 - 1.6 סכום הצורך
2. מטרת השינוי
 - 2.1 תכלית השינוי
 - 2.2 מטרת ומשימות עיקריות
3. קווים מנחים להתארגנות מחדש
 - 3.1 יעוד החברה
 - 3.2 מטרות החברה
 - 3.3 יעדים חנש שנתיים
 - 3.4 מבנה ארגוני
 - 3.5 כוח אדם
 - 3.6 עקרונות ניהול ובקרה
 - 3.7 עקרונות תגמול ומעור
4. משמעויות

התוכנית החדשה המשותפת להנהלה ולוועד קובעת שהעובדים וההנהלה נרתמים יחד להשגת המטרה שהיא השארת חברת תהל מחודשת, יעילה ועסקית כמוגדר בתוכנית.

1. הרקע והצורך בשינוי

1.1 כ ל ל י

תהל היא חברה ממשלתית גדולה בארץ ליעוץ הנדסי ונמנית על החברות הגדולות המייצאות ידע הנדסי. לחברה מוניטין בינלאומי רב שנרכש בביצוע של מאות פרויקטים עבור ממשלות, מוסדות מימון בינלאומיים ולקוחות פרטיים.

למרות יכולת הביצוע והמוניטין הרב שצברה ובהתבסס על הדו"חות הכספיים של השנים האחרונות ותחזיות לשנים 1991, 1990 נקלעה החברה למשבר כלכלי, משבר שיכול להביא כבר בתקופה הקרובה לקריסת החברה ולגריעת הפסדים כבדים לאוצר המדינה, במידה ולא ינקטו בנחישות הצעדים הדרושים.

1.2 רקע עיסקי

א. החברה שיעור הקמעה היה להיות מתכננת משק המים הלאומי יורדת בהדרגה בהיקף עבודותיה בתחום זה בצורה כוללת, מעבודות בהיקף 10.1 מליון דולר ב-1987 להיקף של 4.6 מליון דולר ב-1990. נשבר לכך גם העבודות והפרוייקטים עצמם הם אומץ של פרויקטים קטנים ולא מספר מצומצם של פרויקטים גדולים כנעבר.

ב. תחרות גוברת והולכת על פרויקטים במדינות העולם השלישי כאשר מדינות אלה שואפות להתחזק מהלוואות יקרות של המוסדות הפיננסיים הבינלאומיים ולהישען על מימון מדינות כמו צרפת, אנגליה, יפן, ארה"ב המצמצמות את פעילות חברות ההנדסה מטעמן.

ג. ישראל איננה חברה בבנקים האסייני והאפריקני לפיתוח, דבר שאיננו מאפשר לחברה להכנס לפרוייקטים במימון הבנקים הנ"ל.

ד. למרות שמדינות כמו ארה"ב, יפן, אנגליה, צרפת משתתפות באמצעות חברות ההנדסה במימון פרויקטים, בעולם השלישי, חברה תהל איננה מקבלת סיוע מהמדינה למרות היותה חברה ממשלתית, ולפיכך עומדת בתנאי תחרות לא שווים כלפי חברות הנדסה ממדינות אלה ויתרה מזאת עלותה האינהרנטית גבוהה.

ה. לחברה, למרות היותה חברה ממשלתית, אין זכות סרוך ראשונה לפרוייקטים המבוצעים ע"י הגושלה בארץ.

- ו. החברה נמצאת בעיקר על צורת שיווק כמו הליכה למכרזים ולא על נסיון למכור "חבילות עסקיות שלמות" הכוללות שיתוף פעולה בין יזם, חברת הנדסה, חברה קבלנית לביצוע ולפיקוח.
- ז. לאור האמור לעיל, החברה אינה יכולה לנצל במידה מספקת את יתרונה היחסי בביצוע פרויקטים טכניים מורכבים בקנה מידה גדול.
- ח. הקמת או פריצת שוק במדינה חדשה בעולם השלישי, דורשת השקעות ניכרות בשיווק, בהקמת משרד וכו', הרבה לפני שמתחילים לראות "פירות".
- ט. החברה עוסקת במספר גדול של פרויקטים טכניים (בעיקר בארץ) בהיקפים של עשרות אלפי דולר, וקיימת סכנה שבפרויקטים טכניים כאלה העלויות הקבועות של הכנת ההצעה עולות על מרכיב הרווח הסביר בפרויקט והפעילות יוצאת נפסדת.

1.3 רקע תפעולי

- א. החברה לא יכלה להתאים את עצמה בשנים האחרונות לתנאי השיווק המשתנים בארץ ובחו"ל (במיוחד, בכ"א, בכניסה לנושאים בלתי שיגרתיים).
- ב. החברה פועלת בתנאי שיווק וחזרות עסקיים וחזת הנחיות רשות החברות הממשלתיות והנחיות משרד הממשלה האחראים על פעילותה.
- ג. בחברה עודף עובדים קבועים מול היקף ההזמנות, דבר היוצר במצב הנוכחי אבטלה סמויה.
- ד. יש לשפר את הראיה העסקית בניהול הפרויקטים (מבחינת האחריות לרווח, מעקב, חשומות ובקרת מערכות).
- ה. קיים מחסור במנהלי פרויקטים ועקב כך נפגעת האפקטיביות שלהם.
- ו. לחברה חסר כ"א צעיר יחסית וברמה גבוהה, בעיקר בתחומי השיווק וניהול הפרויקטים אך גם בתחומי הנדסה מובהקים אחרים.
- ז. יחסית סכר העובדים נמוך וגורם למוטיבציה נמוכה ולחפזות נמוכה כחוצאה מכך יש גידול בשעות המושקעות ומועדי הגשת נדחים.
- ח. עלויות הפרויקטים על מרכיביהם השונים גבוהות, הן בארץ והן בחו"ל לעומת המזרחים.
- ט. קיימת בעיה בסבך עובדים קבועים בביצוע משימות הנגזרות מחוזים עם לקוחות. בעיה זו מתייבשת גם השקעות על עובדים ארציים מחוזים אישיים לביצוע משימות.

- י. קיימת אווירת חוסר מוטיבציה של עובדי החברה הנובעת מהמגבלות שהוזכרו וגם בגלל הקושי במחן חשיצים.
- יא. סה"כ התפוקה לעובד בחברה עומדת כיום על כ-50,000 דולר לעובד בממוצע לשנה.
- יב. אין איזון ביחס בין העובדים הישירים והעקיפים ובין העובדים המנהלתיים והמקצועיים.
- יג. החברה עוסקת בו-זמנית במאות פרויקטים, דבר המחייב מערכת בקרה ניהולית אמינה וזמינה, ויכולת ויסות כוח אדם מקצועי.
- יד. למרות ההגדרה לא ניתן לזהות בחברה אחריות כוללת אחת מהשיווק עד למטירות הפרויקט, כולל מחויבות לתוצאותיו העסקיות.

1.4 רקע כלכלי

- א. לחברה הפסד מצטבר בסה"כ 12.0 מליון דולר עד דצמבר 1989.
- ב. לחברה התחייבויות לכנקים, לספקים, לקופת גמל ולנעשלה, בסה"כ כ-11.5 מליון דולר.
- ג. תחזית ההכנסות מול ההוצאות כתחילת 1990 הצביעה על הפיש מוחנה של כ-4.0 מליון ש"ח (מתוך היקף הכנסות מתוכנן של כ-44.0 מליון ש"ח).
- ד. ערך נכסי החברה כ-11.0 מליון דולר.
- ה. לחברה הוצאות מימון גבוהות מאוד, שעיקרן נובע מההפסד המצטבר הגבוה, המגיעות עד כ-9% מהמחזור.
- ו. הוצאות אחזקה ושכירות ציוד ומבנים, יקרים יחסית ומגיעות עד כ-8.6% מהמחזור.

1.5 רקע הסכמי עבודה

- א. קיים הסכם קיבוצי המקשה על כיצוע סינויים.
- ב. בהסכמי ההבראה שולמו פיצויים מוגדלים ובהסכם הספציפי של שלב ב' שבוצע, הוסכם לפטר 85 איש ולשלם פיצויים מוגדלים שעלותם כ-12.5 מליון ש"ח (במחירי דצמבר 1989).
- ג. על פי הסכם קיבוצי מיוחד מיום 29.8.1990 החברות התחייבו להימנע מפיטורי עובדים קבועים עד לתאריך 30.4.1991, וזה בעילה של צימצומים.

1.6 סיכום הצורך

המזואר לעיל מעלה את הצורך בתוכנית מיידית ונחושה אשר תביא לתפנית במצבה של החברה, תוכנית שתטפל בכל מגזרי הפעילות ושאת עקרונותיה נביא להלן.

2. מטרות השינוי

2.1 תכלית השינוי

להתאים את מסגרות הפעילות המקצועית, העובדים ושיטות הניהול של החברה ליעודה, כנחתיב ממצבה ומחשינויים בסביבתה העיסקית והחברתית.

2.2 מטרות ומשימות עיקריות

מבנה ארגוני מתאים, הרכב כוח האדם ושיטות הניהול צריכים לתמוך בהשגת המטרות הבאות:

א. ברוריות - הקטנת הוצאות והגדלת הפיריון, המחוייבות והתודעה לרווח.

ב. מקצוענות - העלאת הרמה המקצועית והניהולית ומיצויים להשגת יעדי החברה ושכיעות רצון הלקוחות.

ג. צמיחה - טיפוח השווקים הקיימים ופיתוח שווקים חדשים.

ד. ניהול עיסקי - הפעלת שיטות ניהול ובקרה שיאפשרו פעילות עיסקית נכונה, עם אחריות ומחוייבות אישית ברורה, להשגת היעדים ברמת הפרוייקט וכלל החברה.

ה. גמישות - הגדלת והקטנת כוח האדם הלא קבוע של החברה מבחינת הרכבו המקצועי, כמותו, עלותו, איכותו וזמינותו, בהתאם לדרישות השוק המשתנות.

ו. הנעה - שיפור ביצועי העובדים ע"י בניית מערכת עידוד, הערכה וחמרוץ להשגיות עיסקית, יוזמה, איכות, תקשורת ועבודת צוות לרווחת העובדים.

3. קווים מבחנים להתארגנות מחדש

3.1 יעוד החברה

3.1.1 יעוץ ותכנון לממשלת ישראל בתחום משק המים הלאומי ובפרויקטים הנדסיים לאומיים.

3.1.2 יעוץ ותכנון לממשלת ישראל למשרדי הממשלה, לחברות ממשלתיות, למוסדות ציבור ולסקטור הפרטי בתחומי ההנדסה הבאים:

א. מים

- ב. כירוב
- ג. חקלאות
- ד. הנדסה אזרחית ותשתית
- ה. הנדסת תעשייה

3.1.3 להיות חברה בינלאומית רווחית, ליעוץ, תכנון וייזום פרויקטים הנדסיים, העונה לצורכי השוק בתחומים המפורטים בטעיף 3.1.2 הנ"ל.

3.2 מערות החברה

3.2.1 לספק שירותי תכנון ויעוץ לממשלת ישראל בתחום משק המים הלאומי ופרויקטים הנדסיים לאומיים.

3.2.2 לשווק ולמכור ברווח תכנון ופיקוח הנדסי, ניהול וייזום פרויקטים הנדסיים, יעוץ והדרכה.

3.2.3 לפתח ולשנר ידע ברמה מקצועית גבוהה, בתחומי עיסוקיה.

3.2.4 לספק שירותי תמיכה והדרכה ללקוחות.

3.2.5 לפתח עסקים חדשים לחיזוק חוסנה הכלכלי של החברה.

3.2.6 לקדם את התרומה של ישראל בתחומי עיסוקיה של החברה, ולהיות גשר לקשרי חוץ של המדינה.

3.2.7 לתרום לכלכלת המדינה ע"י העמקת הערך המוסף והרחבת היצוא.

3.2.8 לטפח יוזמות איכות, גישה עיסוקית ותחרותית בקרב העובדים, ולתת תמורה גבוהה למצטיינים עבור תרומתם.

3.2.9 לטפח את השקעת כעלי המניות.

3.3 יעדים חמש שנתיים

תוצאות ריאליות מזידות המוגדרות בכמות ובזמן ונתיחות להשגת מערות החברה.

3.3.1 לשמור על רמת הכנסה של 22.0 מליון דולר לשנה ולהגדילה ריאלית בכל שנה החל מ-1992 ב-6% לפחות.

3.3.2 להשיג רווחיות תפעולית של 4% מהמכירות ב-1991 ואחוז אחד נוסף בכל שנה, ע"י התייעלות מתמדת ותכנון בתוצאות.

3.3.3 השגת תפוקה לעובר של 60.0 אלף דולר לשנה, בשנת 1991 והגדלה בסדר גודל של 4% בכל שנה נוספת.

3.3.4 הקטנת החקורה בכ"א מנהלתי ועקיף לכדי 20% מכלל עובדי החברה עד שנת 1991.

שנה	1990	1991	1992	1993	1994	1995	יעד
תפוקה - M \$ לשנה	22	22	23.5	25	26.5	28.5	
רווחיות ב- % ^א	-	4	5	6	7	8	
תפוקה לעובר A \$ לשנה	50	60	62.5	65	67.5	70	
סה"כ נמוצע פוטנציאל כ"א נדרש	442*	367	376	385	392	407	

* נצב קיים נכון ל-1.7.90.

^א כולל מימון ותמרוץ. כל הערכים מהווים ומתייחסים למשרות מלאות.

3.3.5 לשנתי את השוק במדינות הקיימות ולפרוץ ליעדים חדשים: סין, בריה"מ, מזרח אירופה ופיליפינים.

3.3.6 שיפור רמת המקצועיות והתאמתה לרמת השוק ע"י הבאת וטיפול של משווקים ומנהלנים צעירים, בעלי ידע בפיתוח וניהול עסקים, בקיאים בחחום הייזום ובעלי ידע ושפות בהתאם לארצות היעד.

3.3.7 הצערת גיל החברה, הוך שמירה על איזון והמשכיות בתחפלותיות הגיל והנסיון המקצועי.

3.3.8 פיתוח מנהלי פרויקטים.

3.3.9 יוזמה בחחום המיחשוב ההנדסי.

3.4 מבנה ארגוני

המבנה הארגוני מבטא את מסגרות הפעילות ואת חלוקת האחריות והנשימות בחברה.

3.4.1 העקרונות המנחים לתכנון המבנה הארגוני:

- חמיכה כיעוד, במשרות ובהשגת יעדי החברה.
- לאפשר פעילות עסקית פרויקטלית אפקטיבית.

- ג. הגדלת אחריות כוללת ברורה, לכל פעילות, לכל פרויקט ולכל תוצאה עיסוקית, והאצלת סמכויות בהתאם.
- ד. יצירת אפשרות לשליטה ובקרה במרכזי רווח (מרכז הפרויקט).
- ה. שמירה על התמחות והפריה מקצועית.
- ו. יצירת אפשרות לגמישות תפעולית וויסות כ"א.
- ז. שמירה על התמחות בשוקי היעד, ועל יכולת פיתוח שווקים ועסקים חדשים.
- ח. הקטנת הנטה וצמצום התקורה המנהלית.
- ט. איזון מוטת השליטה.
- י. שמירה על הפרדה בין נושאי נשק המים הלאומי, פעילות חו"ל ופעילות ישראל.

3.4.2 המבנה הארגוני העקרוני המוצע

המבנה הארגוני המוצע מורכב מאלמנטים בסיסיים:

- א. הנהלה מצומצמת ואחראית לקביעת המדיניות והיעדים, תכנון, הכוונה, פיתוח עסקים חדשים ומתן שרותי מטה מרכזיים.
- ב. יחידות עיסוקיות האחראיות לכיצוע של העבודות ולעמידה ביעדים, כיחידות אירגוניות אוטונומיות.

3.5 כוח אדם

- 3.5.1 מצבת כוח האדם הוא תוצאת בהרכבה ובכישוריה לתחזית העיסוקית ומבוססת על גרעין עובדים קבועים, מקצועי שלדי ותגבור גמיי.
- 3.5.2 החברה מושתתת על בסיס טכני הנדסי בעל פוטנציאל תכנוני בעיקרו, והתרכב המקצועי צריך לאפשר ביצוע של כל הפרוייקטים בתחומים הקיימים.
- 3.5.3 מנהלי הפרוייקטים צריכים לבוא מתוך המהנדסים ולגלות יכולת ניהולית וכושר עיסוקי, בנוסף להכנתם המקצועית.
- 3.5.4 מנהלי התחומים בחטיבות ישראל צריכים להיות במקורם בעלי מקצוע מתאימים שיש להם כישורים עיסוקיים וניהוליים.
- 3.5.5 מנהלי המחזבים בחטיבת חו"ל צריכים להיות מנהלים עיסוקיים במקורם בעלי תבנה טכנית מערכתית ועם דגש על ביצועים ויכולת מו"מ.
- 3.5.6 לאנשי ההנהלה הבכירה צריכה להיות בעלי כושר מקצועי וגם התמחות ניהולית ועיסוקית.
- 3.5.7 הרכב כוח העבודה הצפוי בתארגנות החדשה של החברה יתבסס על מערך יצור ועובדי מינהל ביחס רצוי של 1 ל-4.

3.5.8 לצורך התאמת עובדי החברה להערכות החושה יש צורך בהוצאתם של בין 80 עד 90 עובדים

קבועים.

3.5.9 יחידות הסנק השייכות למשרד הפנים ומשרד החקלאות (ביוב ארצי, מים עירוניים ופיקוח עליון) - יש לתחום על הסכם ארוך טווח (5 שנים) בין חהל לבין הממשלה, להעסקת עובדי חהל ביחידות אלה. לחילופין, יש למצוא הדרך והאפשרות להעבירם למוסדות הממשלה ולדאוג להעברת העובדים על זכויותיהם המלאות.

3.6 עקרונות ניהול ובקרה

3.6.1 הפרדת אחריות ניהולית ועסקית בין פעילויות חו"ל וישראל.

3.6.2 הפעילות הקשורה במסך המים תיגזר מהתקציבים שיועמדו לרשותו של מסך המים ע"י הממשלה בכל שנה.

3.6.3 גישה עסקית של ניהול נסיכזי רווח מימנת הפרוייקט הבודד.

3.6.4 אחריות כוללת אחת לכל פרוייקט מהשיווק ועד למסירה וקבלה ע"י הלקוח, (LIFE CYCLE RESPONSIBILITY)

3.6.5 ניהול ובקרה החברה בכל המישורים יבוצעו ב-3 רמות פירוט:

א. רמת הפרוייקט

ב. רמת החטיבה

ג. רמת החברה.

3.6.6 מאגר הנתונים יאפשר מדידת וניתוח ביצועים ב-5 תחכים:

א. פרוייקט בודד

ב. קבוצת פרוייקטים/מנהלי פרוייקטים

ג. כל תחום/מרחב

ד. כל חטיבה

ה. החברה כולה.

3.6.7 הניהול השליטה והבקרה השוטפת בתוך החטיבה יבוצעו באחריות מנהלי החטיבה לריכוז וויסות כ"א פנימי וחיצוני בהתאם למדיניות מנחה וכללי מסגרת.

3.6.8 קביעת מדיניות, אירגון שיטות ונוהלים, הקצאת אמצעים, וויסות כ"א חריג בין חטיבתי,

קביעת עדיפויות, פיתוח עסקים חדשים ובקרה כוללת, יבוצעו ע"י הנהלת החברה.

3.7 עקרונות תגמול ותמריץ

3.7.1 תמריץ ינתן עבור תרומה בפועל מעבר ליעדים המוגדרים:

- א. לצוות הפרוייקט (חלוקה מתוספת הרווח)
- ב. לאנשי השיווק על הבאת פרוייקט מעבר למכסה המזוכננת ועל הקדמת חתימת החוזים.
- ג. לעובדים מצטיינים על תרומה מיוחדת לחברה.

3.7.2 חיבנה מערכת הערכה/מדדה ותימרוץ לפי יעדים אישיים ופרוייקטליים, הנגזרים מיעדי החברה ומשימותיה.

3.7.3 העקרונות המנחים לבניית שיטת ההערכה והתמריץ הם:

- א. המערכת תיבנה במשותף עם המנהלים והמוערכים ותיצור מחויבות להשגת יעדים ולשיפור ביצועים.
- ב. המערכת תחבס על מדידת ביצועים אמיתיים, אובייקטיבית ומקובלת על העובדים.
- ג. המערכת תיבנה במשולב על מדדי אפקטיביות של עמידה ביעדים עיסקיים ומקצועיים, המוגדרים ככל האפשר במושגים של תפוקות ותחומות כמותיות, ועל הערכת התנהגות וסגנון תפקוד בעזרת סולמות הערכה מובנים.
- ד. הערכת הביצועים תשמש ככלי ניהולי המבוסס על תקורות קבוצתיות ואישיות בונה, לצורכי התכנון, ההנעה, הפיתוח וההיזון החוזר. ההערכת תשמש לגיבוש חוות דעת על ביצועי העבר (הקודם) של העובד, התנהגותו התיפקודית, נגשת התפתחותו היחסית בארגון ומיצובו הכולל.
- ה. המערכת תבהיר את המטרים והציפיות של ההנהלה, תעודד עבודת צוות משותפת, תחושת שותפות והזדהות עם מטרות הארגון, ותיצור קשר ברור בין תרומת העובד להערכתו ולתגמולו.
- ו. המערכת תעודד משמעת מחויבות התייעלות וחסכון בצד מיומנות, איכות ומקצוענות.
- ז. המערכת תאפשר לזהות פערים ולתכנן שיפורים בביצועים הטכניים והניהוליים באמצעות תוכניות הדרכה, פיתוח, בחירה, השמנה וקידום כ"א.
- ח. מערכת המדידה וההערכה תהיה פשוטה וקלה להפעלה, תישען ככל האפשר על הנתונים הקיימים בארגון ותיצור אינטראקציה חיובית ובונה בין המעריך והמוערך.

ח. הנערכה תהיה גמישה לשינויים במסרים ובהדגשים שהאירגון עשוי להיזרק להם כתוצאה משינויים בסכיבה העיסוקית.

4. מ ש מ ע ו י ו ת

4.1 ישימות תוכנית ההתארגנות

א. אין לחברה כיום יכולת ותקציב לחשלוט פיצויים מוגדלים. זרוע תקציב משרד האוצר לחשלוט פיצוי מוגדל, הוגן לעובדים שנדרשים לצאת את החברה.

ב. גובה הפיצויים יקבע על פי הענות משרד האוצר ויכולת החברה שיתקבלו על דעת ההנהלה והעובדים.

ג. תוכנית זו מעמידה את החברה על סדר גודל של 367 עובדים על בסיס 1991, שחלקם עובדים קבועים של החברה וחלקם עובדים בחוזים מיוחדים או קניית שירותים בהתאם לצורכי העבודה.

ד. מחיקת חובות לממשלה של החברה וזאת על מנת לתת לחברה היכולת לפעול בצורה עסקית עם ביצוע השינויים והתאמת העובדים.

ה. תבחן שאלה מיקום המשרדים הראשיים של החברה.

4.2 שינוי שיטת ההתקשרות והתגמול

בכדי להחיעל ולהניע את העובדים לשפר את הפרייון והתרומה לחברה, יש צורך במתן שכר הולם תוך יישום שיטת החמרוץ לפי העקרונות שנמצו לעיל.

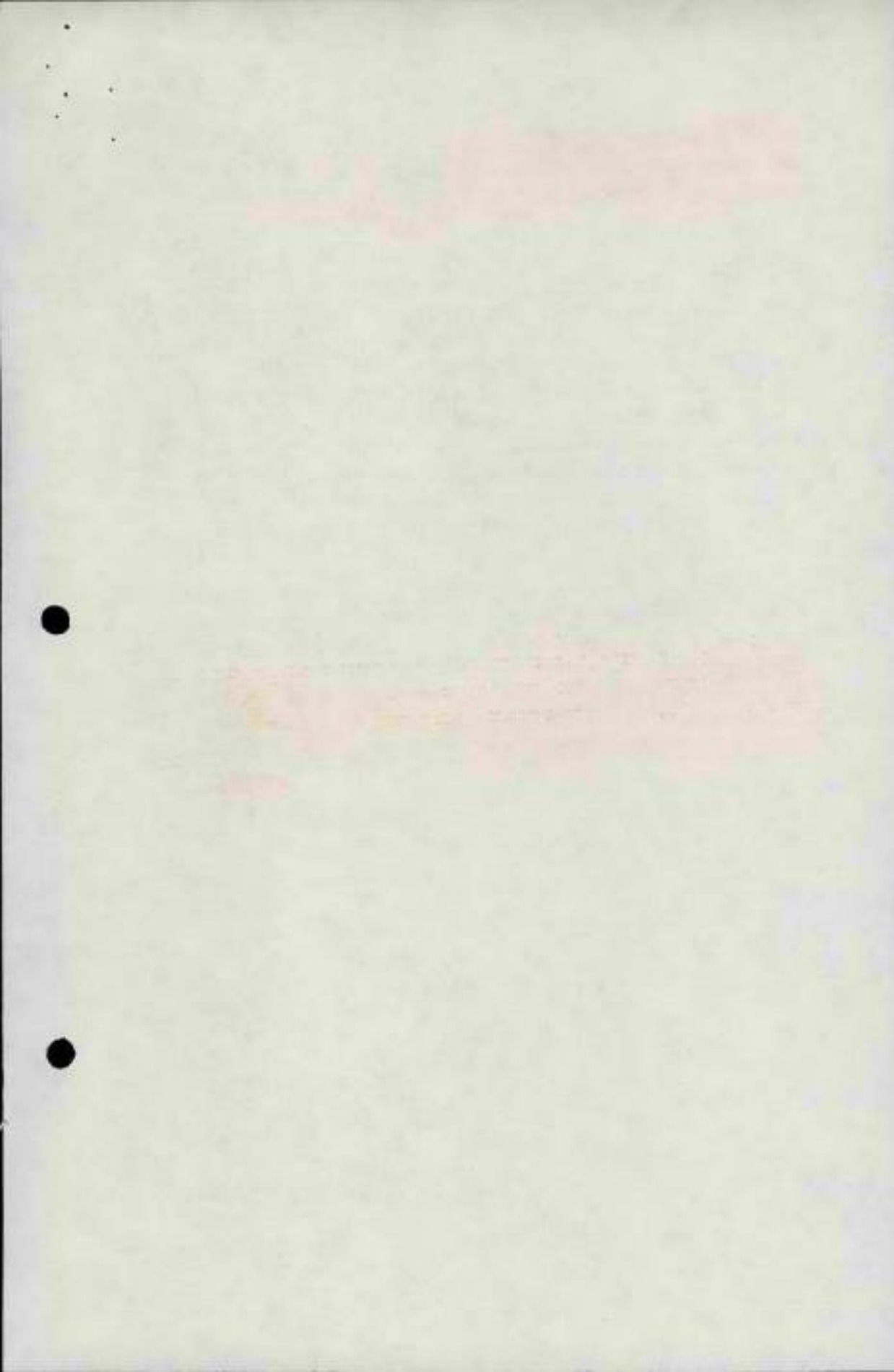
4.3 הסיכויים

צמצום ההוצאות, הגדלת הפרייון לעובד יחד עם שינוי שיטות הניהול בכל הדרגים לגישה עיסוקית, יבטיחו את החברה ויאפשרו לה פעילות רווחית וצמיחה.

תכנית האב למשק המים (1988). על מסקנותיה והמלצותיה, שהכרח ליישמן בדחיפות, לא נידונה במועצת המים וגם לא בפורום ממלכתי אחר, פרט למשרד החקלאות. התכנית לא הובאה לדיון בממשלה על אף מסקנותיה הקשות הדורשות טיפול מיידי.

מסקנות תכנית האב למשק המים מצביעות, שצפוי נידול בצריכת המים השפירים לצריכה ביתית ולתעשייה מ-640 מלמ"ק בשנת 1988 לב-910 מלמ"ק בשנת 2000. כתוצאה מכך תצטמצם עד אז כמות המים השפירים הזמינה לחקלאות מ-1,200 מלמ"ק לשנה כיום לב-740 מלמ"ק. כמו כן, תצטמצם צריכת המים באיכויות השונות לחקלאות מ-1,410 מלמ"ק ב-1985 ל-1,180 מלמ"ק בשנת 2000, זאת אם יושקעו 90 מיליון דולר מדי שנה בשנה במשק המים. סכום זה גבוה בהרבה מהסכום שהוקצב לפיתוח משק המים בשנים האחרונות. בהשקעה של 30 מיליון דולר בשנה תצטמצם כמות המים שאפשר יהיה לספק לחקלאות ל-980 מלמ"ק בלבד. יודגש שאומדנים אלה אינם מביאים בחשבון שהעלייה הגדולה לישראל בעשור הקרוב תביא להגדלת צריכת המים הביתית והתעשייתית על חשבון הצריכה החקלאית.

תכנית האב למשק המים בחנה רק את "תסריט ההמשך", שלפיו יתמידו ההסדרים הקיימים במשק המים - הקצאת מים מינהלית בהיקף ובמחיר הקיימים. התכנית לא בחנה את "תסריט המפנה", הנשען על אמות מידה כלכליות - מחיר מים ריאלי והקצאת מים על פי היצע וביקוש. במסקנות התכנית נקבע, כי המשך המדיניות על פי "תסריט ההמשך", עלולה לסכן את מקורות המים ולגרום השקעות במפעלי מים יקרים. יש לבחון בהקדם את "תסריט המפנה", שעיקריו תואמים את הגישה שעליה הצביע מבקר המדינה בדו"ח 37.

משק המים ב-1990

1. מזה שנים רבות נמשכת שאיבת היתר ממאגרי מי התהום. כתוצאה מכך ירדו המפלסים במאגרים, נשחקה הרורבה התפעולית ("האוגר התפעולי" בלשון ההידרולוגים), אשר נועדה לצורכי אספקת המים בשנים שחונות, והדרדרה איכות המים. בגלל הגרעון הניכר במאגרים, די בתנודות רגילות ברמת המשקעים השנתית - שנה או שנתיים שחונות רצופות - כדי לגרום משבר קשה במשק המים. השנים 1979, 1986 ו-1990 היו שנות משבר קשה במשק המים והן אופיינו בגרעון ניכר במאגר החוף ובאפסות האוגר התפעולי במאגר ההר. המשבר האחרון, ב-1990, הוא החמור מכולם. זו הייתה השנה הראשונה שבה נאלצה נציבות המים לקצץ במכסות לחקלאות במהלך העונה, בעת שוריצת גידולי הקיץ כבר הייתה בעיצומה. ב-20.3.90 פורסמו תקנות לשעת חירום, ולפיהן הופחתו המכסות ב-15% בצפון הארץ וב-7% במרכז. ב-20.6.90 נעשה עוד קיצוץ של 10% בכל איזורי הארץ. גם ההקצאות לצריכה ביתית ולתעשייה הופחתו ב-12%. הפחתת המכסות באמצע העונה, בעת שתכניות החקלאים כבר היו בשלב הביצוע, פוגעת בחקלאים קשה יותר מאשר לפני העונה. ההזדקקות לצעד מעין זה ממחישה את חומרת מצבו של משק המים.

מסקנות תכנית האב למשק המים (ראה להלן בפרק על תוכנית האב) חזרו ואישרו את העיקרון, שתפעול מערכת המים לטווח ארוך, במדיניות של אספקת מים יציבה יחסית, דורשת צבירת אוגר תפעולי במאגרים להבטחת האספקה אף בשנות בצורת. על פי התכנית, דרוש אוגר תפעולי מיטבי כולל בשני מאגרי מי התהום העיקריים - מאגר החוף ומאגר ההר - כנפח של כ-800 מליוני מטרים מעוקבים (להלן - מלמ"ק) מהם 300 מלמ"ק במאגר ההר ו-500 מלמ"ק במאגר החוף. בכנרת נדרש אוגר תפעולי מיטבי של 140 מלמ"ק. בחמש השנים האחרונות, לדוגמה, היה האוגר התפעולי הממוצע במאגר ההר 25 מלמ"ק בלבד ואילו במאגר החוף היה כאותן השנים גרעון ניכר⁽¹⁾ של 600 - 800 מלמ"ק. בנובמבר 1990 היה האוגר התפעולי בכנרת אפס. כתוצאה מכך, לא זו בלבד שלא תהיה אפשרות לחגבר את הספקת המים בשנה שחונה, אלא שגם אי אפשר יהיה לעמוד בתכנית הקצאת המים הרגילה וצפויה הפחתת הקצבות במאות מלמ"ק. יש להדגיש, כי הפעלת מאגרי המים ברמות מפלסים נמוכות, בקרבת הקווים האדומים או מתחתם, כרוכה בסיכונים הידרולוגיים ניכרים ובאפשרות ממשית לפגיעה קשה באיכות המים במאגרים אלה.

(1) גרעון במאגר - נפח המים החסר במאגר מתחת למפלס הקו האדום.
גרעון = אוגר תפעולי שלילי. ראה בנספח 1 הנדרת מושגים הידרולוגיים.

2. המשבר האחרון, ב-1990, נצפה כבר בראשית השנה ההידרולוגית⁽²⁾ 1989/90. כבר אז הצטברו סימני היכר אשר הניעו את הגורמים המקצועיים המוסמכים⁽³⁾ להמליץ בפני נציבות המים להמחית את המכסות המוקצבות לחקלאים עוד לפני עונת הגשמים:

(א) באוגוסט 1989 מסר השירות ההידרולוגי לנציב המים תחזית בדבר זרימת המים בירדן אל הכנרת בחורף 1989/90. השפיעה במעיינות הדן, המהווים חלק חשוב ממקורות המים בירדן, הייתה או הנמוכה ביותר זה 50 שנה, ונוכח "הזיכרון ההידרולוגי" הקיים באותה מערכת - כלומר ששפיעת כל שנה מושפעת ממשקעים של שנים קודמות - היה יסוד לצפות, נאמר בתחזית, להפחתת הזרימה בירדן אל הכנרת.

(ב) בנובמבר 1989 פירסם השירות המטאורולוגי תחזית לגשמי החורף בה נצפה שיעור משקעים נמוך מן הממוצע.

(ג) בחודש ספטמבר 1989 המליצה תה"ל על סמך מצב האוגר התפעולי במאגרים, שנציב המים יפחית את הקצבות המים לחקלאות לשנת 1990 ב-5% יותר מהקיצוץ ב-1986.

(ד) בנובמבר ודצמבר 1989, כאשר הצטבר מידע נוסף, המליצו תה"ל והשירות ההידרולוגי שנציב המים יפחית את המכסות ב-10% ויותר.

כלומר, על סמך המידע שהיה לגורמים המקצועיים, הם המליצו על גישה זהירה. 3. בדצמבר 1989 היה על נציב המים לאשר הקצבות מים לחקלאים לשנת 1990. באותה העת היו בידיו, כאמור, המלצות של הגורמים המקצועיים שהציעו לאשר מכסות מים מוקטנות, בגלל דלדול מסוכן של המאגרים ובשל תחזית לשנה מעוטת גשמים. נציב המים לא שעה להמלצות ולא הקטין את המכסות. הוא אף לא בחר באפשרות לצמצם את המכסות ובמהלך העונה להגדילן, אם יתאפשר הדבר. בסוף דצמבר 1989 אושרה הקצבת מים כוללת של 1,939 מלמ"ק, יותר מכמות המים הזמינים בממוצע רב שנתי וב-217 מלמ"ק יותר מן הכמות שעליה המליצה תה"ל. כמות המשקעים בחורף 1989/90 היתה נמוכה מהממוצע הרב שנתי ולכן נאלץ הנציב לקצץ במכסות המים באמצע העונה החקלאית, לאחר שהחקלאים כבר השקיעו משאבים בהכנת השדות ובעיבודם, על בסיס מלוא ההקצבה שאושרה להם בסוף דצמבר 1989.

הענות של הנציב להמלצות הגורמים המקצועיים בטרם הקצאה, היתה מחייבת שינוי בתכניות החקלאים. התעלמות מההמלצות וקיצוץ המכסות במהלך העונה,

(2) שנה הידרולוגית מתחילה ב-1 באוקטובר ומסתיימת ב-30 בספטמבר.

(3) השירות ההידרולוגי כנציבות המים, תה"ל ומקורות.

תכנית האב למשק המים ותכנון החקלאות

תכנית האב למשק המים

בעקבות המשבר שאליו נקלע משק המים בשנים 1985 - 1986, הוזמן נציב המים באפריל 1986 מחברת תה"ל תכנית כוללת למשק המים (להלן - תכנית האב למשק המים). אחד מיעדי התכנית היה לקבוע את כמויות המים באיכויות השונות שיעמדו לרשות משק המים להקצאה לשימושים שונים. הנציב קבע כווים מנחים להכנת התכנית: אי השחתת מקורות המים; הספקת מים לחקלאות בכמות של 1,300 מלמ"ק בכל שנה; תקציב השקעות מרבי של 50 מיליון דולר לשנה ופיתוח איתם מפעלי מים שעלות פיתוחם תהיה עד 35 מ"ק למ"ק. התכנית הוגשה לנציב בנובמבר 1988.

שימושי המים נחלקים לשלושה: לצריכה ביתית כ-26%, לצריכה תעשייתית כ-6% ולצריכה חקלאית כ-68%. כאמור, יועמדו מים שפירים קודם כל לרשות משקי הבית. הביקוש של משקי הבית אינו גמיש והוא מושפע בעיקר מרמת החיים ומהרגלים המשקפים תרבות חיים. הצריכה הביתית הכוללת נאמדת כיום בכ-100 מ"ק לנפש בשנה; ובשנים 1970 - 1990 חלה עלייה ממוצעת של 0.75 מ"ק לנפש בשנה בצריכת המים ביישובים העירוניים. תחזית האוכלוסייה לשנת 2000, אשר שימשה בסיס לתחזית הצריכה הביתית המובאת בתכנית האב למשק המים (ראה להלן), נאמדה ב-5.7 מיליון נפש. היום, נוכח העלייה המואצת לארץ, יש לעדכן אמדן זה.

כמות המים שתעמוד לרשות החקלאות בשנת 2000, על פי מסקנות תכנית האב, תצטמצם כמות המים הזמינה לצריכה חקלאית מכ-1,400 מלמ"ק ב-1985 לכ-1,180 מלמ"ק בשנת 2000. כמו כן, יחול שינוי מהותי בסוגי המים: תקטן כמות המים השפירים ותגדל כמות המים השוליים (מים מושבים ומים מלוחים). להלן נתונים על כמויות המים לסוגיהם והקצאתם לשימושים השונים בשנת 1985 וכן תחזית לשנת 2000 (הכמויות במלמ"ק):

צריכה	שנת 1985			שנת 2000		
	מים שפירים	מים שוליים	סה"כ	מים שפירים	מים שוליים	סה"כ
ביתית	420	-	420	640	-	640
תעשייתית	80	30	110	90	45	135
חקלאית	1,200	210	1,410	740	440	1,180
	1,700	240	1,940	1,470	485	1,955

כמויות המים השפירים שניתן יהיה לספק לצריכה חקלאית בשנת 2000 יצטמצמו עוד יותר. לאותה עת צפוי לפי תכנית האב גידול בצריכה הביתית והתעשייתית מ-530 מלמ"ק ב-1985 ל-775 מלמ"ק. יצוין, כי התכנית אמנם הביאה בחשבון גם את העלייה הצפויה בעשור הקרוב, אך לא לפי המימדים הידועים כיום. מכאן שהגידול בצריכה האמורה יהיה אף למעלה מזה. כתוצאה מגידול זה ומההפחתה הנדרשת בניצול מי התהום השפירים תצומצם כמות המים השפירים, שתעמוד לרשות החקלאים מ-1,200 מלמ"ק ל-740 מלמ"ק ואולי אף פחות (הפתחה של כ-40%).

הספקת כמות של 1,180 מיליארד מ"ק מים לצריכה חקלאית בשנת 2000 מותנית, על פי תכנית האב, בהשקעה של 90 מיליון דולר במשק המים במסגרת ככל אחת מהשנים 1988 - 2000. אם יושקעו רק 30 מיליון דולר בשנה - היקף דומה לתקציב הפיתוח שהוקצה לנציבות המים בשנים האחרונות - תצטמצם כמות המים הזמינה לחקלאות בשנת 2000 לכ-980 מלמ"ק בלבד. כמחצית מהסכום הנדרש (של 90 מיליון דולר בשנה), יושקע בפיתוח מקורות מים חדשים, והיתרה תושקע בשיפור איכות המים, שיפור מקורות המים ושיקומם, חידוש מערכות מים מתבלות ויעול ההפעלה. עוד צוין בתכנית האב, כי תקציבי הפיתוח המתוכננים לשנים הבאות אינם פנויים למימון השקעות חדשות במשק המים, אלא משועבדים לפרעון חובות על פי התחייבויות נציבות המים בגין פרויקטים שמומנו באשראי⁽¹⁾.

עוד נקבע במסקנות תכנית האב, כי הגדלת הכמות שתעמוד לרשות החקלאות בשנת 2000 מעל ל-1,180 מלמ"ק, תצריך השקעות במפעלי מים יקרים שעלות המים בהם תהיה יותר מ-35 סנט למ"ק. כן צוין, כי כיום אי אפשר להבטיח אספקה יציבה לחקלאות אף אם תופעל רמת שאיבה מאוזנת מהמאגרים, זאת בשל העדר אוגר תפעולי במאגרי המים לצורך ויסות רב שנתי.

לדעת מבקר המדינה, השינויים שחלו במשק המדינה ובמצב מאגרי המים מאז הוכנה תכנית האב, מעמידים בספק רב את התחזית בדבר העמדת כמות של 1,180 מלמ"ק לרשות החקלאים בשנת 2000. הטעמים לכך הם אלה: העלייה המואצת בעשור הקרוב תביא להגדלה ניכרת בכמות המים השפירים שתופנה לצריכה ביתית ותעשייתית על חשבון הצריכה החקלאית; המשאבים הדרושים, נוכח העלייה הגוברת, מעמידים בספק את היכולת להשקיע השקעות חדשות בפיתוח מקורות מים נוספים, מה גם שמדובר בהשקעות שכדאיותן למשק הלאומי מוטלת בלא הכי בספק; מאגרי המים הידלדלו עוד יותר בשנים האחרונות וסכנות ההרס בהם גברו.

בהמלצות תכנית האב נאמר כי משק המים הגיע לנקודת מפנה בגלל הגרעון הניכר שנוצר במקורות המים והרעת איכותם, ומשום שיידרשו שינויים באספקת המים בעתיד: תגבר הצריכה העירונית על חשבון הצריכה החקלאית; חלק ניכר מהמים

(1) בהקמת מפעלי מים באמצעות אשראי נהגה הנציבות לעקוף את ההרשאה להתחייב בתקציב המדינה. ראה בדו"ח שנתי 35 ועמ' 4 - 16, ובדו"ח שנתי 39 ועמ' 6 - 7.

השפירים המשמשים כיום לחקלאות יומר במים מושבים: מערכות אספקת המים ידרשו שיקום והחלפה.

בהמלצות נאמר עוד: הסיכונים להשחתת מי התהום גדולים ביותר, עקב חדירת מי הים התיכון ומים מתמלחות למאגרים: השימושים העתידיים במים יעמידו דרישות מחמירות והולכות לשיפור איכות המים ולהגדלת אמינות ההספקה: נוכח הצורך בשיקום מי התהום והעלאת המפלסים בהם, יצומצם הניצול מהם במידה ניכרת בהשוואה לניצול כיום.

יישום תכנית האב. על הכנת תכנית האב, שעסקה במכלול הבעיות שבפניהן עומד משק המים, שקדו במשך כשנתיים וחצי 40 הידרולוגים, מהנדסים וכלכלנים. עבודתם הונחתה בידי ועדת היגוי שמינה נציב המים. עלות הכנתה הסתכמה ב-1.5 מיליון דולר והיא הוגשה, כאמור, לנציב בנובמבר 1988.

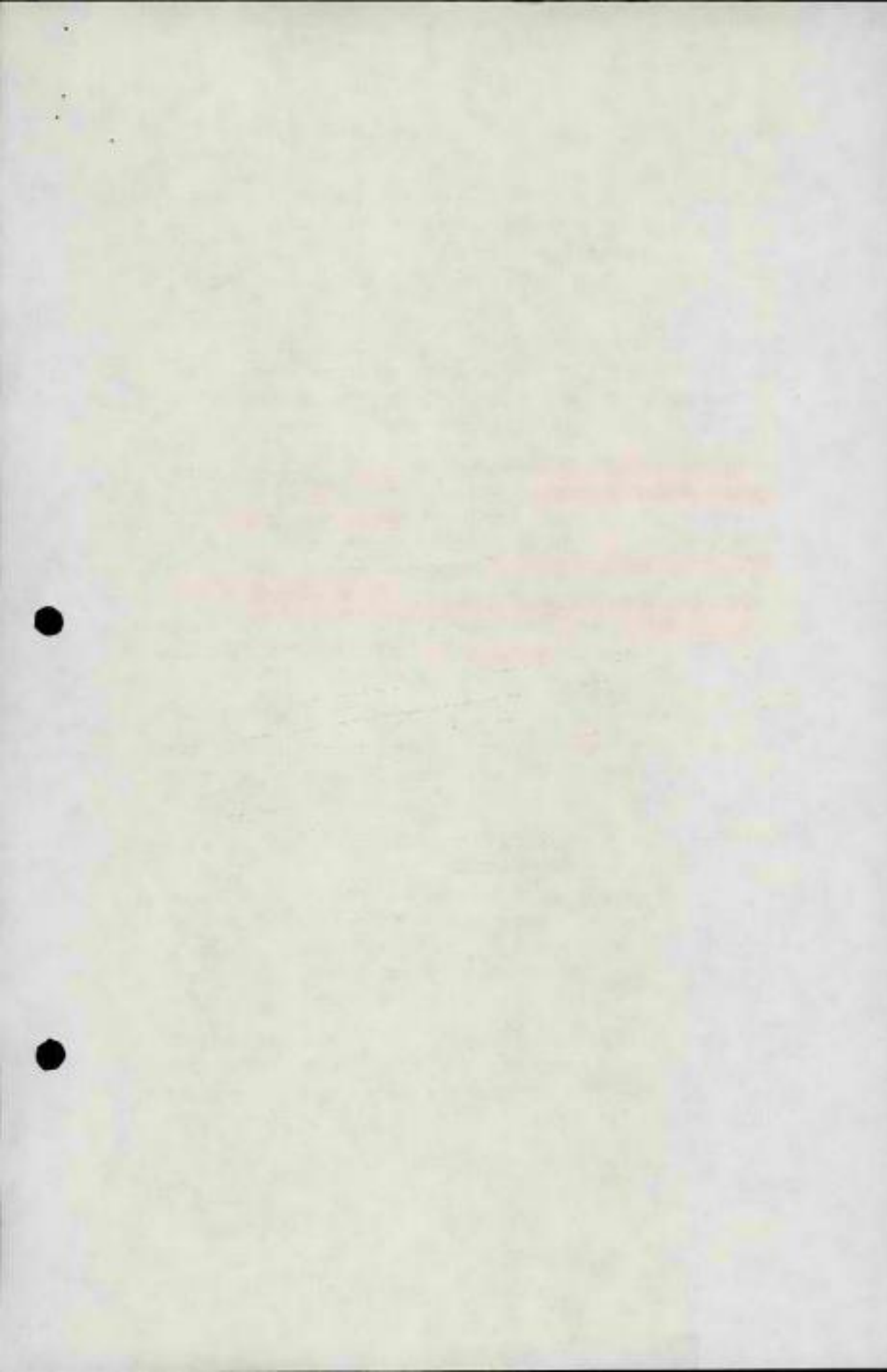
תכנית האב, לא נרונה במועצת המים ואף לא הובאה לדיון בממשלה, על אף מסבנותיה וממצאיה המצביעים על צורך בשינוי מחותי ומימדי בניהול משק המים ובהקצאת מים לצריכה חקלאית. נציבות המים הנבילה את תפוצת תכנית האב, ולאנשי מקצוע הנזקקים לה קשה להשיגה. עם סיומה, הוגשו לנציב הצעות למוסד דיונים בנושאים העיקריים והרחופים שהועלו בה ודרשו מעולה, אך מאז ועד נובמבר 1990 התקיים דיון וחוסר מסקנות תכנוניות רק בנושא אחד מאלה - הכטחת איכות מי שתיה. טרם נעשה הנדרש ליישום מסקנות התכנית והמלצותיה, על אף ההכרח והדחיות שיש בכך.

תכנון החקלאות

המים הם אחד מגורמי הייצור החשובים בחקלאות. בעת תכנון החקלאות יש להביא בחשבון כתשומה לתכנון את כמויות המים הזמינות שניתן לספק לחקלאות, את הרכב המים לפי איכויות ואת עלות המים.

1. צריכת השיא של מים בחקלאות הייתה בשנת 1985/86. באותה שנה סופקה לחקלאות כמות של 1,480 מלמ"ק מים. בשנים 1986 - 1989 הוקצו לחקלאות 1,436 מלמ"ק בממוצע בשנה: הצריכה בפועל הסתכמה ב-1,198 מלמ"ק בממוצע בשנה. המכסה לא נוצלה במלואה מכמה סיבות: קיצוץ במכסות בשנת 1986; השנים 1986 ו-1987 היו ברוכות גשמים: צמצום שטחי גידולים עקב המשבר הכלכלי שאליו נקלע המגזר החקלאי; והרעה בתנאי סחר בכמה גידולים, ובעיקר בכותנה, שהיא גידול עתיר מים.

התכנון החקלאי מתבסס זה כמה שנים על הקביעה שאספקת מים לחקלאות עד סוף המאה הזאת תהיה בכמות קבועה של 1,300 מלמ"ק בשנה. קביעה זו הובאה במסמך של האגף לפיתוח המים והתשתיות החקלאיות מספטמבר 1986 הקרוי "פיתוח מקורות המים והשלכותיו על החקלאות 1988 - 2000": במסמך של הרשות לפיתוח

ההתיישבות והכפר שבמשרד החקלאות, הקרוי "תכנית לפיתוח החקלאות והכפר לשנים 1987 - 1991", מאוגוסט 1987: ולאחרונה - במסמך, שהגישה אותה רשות ביוני 1990 לשר החקלאות, הקרוי "הצעת מדיניות לשיקום ופיתוח החקלאות" (הספר הירוק). במסמך זה, בפרק הדן כמאזן היצע וביקוש למים נאמר, כי כל מקורות המים שיעמדו להקצאה בשנת 2000 בתחומי הקו הירוק יסתכמו ב-2,100 מלמ"ק, מזה תוקצה לחקלאות כמות של 1,300 מלמ"ק: 740 מלמ"ק מים שפירים ו-560 מלמ"ק מים שוליים. עוד נאמר בספר הירוק, כי לצורך אספקת כמויות אלו תדרשנה בעשור 1990 - 2000 השקעות בסדר גודל של 700 - 800 מיליון דולר, מזה 400 - 450 מליון דולר לפיתוח מקורות חלופיים, בעיקר מים מושבים.

התכנון החקלאי חייב להיגזר מכמויות המים שניתן להעמיד לרשות החקלאות, לאחר אספקת מים לצריכה ביתית ולתעשייה. הדרישה לספק 1,300 מלמ"ק מים בכל שנה עד שנת 2000 לצריכה חקלאית סותרת את מסקנות תכנית האב למשק המים, שעל פיהן, כאמור, בשל העדר מלאי במאגרים ועליית הצריכה הביתית, ניתן יהיה בשנת 2000 לספק לכל היותר 1,180 מלמ"ק, ואף זאת רק אם יושקעו סכומים ניכרים מאד (90 מיליון דולר בשנה), שספק אם אפשר יהיה להעמידם לפיתוח משק המים. בהשקעות בסדר גודל דומה לאלה שהועמדו בשנים האחרונות למשק המים, נקבע בתכנית האב, ניתן יהא לספק 980 מלמ"ק בלבד לצריכה חקלאית מדי שנה. כאמור, קיים ספק באשר להצדקה הכלכלית בהקמת מפעלים כאלה. נוכח הקביעה בתכנית האב כי ניתן לספק רק 1,180 מלמ"ק לחקלאות בכל שנה עד שנת 2000, החליט משרד החקלאות להתעלם מתכנית האב ולא ליישם את מסקנותיה.

2. עוד שינוי צפוי על פי תכנית האב, והוא שינוי בסוג המים שיועמדו לרשות החקלאות בשנת 2000: בשנים 1986 - 1989, היו 90% מן המים שהוקצו לחקלאות מים שפירים; יתרת המים שסופקו לחקלאות היו מים שוליים: מים מליחים, מים מושבים ומי שיטפונות. על פי תכנית האב, בשנת 2000 כמות המים השפירים שתסופק לחקלאות תהיה 54% בלבד מכמות המים הכוללת והיתרה תסופק בעיקר ממים מושבים.

שינוי זה דורש היערכות חדשה של החקלאות בשל האילוצים הקשורים בהשקיה במים מושבים. אילוצים אלו נובעים מההגבלות על הרכב הגידולים, שיטות ההשקיה הנקוטות ומההגבלות על אזורים שבהם ניתן להשקות במים מושבים למניעת זיהום מי התהום.

3. סבסודם רב החיפה של המים יוצר עיוותים חמורים בהקצאת המשאבים במגזר החקלאי:

(א) סבסודם של המים מאפשר המשך קיומם ופיתוחם של גידולים חקלאיים מסוימים, אשר לא זו בלבד שאין בהם תרומה למשק הלאומי, אלא שהם מסבים לו

נוק כדכדי ניכר, מדובר בגידולים אשר ברמות היבול הממוצעות ההימיות מסועל (לא כל שכן ברמות יבול נמוכות), התמורה שהם מפיקים ממזל מים נמוכה במידה רבה מעלות המים מנמורת ראיתו של המשק הלאומי³⁷.

משמעות הדבר, שחלק ניכר מהמים שנוטאבו במשך שנים רבות מעל לכמות המים הזמינים שבמטמורת המים (שאיבת יתר) שימשו לצורך השקיות גידולים שלא הייתה בהם תועלת כלכלית למשק הלאומי, אלא נוק (מלבד הנוק שמוסיפה שאיבת היתר).

(ב) את בגידולים שמנמורת ראית המשק הלאומי יש בהם תמורה חיובית למזל מים, רחוקה הקצאת המשאבים לגידולים באזורי הארץ השונים מלהיות מיטבית. הסובסידיה מקנה יתרון לעתירות מים, והשוואת מחירי המים באזורי הארץ השונים באמצעות מרן האיוון, מונעת התאמה מיטבית של הגידולים לעלויות השונות של המים באותם אזורים. משטר המכסות, שהוא מחויב המציאות כל עוד המים מסובסדים כשיעור ניכר, מונע הכישה חספסית של מים, וכך מנכיל את מיתותם של גידולים הלאומיים שתועלתם הכלכלית עשויה להיות מרבית.

4. הסכסוך הניכר של המים גורם ביקוש יתר להשקעות במשק המים, אשר ידוע מראש שאינן כדאיות למשק הלאומי. על פי מדיניות הפיתוח שנוקטת הנציבות, יש לפתח מקורות מים שעלותם החזויה אינה עולה על 35 סנט למ"ק. בתכנית האב צוין, שאמת מידה זו מבוססת על "גרסאות מפליגות לערך התפוקה של המים". למעשה, מתוכנן לפתח מקורות מים בהיקף ניכר בגבולות עלות זו. אילו הועלה מחיר המים לעלותם הריאלית היה נפסק עודף הביקוש המלאכותי למים, הגורר מזה שנים שאיבת יתר מהמאגרים. כתוצאה מהעלאת המחיר, הייתה עשויה להתבטל הדרישה לחלק ניכר מהפרויקטים המתוכננים להפקת מים נוספים. עלותם החזויה של מים אלה גבוהה בהרבה מהערך השולי שהמגזר החקלאי מסוגל להפיק מהם.

5. תכנית האב למשק המים מבוססת על רעיון המשך מדיניות המים הקיימת, שעיקרה הבטחת כמות יעד שתבסס את היקף החקלאות הקיים; הקצאת מים על בסיס מכסות וקביעת מחירי מים מסובסדים. כותבי תכנית האב ציינו, כי ניהול משק המים על פי תסריט זה, שהם מכנים "תסריט ההמשך", עלול לסכן את מקורות המים ויצריך השקעות במפעלי מים יקרים ולא כלכליים. על כן, הועלה בו הצורך לבחון את ניהול משק המים על פי "תסריט מפנה". בתסריט זה, פיתוח מקורות המים והשימוש בהם יהיו על פי קריטריונים כלכליים, מחירי המים יותאמו לעלותם הריאלית וישמשו מכשיר עיקרי להבטחת יעילות השימוש.

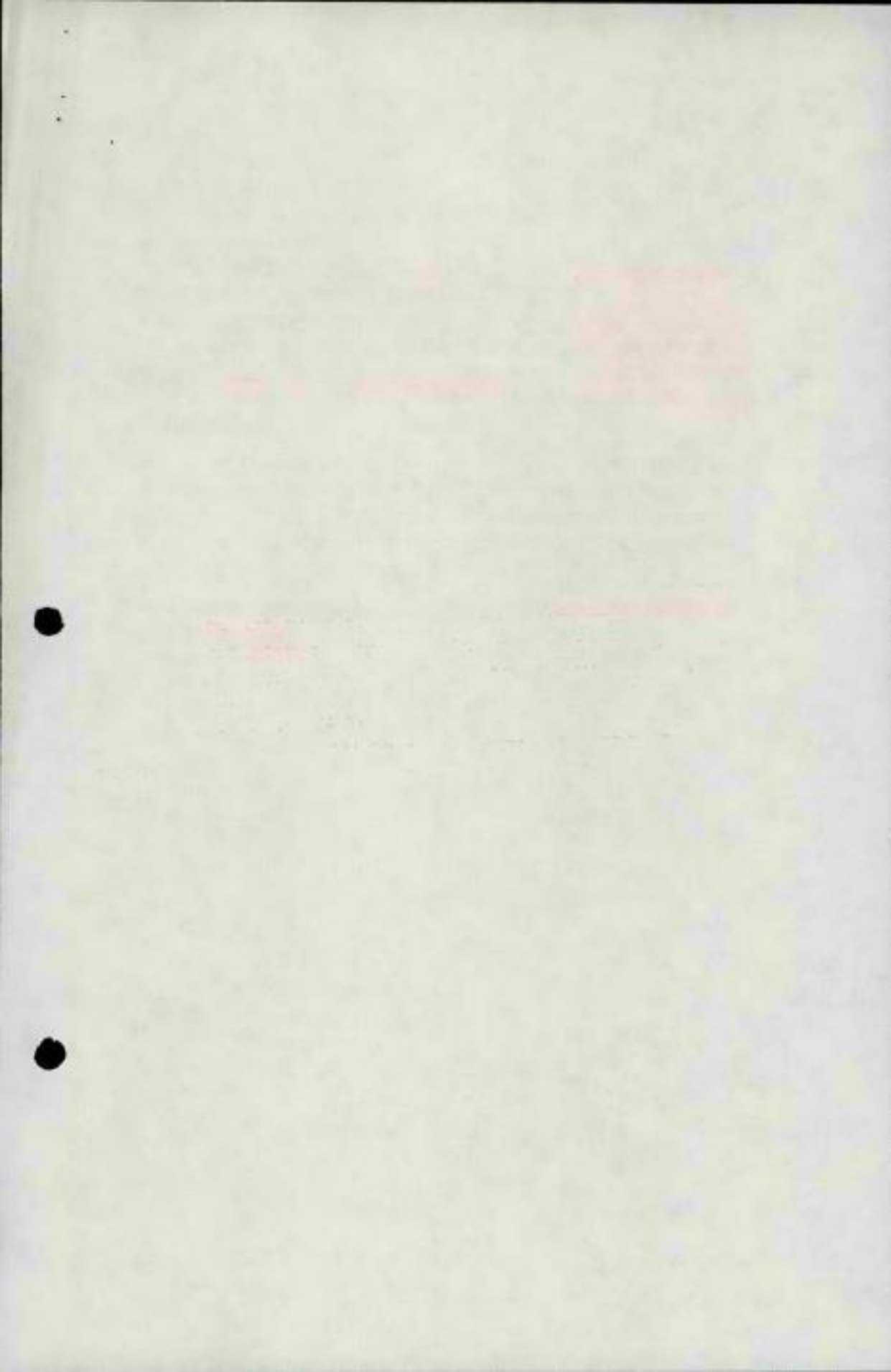
(2) הסבר בדבר התמורה למים וכדאיות השימוש בהם לצרכים חקלאיים, ראה לעיל בתחילת הפרק על עלות המים ומחיריהם, עמ' 37. דוגמאות בדבר התמורה למים בגידולים נבחרים, ראה בדו"ח שנתי 37, עמ' 566 - 568.

לדעת מוסד המדינה, לא יעלה על הדעת שמשרד החקלאות יזהר את תכנית האם למשק המים ומשדך להתעלם מהמסקנות וההמלצות. לדעת מוסד המדינה, יש צורך לבחון בהקדם את "הסכים המסחרי", שלא נבחן בתכנית האם. יש להסדיר בהקדם תכנית אם לפיתוח החקלאות לטובת מצב ולסיוע ארוך, שיתמודד בתכנית האם למשק המים. על התכנית להביא בחשבון את הסיכנות המסחריות של השימוש במים למיזם בשנים הבאות, ולתת את הדעת למימון העלויות הצפויות במשך הזמן.

בדו"ח שנתי 87 אמר מוסד המדינה: "אם לא תהיה פריצת הדרך להגדלת מים מותפלים, תכנן בשנות הארוך כמות המים שתוקצה לחקלאות, עקב הגידול הצפוי בצריכת מים עירונית וחצורך במצבם מ"ה אספקת מים לצריכה. המשק החקלאי, שהתאים עצמו למסורות מים ולמחירי מים, אשר אין אפשרות להמשיך בהם, צפוי אסון להחריף התגלות. ראוי להקפיד לאלתר בתכנון".

תכנית האם למשק המים מ-1988 ממחישה את הסכנות שעלולן הצביע מוסד המדינה בדו"ח האמור. הטלת מוסד המדינה לבחון האם תהיה התכנית של החקלאות למסורות מים קטנות יותר, לשינוי כמות המים וההעלאה מחירם, מהבולט משנה תוספת.

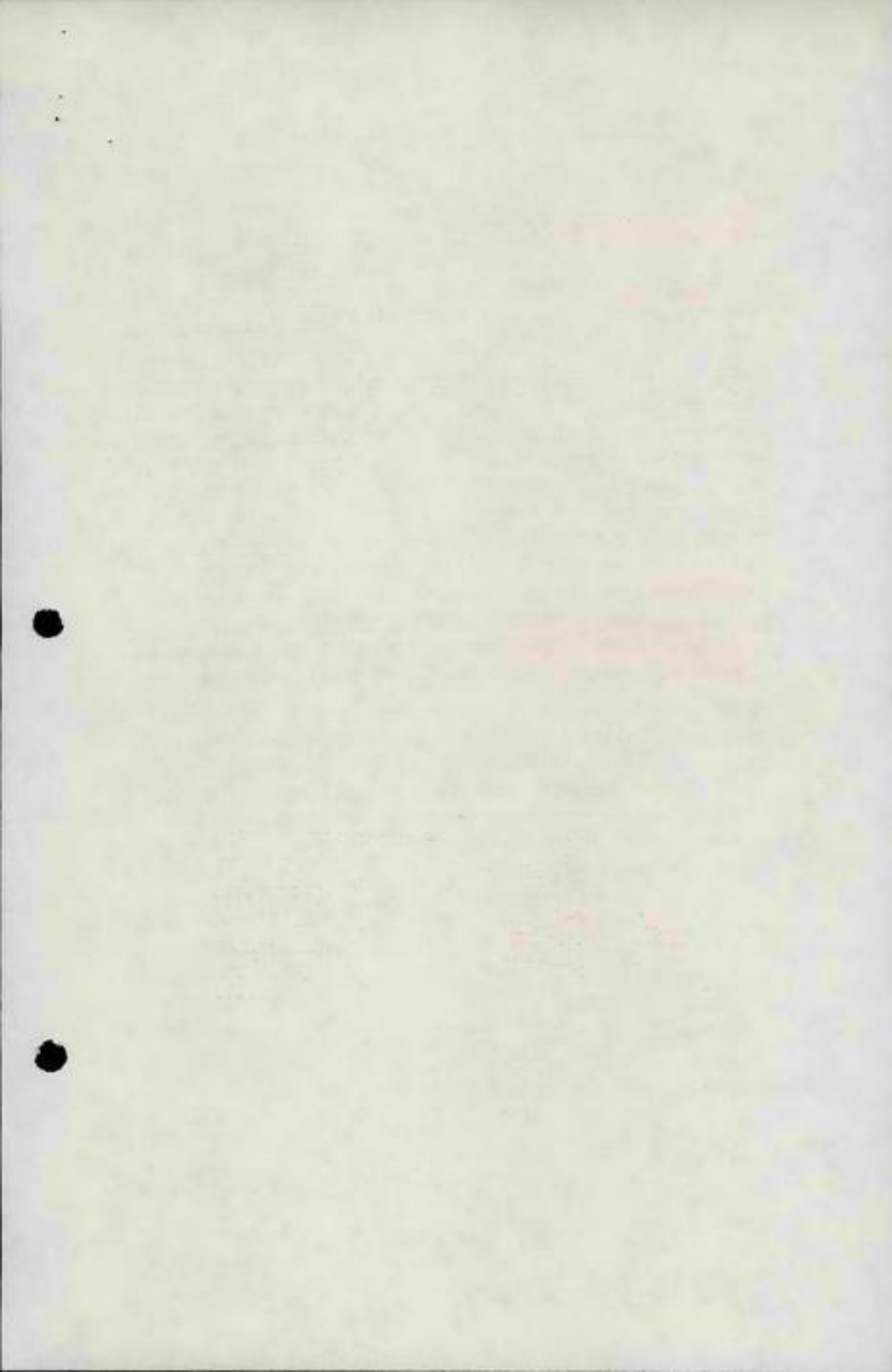

התראות על מצב משק המים

מאמצע שנות השישים ועד היום הוגשו לשרי החקלאות ולנציבי המים השונים דו"חות מקצועיים בדבר מצב משק המים בישראל, פיתוחו וניהולו. מתוך אלה ריבון משרד מבקר המדינה 19 דו"חות, מהם של ועדות מומחים שונות בארץ ובחו"ל, שמונו בידי שרי החקלאות ונציבי המים לבחינת מצב משק המים, ומהם דו"חות של חברת תה"ל ושל השירות ההידרולוגי בנציבות המים וגופים מקצועיים אחרים (ראהנספח 2).

בדו"חות נמתחה ביקורת על דרך ניהול משאבי המים של המדינה, הנמורות החוזרות ומעלות בדו"חות נוגעות לניצול היתר של המים מהמאגרים; להרעת איכות המים בהם; לצורך בשיקום של המאגרים וכעיקר מאגר החוף; לסכנות הנובעות מהורדת מפלסי מי התהום במאגרים אל מתחת לקווים האדומים; לביקוש הגדל למים מצד המגזר החקלאי מעל ומעבר לכמות הניתנת להספקה בממוצע רב שנתי מהמאגרים; לצורך להקטין ואף לצמצם את מכמות המים השפירים המוקצות לחקלאים ולהמירם עד כמה שניתן כמי ביוז מושכים. כן הועלה בדו"חות הצורך במירוב מירבי של מחירי המים לעלותם הריאלית, וקביעת המחיר לצרכן על בסיס העלות השולית של פיתוח מקורות חדשים. אחד הדו"חות האחרונים, אולי החשוב מכולם, היא תכנית האב למשק המים, שפורסמה בסוף 1988, ובה מועלים כל הנושאים האמורים. מרבית ההמלצות שהועלו בדו"חות השונים לא יושמו, ואף תכנית האב למשק המים לא מופלה עד עתה כנדרש.

מכל האמור עולה, כי מקבלי החלטות ידעו כל השנים את הבעיות הקשות במשק המים. ברם, הרף ממצאי הביקורת בדו"ח זה ובדו"ח השנתי 37 (1987), וממצאים עליהם הצביע מבקר המדינה בעבר בדו"חות השנתיים 24, 27 וכן 29 - 36, נמשכה שאיבת מים מהמאגרים והקצאתם כחיקף העולה על המתאים. גם מחירי המים לחקלאות נשארו נמוכים בהרבה מעלותם הריאלית. כתוצאה מכך נתרדלו מקורות המים, הורעה איכותם ונגרם נזק חמור למשק המדינה. עמדת משרד החקלאות ונציבות המים שלא לקבל את ההמלצות שבדו"חות האמורים ולפעול על פיהן, נמצאה מוטעית ומסוכנת ביותר למשאבי המים במדינה.

את המספרים במאגרי המים למספרי היעד הנדרשים, ולאפשר הספקת מים בדרה, אכיזה ובאיכות הנדרשת. יש למעול בתקופות כנגד תופעות של ירידה מאגרי מים הקדום והכבד.

3. בשנת 1987 פורסם מספר המדינה דו"ח חריף על מצב משק המים ובו הצביע על כי במשך שנים רבות התעלמה נציבות המים מאחריות של מימחים בדבר הפגיעה הכמותית והאיכותית במאגרי המים של המדינה. התעלמות זו נמשכת כל העת: מסכנות תכנית האב למשק המים (1988), שהוכנה בידי מיסב ההידרולוגים, המחנדים והכלכלנים, ומשאבים המים הושמעו בהכנתה, מצביעה אף היא על הצורך הדחוף בשנינו מחזורי ומידו מניחוד מקורות המים והפעולם, כמורכב מחיר המים לעלותם ובשינוי בדרך הקצאת המים לצרכנים. על אף הממצאים התכננים והמסקנות המשות, הוקפאה התכנית על ידי משרד התקלאות ולא הובאה לדיון בממשלה.

מצבו התמור של משק המים אינו מוצא ביטוי הדם בתכניות משרד התקלאות לפיתוח עתידו של התקלאות במדינה. תכניות אלה מתעלמות מוכן שבגלל המחסור במים אי אפשר להרחיב את היוצור התקלאי בשנים הקרובות: על פי התכנון, תמשך התקלאות לצורך כ-1,300 מלמ"מ מים מדי שנה בשנה, כמות שאי אפשר לספק על פי תכנית האב למשק המים. זאת ועוד, לצורך הפקת חלק מכמות מים זו יידרשו השקעות ניכרות, שרובן אינן בראיות למשק המדינה והמשאבים הכספיים להקמתם אינם בנמצא. כבר בדו"ח מ-1987 התריע מספר המדינה כי בטווח הארוך תפחת כמות המים שניתן יהיה להקצות לתקלאות, עקב תיחול העפוי בעריכת המים העירונית. עתה, נוכח התגברות העלייה, יאדע הדבר כבר בשנים הקרובות. המספר הבחיר בדו"ח שהמגור התקלאי, שהורגל במשך שנים לצורך כמיות מים גדולות ובמחירים כדתי סבירים, צפוי להתחיל של הסתגלות, שאיתו ראוי לתכנן ולממש לאחור, מתכבר, שהאחראים לפיתוח התקלאות ממשיכים להתעלם מהמצב ועתה הם עומדים בפני שוקת שבורה.

לדעת מספר המדינה, יש לחבין בהקדם תכנית אב לפיתוח התקלאות לפונה מצר ולטווח ארוך, תכנית שתביא בחשבון את המגבלות הכמותיות של השימוש במים בתקלאות בשנים הבאות. על התכנית להיגור מתכנית האב למשק המים 1988, להתבסס על כמיות המים לפונתם הניתנות להקצאה לצריכה תכלאית ולתת את הדעת למימדי העלייה הצפויה בעשור הקרוב.

4. מחיר המכירה הנמוך של המים למגור התקלאי הוא במידה רבה הגורם להידרדרותו המתמדת של משק המים, ולעיוותים חמורים במגור התקלאי. המחיר הנמוך מאפשר המשך מומם, ואף המשך פיתוחם, של נדודים תכלאיים, אשר לא זו בלבד שאין בהם תרומה למשק הלאומי, אלא שהם מסכנים לו נזק כלכלי ניכר, מלבד הנזק שמוסבה שאיבת היתר מהמאגרים. משמעות הדבר הוא שחלק ניכר

ניהול משק המים נמסר למשרד החקלאות, הנתון להשפעה רבה של החקלאים - הצרכנים העיקריים של המים. הכאורה, יש בכך יתרון, שכן בצרכנים גדולים של מים חוסה עליהם שיראנו לשימור משאבי המים לשם הבטחת אספקתם לאורך זמן. דא-עקא, שהניסיון מלמד, כי מנהלי משק המים העדיפו "לחי שעה" על פני שמירת מקורות המים וקיום האינטרס הציבורי בהווה ובעתיד.

בניהול משאב טבעי, כמו מים וקרקע, נוצרים ניגודים בין מטרות של מגורים שונים הנוקטים למשאב. לכן, נדרשת מדיניות לאומית כוללת שאינה נוטה למגזר מסוים, והרואה את צרכיה העתידיים של המדינה והחברה כראייה מספת.

לצורך הסדרת משק המים, יש להעביר את האחריות לניהולו לידי גוף ממלכתי, מקצועי וחסר מניית, אשר יביא בחשבון את צרכיו של המשק הלאומי, לרבות המגזר החקלאי, ויבטיח את איכות מי השתייה למשק הבית, ואת אספקת המים בעתיד בצורה מדידת ואמינה.

מבקר המדינה

ירושלים, טבת התשנ"א
דצמבר 1990

התראות על מצב משק המים בשנים 1970 – 1990

סקירת מסמכים

- (1) **וינר**, (26.2.70) משק המים בעשור השבעים. תזכיר שהגיש מנכ"ל תה"ל לשר החקלאות, גבתי.
- (2) **וינר**, (29.5.70) התרומות מאגרי מים ראשיים ודמות משק המים בעשור השבעים והשמונים. תזכיר שהגיש מנכ"ל תה"ל לשר החקלאות, גבתי.
- (3) **וינר**, (9.7.70) תכנון משק המים למוות בינוני וארוך. פרוטוקול משיבת מרעצת המים.
- (4) **גבתי**, (13.8.70) תכנון משק המים למוות בינוני וארוך. סיכום דיון בישיבת מרעצת המים.
- (5) **וינר**, (15.8.71) משק המים הישראלי בשנות ה-70 הראשונות. תזכיר שהגיש מנכ"ל תה"ל לשר החקלאות, גבתי.
- (6) פרופ. וולמן, (7.9.72) תכנון ומדיניות הפיתוח של מקורות המים במדינה בשנות ה-70 – דין וחשבון של ועדת היועצים. הוכן בניו-יורק ע"י קבוצת מומחים בין לאומית בראשות פרופ. וולמן והוגש לשר החקלאות, גבתי.
- (7) (20.9.72) אימפליקציות של דו"ח ועדת היועצים בניו-יורק. דו"ח שהוכן ע"י נציגים של נציבות המים, תה"ל, מקורות והמרכז לתכנון חקלאי בעקבות דו"ח ועדת היועצים.
- (8) קנטור, (9.7.74) החלטות שיש לקבל בהנהלת משרד החקלאות. תזכיר שהגיש נציב המים לשר החקלאות, און.
- (9) קנטור, (9.8.74) עקרונות להכיעת המדיניות לפעילויות במשק המים. תזכיר שהגיש נציב המים לשר החקלאות, און ולראש הממשלה, רבין.
- (10) ארנון, (30.9.74) סיכום והמלצות של הוועדה לעקרונות מדיניות פיתוח משק המים. דו"ח ועדה בראשות ד"ר ארנון שמונתה ע"י שר החקלאות ושר האוצר כדי לחוות דעה על תזכירו של נציב המים מ-9.8.74.
- (11) השירות ההידרולוגי, (1978) דו"ח על המצב ההידרולוגי ומגמת התפתחותו. דו"ח שהוכן מדי שנה בשנים 1978 – 1990, והועבר לנציב המים ולשאר גורמי המים במדינה.

- (12) תה"ל, (יולי 1979) המצאות המים בשנת 1980, תזכיר שהוצא ע"י החטיבה למחקר ותכנון מיקדם בתה"ל והועבר לנציב המים, בן מאיר.
- (13) תה"ל, (1978 - 1980) תכניות מסגרת למשק המים - דו"חות התכנון, דו"חות שהוגשו לנציב המים, בן מאיר, ע"י החטיבה למחקר ותכנון מיקדם בתה"ל בטהלך הכנת תכנית מסגרת למשק המים.
- (14) קבוצת הסקר, ניו יורק (8.7.83) ניהול משאבי המים בישראל, תזכיר שהכינה קבוצת מומחים בין לאומית בראשות פרופ. וולמן. הוגש לנציב המים, ישי, לשר החקלאות ולשאר גורמי המים במדינה.
- (15) קנטור, (1982 - 1986) סיכומים של הוועדה הציבורית המייעצת לשיעור מדיניות משק המים, תזכירי הוועדה בראשותו של קנטור שהוגשו לנציב המים, ישי.
- (16) תה"ל, (1985 - 1987) הסכם והמצאות מים, תזכירים שהוצאו ע"י היחידה לתכנון אסטרטגי של משק המים בתה"ל והוגשו לנציב המים, ישי.
- (17) מוסד נאמן, הטכניון, (אפריל 1985) אדמרגמיכות למדיניות מים בישראל.
- (18) רן מוסנזון, (1986) תהליכים משק המים - מבט כולל ורב-שנתי, משרד האוצר, אגף התקציבים.
- (19) תה"ל, (1988) תכנית האב למשק המים, תכנית שבהכנתה השתתפו 40 הידרולוגים, מהנדסי מים וכלכלנים, הוגשה לנציב המים, ישי ולשר החקלאות, כץ עוז.

תאריך: 6.1.91
מספר: 2.91

**עמדת המרכז החקלאי בנושא מדיניות משק המים
נוכח דו"ח ביקורת המדינה שפורסם לאחרונה בנושא זה**

להלן עמדת המרכז החקלאי בנושאים הקשורים למדיניות משק המים נוכח דו"ח ביקורת המדינה אשר פורסם לאחרונה בנושא זה:

א. הסקטור החקלאי, כמי שפרנסתו תלויה בזמינותם של המים, מיטיב להבין, אולי יותר מכל המגזרים האחרים במשק, את המצב החמור בו שרוי משק המים במדינה. אולם בהיות הסקטור החקלאי סקטור המקיים באמצעות העיבוד החקלאי של קרקעות המדינה את שימור הבעלות הלאומית על קרקעות אלו, ומתוך שאין להפריד בין נושא החקלאות בישראל לנושא ההתיישבותי הכולל, רואה המרכז החקלאי בהמשך קיומה של החקלאות צורך לאומי מהמעלה הראשונה.

ב. פועל יוצא מהאמור לעיל הינו הצורך הדחוף להגדיל את מקורות המים העומדים לרשות כלל המשתמשים במים במדינה, באופן שהגדלת השימושים הלא חקלאיים במים במדינה (משקי בית, תעשייה, תיירות ונופש) לא תהווה איום על עצם המשך קיומה של חקלאות השלחין בישראל.

ג. אולם הואיל והחקלאים מודעים לעובדה שאין לפתח מקורות מים שעלותם למשק ולחברה גבוהה מיכולת התשלום של המשתמשים בהם (הנקבעת על ידי הריווחיות של הגידולים השונים שחקלאות השלחין מגדלת אותם) עמדת החקלאים הינה כי על המשק הלאומי להקצות משאבים לפיתוח מקורות מים שעלותם מאפשרת שימוש כלכלי בהם מצד אחד, ובמקביל להקצות משאבים לאומיים למחקר ולפיתוח אשר יאפשרו פיתוח גידולים וטכנולוגיות ייצור שיאפשרו לחקלאות להשתמש שימוש כלכלי במים המופקים ממקורות המים הנוספים שיפותחו לצורך הגדלת מקורות המים.

ד. לדעת החקלאים ניתן להמשיך ולסבסד את החקלאות באמצעות המים מבלי לפגוע בסך מקורות המים העומדים לרשות משק המדינה אם משתמשים בשיטת תמחור המים לחקלאות שהונהגה בשנים האחרונות על פיה החקלאי רוכש מים במחירים הולכים ועולים עפ"י היקף השימוש (מחירי מים דיפרנציאליים). השימוש בשיטה זו מאפשר הקצאה כלכלית של המים העומדים לרשות החקלאות מבלי לאבד את אלמנט הסבסוד הכלול במים אלו (למעט המים השוליים הנרכשים על ידי החקלאים ללא סבסוד).

ה. הואיל וישראל ממוקמת באזור סמי-ארידי אין מנוס מסילוק מי השופכין הנוצרים בה, כתוצאה מהשימוש הביתי והתעשייתי במים, על ידי שימוש חוזר במים אלו. כל שיטת סילוק אחרת, לרבות באמצעות הרחקתם לים מהווה או תהווה מטרד תברואתי ואקולוגי אשר במוקדם או במאוחר ידרוש מהחברה משאבים לטיפול בהם (במטרדים אלו). על מנת להימנע מכך, יש להכיר בחקלאות השלחין, העושה שימוש חוזר במים אלו כאמצעי היעיל ביותר לסילוק מי שופכין אלו. פועל יוצא מהאמור לעיל הינו כי יש לפתח את כל המקורות של מי שופכין העומדים לרשות המשק (ואשר היקפם יגדל נוכח ממדי העלייה הגדולים הצפויים בשנים הקרובות), וכי יש להעמיס את עלות הטיהור המלא של מים אלו על הסקטור המייצר את מי השופכין. חלקה של החקלאות בתשלום עבור השימוש במים מסוהרים אלו צריך להיות רק עבור הובלתם ממקני הטיהור לשדותיהם של החקלאים.

ו. הטיעון כי אין לאפשר לחקלאים להיות בעלי השפעה בתהליך קביעת מחירי המים וכי יש להרחיקם ממוקדי ההשפעה בנושא זה הוא טיעון מופרך מעיקרו, שכן בהיות החקלאים בעלי אינטרס ראשון במעלה בקיומו התקין של משק מים מסודר, התייחסותם לנושא מחירי המים חייבת להיות התייחסות המייצגת את האינטרסים של משק המים לטווח ארוך. כל התייחסות אחרת מצד החקלאים לנושא זה הרי תוביל לכך שהחקלאים "יכרתו את הענף עליו הם יושבים", וקשה להאמין כי לנציגי החקלאים התנהגות ושיקולים המובילים לחיסול הענף אותו הם מייצגים.

ז. אין להכחיש כי המצב הקיים כיום במשק המים מעיד על מחדל, שכן אותם חלקים בדו"ח מבקרת המדינה המתארים את מצב משק המים כיום אכן נאמנים למציאות (אם כי הם "צבועים" בצבעים קודרים גם על רקע הבצורת הנוכחית הפוקדת את המדינה). אולם המחדל איננו מאי עשייה של הממסד החקלאי ונציבות המים; אלו נהגו באחריות ובשיקול דעת בהחלטים למערכת מחירי המים לחקלאים את שיטת המחיר הדיפרנציאלי, ובהפעלת הקיצוץ במכסות המים העומדים לרשות החקלאים כבר בשנת 1986, ולאחר מכן בשנת 1989 נוכח החמרת המצב. המחדל שהיה בניהול משק המים הינו נחלתם של אלו המופקדים על התיקצוב וההקצאה של המשאבים העומדים לרשות המשק הלאומי: אלו, בלתיטותם הבלתי נלאית לקיצוצים בתקציב המדינה כאמצעי הבדוק לכל חולי הקיים במדינה, טרחו ללא הרף לקצץ בהיקף המשאבים שתוקצבו לפיתוח משק המים בהיקפים הנגזרים מהתחזיות להתפתחות המשבר שנחזה במשק המים. אילו היו מקורות תקציביים אלו מועמדים לרשות משק המים בזמן המתאים, היה המשק הישראלי ניצב עתה הן בפני ניצול מלא של מקורות המים המסוהרים אשר היו יכולים להחליף חלק מהמים השפירים בהם השתמשה החקלאות בשנים האחרונות והן ביכולת של מערכת השאיבה מהכינרת לשאוב בשנים נשומות את מלוא הפוטנציאל האפשרי של מקור מים זה - דבר אשר נמנע הואיל ולא אושרה רכישת יחידת שאיבה רביעית שהייתה חיונית לניצול מלא זה.

אילו היו מושקעים המשאבים המתאימים, בזמן המתאים, בפיתוח 2 מקורות מים אלו, היתה החקלאות יכולה להחליף מצד אחד חלק ניכר מהמים השפירים העומדים לרשותה ומצד שני לנצל את כמות המים אשר בפועל נוצלה על ידה מבלי לאיים על תקינות מאגרי המים של המדינה*.

יותר מזה: במשך שנים מתריעים החקלאים על כך שהאוצר בלהיטותו לחסוך בתקציבים, מונע הקצאת היקף תקציבי מתאים למחקר ולפיתוח בחקלאות אשר היו יכולים לסייע בפיתוח גידולים חקלאים הצורכים מים שוליים שאינם ברי שימוש בשימושים אחרים כמו גם בפיתוח טכנולוגיות ייצור החוסכות מים.

הדבר בא לידי ביטוי בעובדה שבשנים האחרונות התקציב המיועד למחקר ולפיתוח בחקלאות איננו עולה על 1-1.5 אחוזים מהתוצר החקלאי בעוד שבשנות השבעים ובראשית שנות השמונים תקציב זה היה מסדר גודל של כ-3% מהתוצר החקלאי.

* קביעה זו, כי עיקרו של המחדל נובע מצמצום דרסטי במשאבים שהועמדו לרשות נושא פיתוח מקורות המים, עולה מנתונים השוואתיים של היקף ההשקעה בפיתוח מקורות מים אלו, יחסית לתל"ג שעמד לרשות המשק:

עפ"י נתונים השוואתיים אלו עולה כדלקמן:

ההשקעה הגלמית היחסית בפיתוח מקורות מים בישראל - באחוזים מהתוצר הלאומי הגלמי (ממוצעים 5 שנים)	ה ת ק ו פ ה
1.32	1960 - 1964
0.50	1965 - 1969
0.26	1970 - 1974
0.25	1975 - 1979
0.32	1980 - 1984
0.16	1985 - 1989

מוכירות הממשלה

ירושלים, י"ח בטבת התשנ"א
4 בינואר 1991

התקן (א) 100

אל : גב' ש. לביא, עוזר בכיר למבקר המדינה
מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: ניהול משק המים בישראל

תודה על מכתב מיום ט"ו דנא (1.1.91) בנדון.

אביא כמובן את פניית מבקרת המדינה לידיעת ראש הממשלה, שר
החקלאות ושר האוצר.

אני מרשה לעצמי לציין, כי הממשלה נדרשה לנושא בעיות משק
המים; במיוחד בישיבתה בראשית שבוע זה (מיום י"ג בטבת התשנ"א
- 30.12.90) שמעה סקירה מפורטת מפי שר החקלאות וקיימה דיון.

בעקבות זאת הוגשו על-ידי שר החקלאות הצעות החלטה,
האמורות להידון בממשלה בהקדם.

בברכה,

אליקים רובינשטיין

1032

העתק: ראש הממשלה
שר החקלאות
שר האוצר

משרד מבקר המדינה
לשכת המבקר

ירושלים, ט"ו בטבת התשנ"א
1.1.91

לכבוד
מר אליקים רובינשטיין
מזכיר הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

מר רובינשטיין הנכבד,

הנדון: ניהול משק המים בישראל

מבקר המדינה ביקשתני להמציא לך עותק מדו"ח הביקורת על ניהול משק המים בישראל.

המבקר ביקשה להסנות את תשומת הלב לכך כי מהביקורת עולה שהדלדול החרף של עתודות המים בישראל והירידה המתמדת באיכותם נובעים מניהול לקוי של משק המים מזה שנים שהביא עימו סכנה מוחשית לעתיד מקורות המים במדינה.

מלאי המים במאגרים נועד בראש ובראשונה לאפשר אספקת מים לחקלאות אף בשנים שחונות. מטרה זו של מאגרי המים סוכלה על ידי ניהול בלתי אחראי של משק המים הכולט ומומחש במשנה תוקף דווקא בשנה זו נוכח עצירת הגשמים.

מן הביקורת עולה עוד, שקיים פער בלתי סביר בין עלות המים ומחירם לחקלאי, וכי המדינה משקיעה במפעלים שהעלות הצפויה של הפקת המים בהם גבוהה בשיעור ניכר מערכם הכלכלי.

לדעת המבקר כל אלה מחייבים נקיטת צעדים חידיים והכרעה בשאלות עקרוניות על דרך ניהול משק המים בישראל.

נוכח זאת החליטה המבקר להמציא לוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת דין וחשבון נפרד בהתאם לסעיף 14(ב) לחוק מבקר המדינה.

הדו"ח יותר לפרסום החל מיום רביעי, ט"ז בטבת התשנ"א (2.1.91) בשעה 16.00.

בכבוד רב,

ל. א. סל

שלוחית לביא
עוזר בכיר למבקר המדינה

הכנסת

ועדת החוקה חוק ומשפט
היושב-ראש

וחוק-מכתב-635

ירושלים, ט"ז בטבת התשנ"א
2 בינואר 1991

ד ח ו נ

Handwritten signature/initials

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

אני פונה אל כבודו בדחיפות על מנת שיתערב ויורה לשר האנרגיה
וחתשתית להורות מייד על המפסקת ניתוק משאבות המים, הפוגע בעיקר
בחקלאים.

דרכים רבות לגבות חובות ודרך הפעולה בה נקטה חברת החשמל,
בגיבוי של שר האנרגיה, היא קיצונית ופוגעת בציבור רחב של חקלאים
ואחרים העמלים קשות על מנת להתפרנס.

אודה לך על התערבותך הדחופה בעניין.

Handwritten signature
בברכה,
אוריאל לין

Handwritten signature/initials

מוכירות הממשלה

ירושלים, ח' בטבת ה'תשנ"א
25 בדצמבר 1990

אל : שר האוצר

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: צוות לבחינת שילוב מתקני רשתות-מים
בתחנות כח

מצורפת הצעה בנושא הנדון אשר שר החקלאות ושר המדע
והטכנולוגיה מבקשים להביאה להחלטת הממשלה.

על-פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה, אודה על חוות דעתך
תוך שבועיים ימים.

בברכה,

אליקים דובינשטיין

העתק: ראש הממשלה
שר המשפטים
שר החקלאות
שר המדע והטכנולוגיה

שר החקלאות

ירושלים

ו' בסבת תשנ"א
23 בדצמבר 1990
סימוכין: 1505

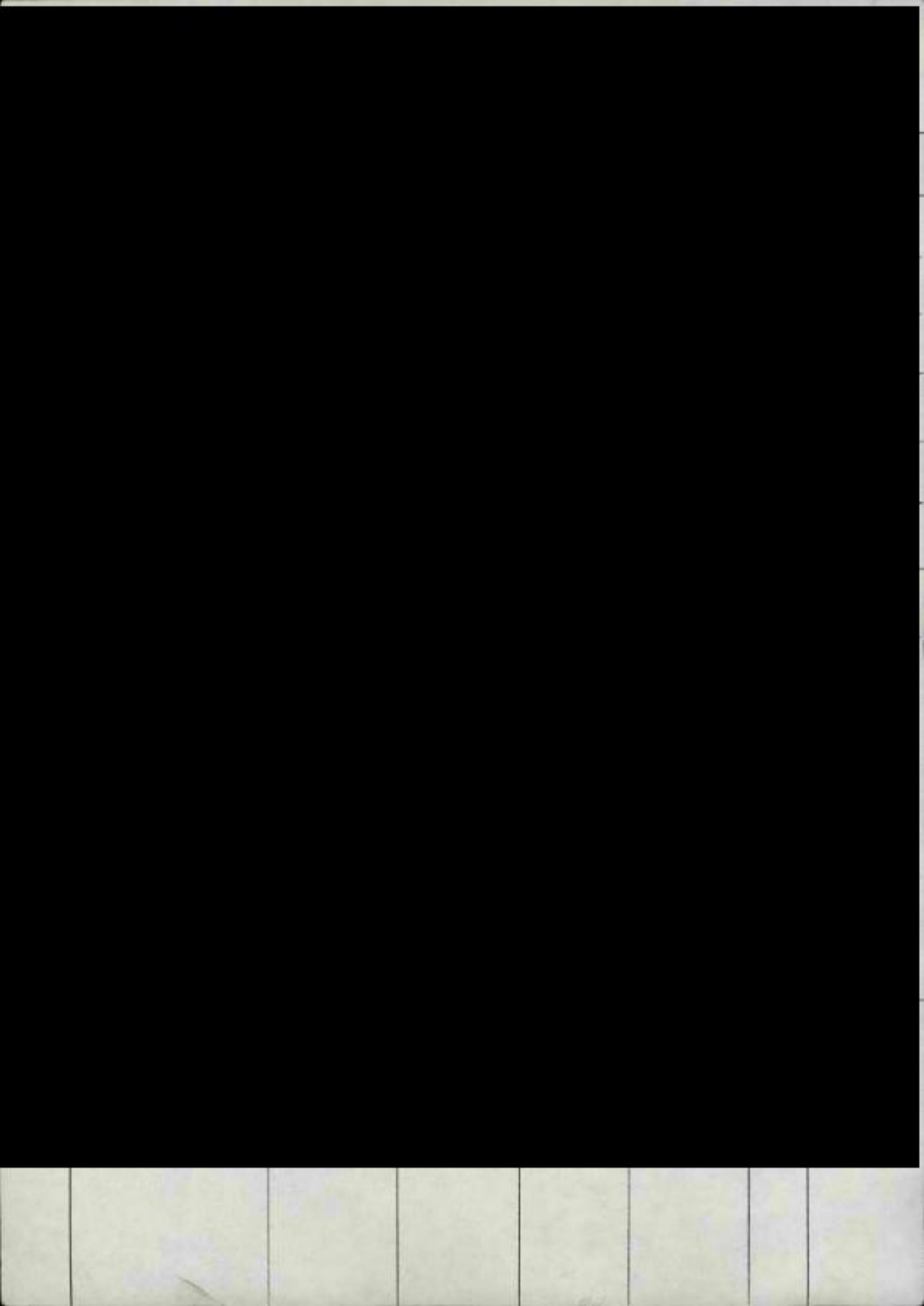
מחליטים

1. להטיל על שר החקלאות ועל שר האנרגיה והתשתית למנות צוות מקצועי לבחון את האספקטים הטכנולוגיים, של שילוב מתקני התפלה בתחנות כח בניה ו/או בתכנון וכן לבחון את האספקטים הכלכליים והמשפטיים של אספקת מים מותפלים ע"י חברת החשמל למשק המים.
בצוות ישתתפו נציגי משרד החקלאות, האנרגיה וחברת החשמל.
2. למנות מיד וועדה לבדיקת משמעות הכנסת מתקני התפלה לתחנות כח קיימות. על הוועדה לסיים את עבודתה תוך 60 יום.

דברי הסבר

1. מהותה של בעית המים בישראל כמדינה על גבול איזור מדברי היא כפולה.
(א) מלאי המים השפירים קטן מחביקוש, דבר הגורם לניצול יתר של המקורות (ים כנרת, והאקופרים העיקרים).
(ב) הספקת המים תלויה בלעדית במזג האויר.
2. התפלת מי ים בהיקף גדול הינה הפתרון האמין היחיד הנותן מענה לשני מרכיביה של הבעיה.
3. האלטרנטיבה היחידה להתפלה היא יבוא מים. אולם יש הבדל איכותי בין שתי האפשרויות. מעבר לבעיות הטכניות הקשורות בפריקת המים המובאים והכנסתם למערכת הארצית, יש אי וודאות לגבי אמינות וסדירות ההספקה בשל גורמים מחוץ לשליטת המוסדות הממלכתיים כגון מצב פוליטי בארץ המקור.
4. לפיכך לא ניתן לתכנן צריכה עתידית סדירה על מים מיובאים, אלא ליעד אותם לחידוש מאגרים ובניית רזרבה אסטרטגית בלבד.
6. לעומת זאת התפלה מהווה מקור להספקת מים סדירה ואמינה, עליה ניתן לתכנן צריכה עתידית ובכך להקטין את תלות המדינה במזג האויר.

מוגש ע"י שר החקלאות ושר האנרגיה

Phone 03 -5701065

I am a physicist, professor, doctor of physical-mathematical sciences. I made one of the greatest discoveries in history which makes it possible to extract all the natural resources contained in the sea and ocean waters. But because of financial difficulties I was unable to realize it, and this is why I call your attention to my proposal. At the end of this letter the benefits from realization of my discovery are shown.

My discovery has to be realized in the form of a system comprising several stages, each stage being designed for specific application.

1. In the first stage of the system a completely filtered out and deionized water is obtained by way of removing all ions from the sea water.

The energy consumption for producing one cubic meter of such water does not exceed 0.03 kWhr. After certain biological additives are introduced into deionized water we obtain water similar to that which is supplied from fresh water basins.

By using my method one installation only is sufficient to produce more than one million cubic meters of such water per day (24 hrs). The proposed by me method of obtaining fresh water eliminates the famine problem all over the world and all the territories on the Earth surface

may become inhabitable.

2. The sea and ocean waters actually are weak solutions of salts, molecules of said salts being dissociated into ions. The electrolytic dissociation is an endothermic process, i.e. it is accompanied by energy absorption.

The energy which is absorbed by salt molecules during this process is provided by radiation from cosmos - by solar and stellar radiation. The amount of energy absorbed by each molecule has been measured long ago. On the average each molecule of salt dissolved in sea water absorbs approx. 4.5 electron-volt of energy or about 7.10^{-19} joule.

In each cubic meter of ocean water approx. 35 kg of salts are dissolved, in sea water the salt content is slightly lower. When electrolytic dissociation of 35 kg of salts dissolved in one cubic meter of ocean water takes place approx. 3.10^{26} pairs of ions which retain all the energy absorbed by salt molecules during this process are formed. Each cubic meter of such water retains approx. 55 kWhr.

This energy can be released only when ions are neutralized. But under natural conditions such neutralization is ruled out due to the fact that the kinetic energy of the random heat motion is almost 3 times higher than the Coulomb energy. This can be attained by my method only.

In my installations ions are removed from water separately and without neutralization by combined actions of electric and gravitational fields, positive ions are directed towards the cathode, and negative - towards the anode.

The separately removed ions when approaching the electrodes, at the last step of operation, enter the release zones where they are picked up by streams of water (not more than 5% of the initial amount of water taken from the sea) and are carried down with free fall acceleration. The remaining 95% of water is completely ion-free.

Streams of water with ions pass through two conductors, designed by me, where said ions give up their charges to said conductors, one of them being charged to positive potential and the other one - to negative potential, and through the external circuit between the two conductors the direct current will flow. The potential difference between the conductors may reach (if required) millions of volts.

If at the first stage of my system a desalinator of one million cubic meters/per day capacity is employed a current passing 55 million kWhr of energy will flow through the above-mentioned external circuit, or, in other words, the output of such "power plant" will be 2.5×10^3 megawatt.

Power plants of this type feature exceptional simplicity in design and very low construction cost. The installations are noted for stability in operation and long service life as there are no friction parts.

50 thousand "power plants" of this type would be sufficient to meet all the demands for electrical power all over the world. This will make it possible to shut down all the existing thermal, atomic, etc, power plants and to use only the energy which is received from cosmos. It will also allow to stop burning all kinds of fuel and to use these fuels most efficiently by chemical processing for extracting useful components. This step will result in marked improvement in solving ecological problems.

I developed a method (until now only theoretically) which enables control over the output of my generators that will make it possible to employ such installations as main engines on board ocean-going vessels. The shipping industry throughout the world will not need the conventional types of main engines any longer and will shift to electrical power obtained from the sea water.

3. After the neutralization of ion charges is accomplished ions convert into neutral atoms that can react with water.

The bulk of positive ions are earthy elements, such as - sodium, potassium, magnesium and calcium which when neutral react with water to form hydroxides and free hydrogen. From each cubic meter of ocean water approx. 450 Moles of hydrogen are released.

Hydrogen can be burnt. The resultant heat that can be obtained when all the hydrogen released from a desalinator of one million m^3 of ocean water capacity is burnt can be utilized in running one more power plant with the output of one thousand megawatt.

The whole air fleet can use hydrogen obtained free of charge as well to the practical exclusion of gasoline. There are many other ways of using hydrogen.

4. From a desalinator of one million m^3 of ocean water capacity approx. 25 thousand tons of sodium and potassium alkalis per day (24 hrs) can be produced by chemical reactions of sodium and potassium with water. Alkalis are produced in the pure state ready for industrial use.
5. When a desalinator of one million m^3 of ocean water capacity is running hydroxides are formed as a result of chemical reactions of magnesium and calcium atoms with water. My system provides for a simple method of obtaining magnesium and calcium from these hydroxides. When one million m^3 of water is processed approx. 3000 t of magnesium and 400 t of calcium can be produced.
6. Small fractions can be found in the same collector which can be extracted separately. These include - gold, silver, copper, etc.
7. In the collector for ions being previously negative chlorine is the

first to be released. It is released at the outlet in a pure state or as chlorine compounds. Each cubic meter of ocean water contains approx. 16kg of chlorine. This eliminates the necessity for electrolytic method of producing chlorine for industrial purposes.

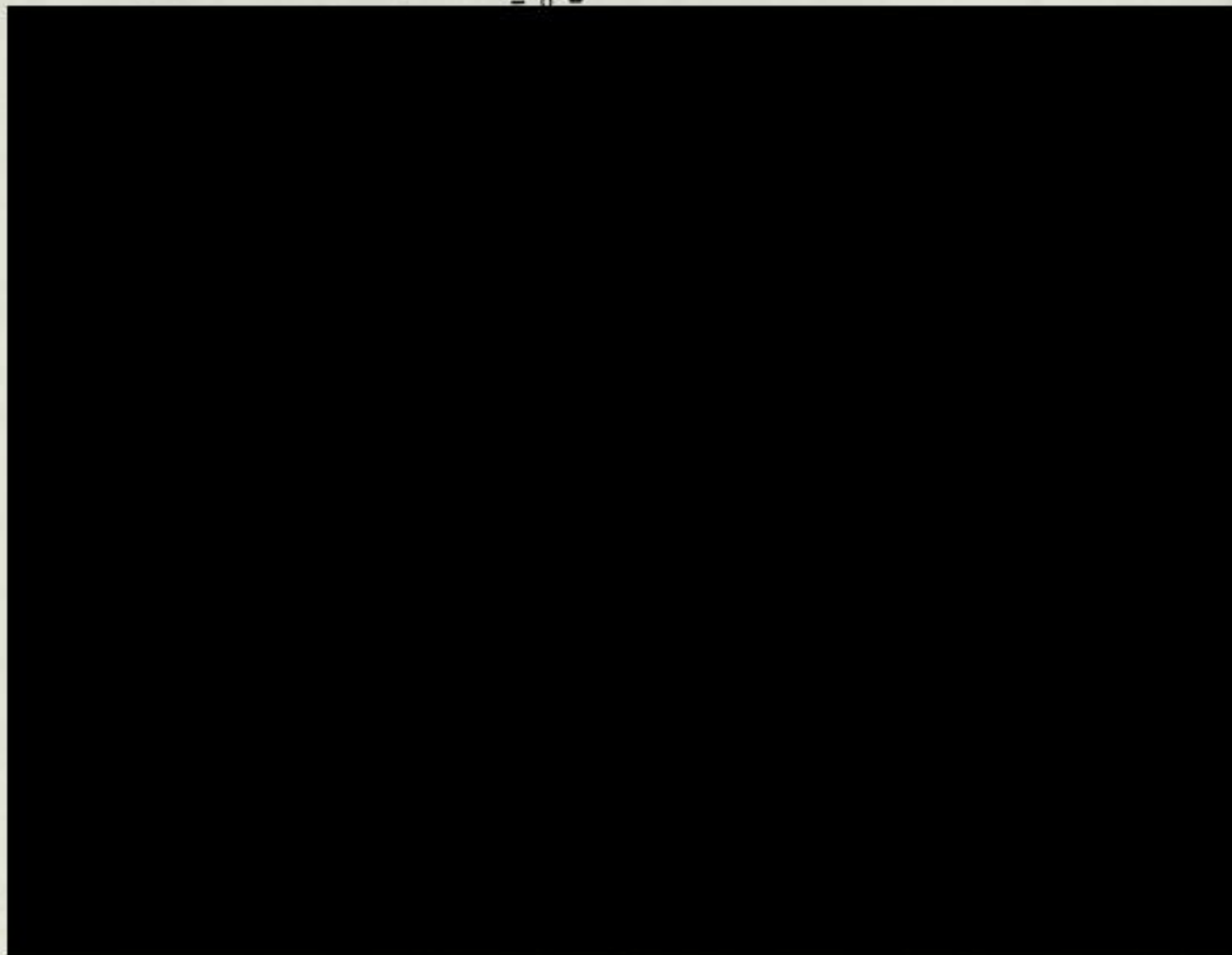
8. Other components can be found in this channel as well, such as - iodine, bromine, etc, which can also be extracted separately.

My method actually is a further development of desalination techniques described in the book "Fresh Water from Ocean" by Cessil Ellis, published in 1954, New-York. In the above book many methods of desalination by removing ions from a solution without neutralization are discussed. None of them was successful. But in spite of this at the end of his book the author expressed his confidence that in the future scientists will find a solution of this problem which will offer such treasures to the mankind people could never dream of.

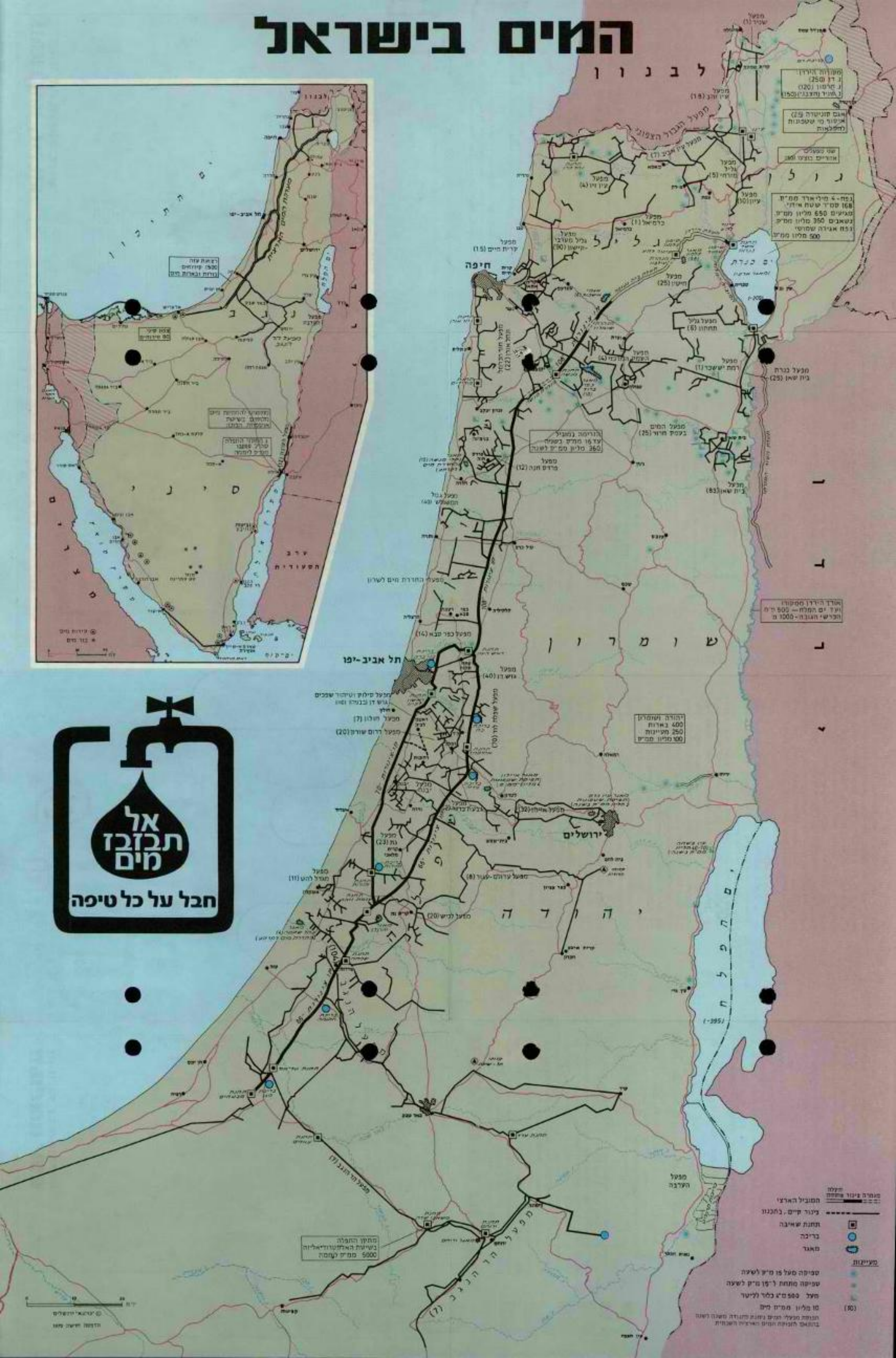
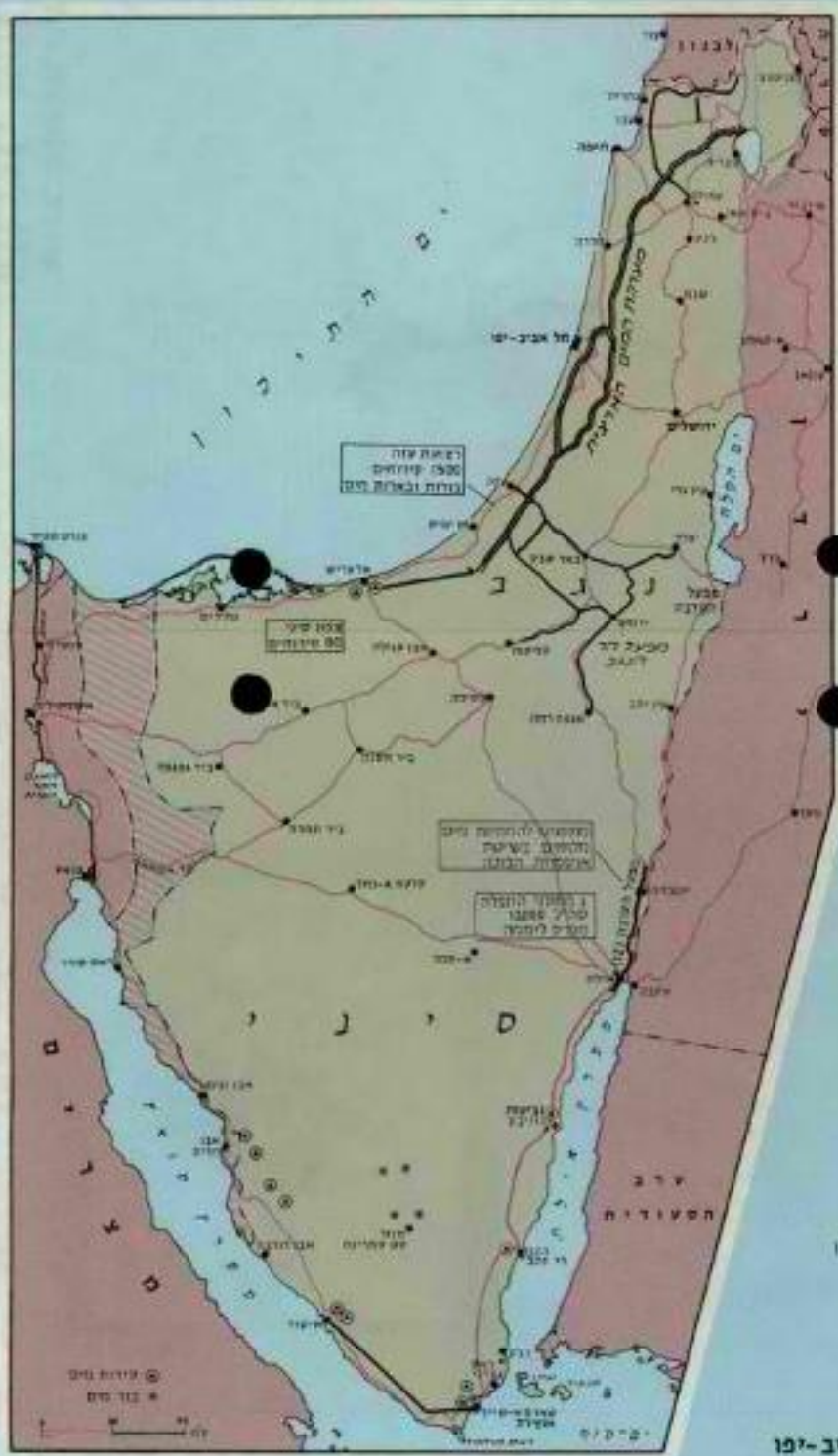
I succeeded in finding this solution. In order for this to happen I had first to analyze various ways the scientists tried in approaching this problem, which are described in the above-mentioned book, and find out what was wrong, what for various reasons they couldn't find out.

The table below shows one-day revenue that can be obtained when the first 7 stages of my system based on a desalinator of 1 million m³ of ocean water per day capacity are in operation.

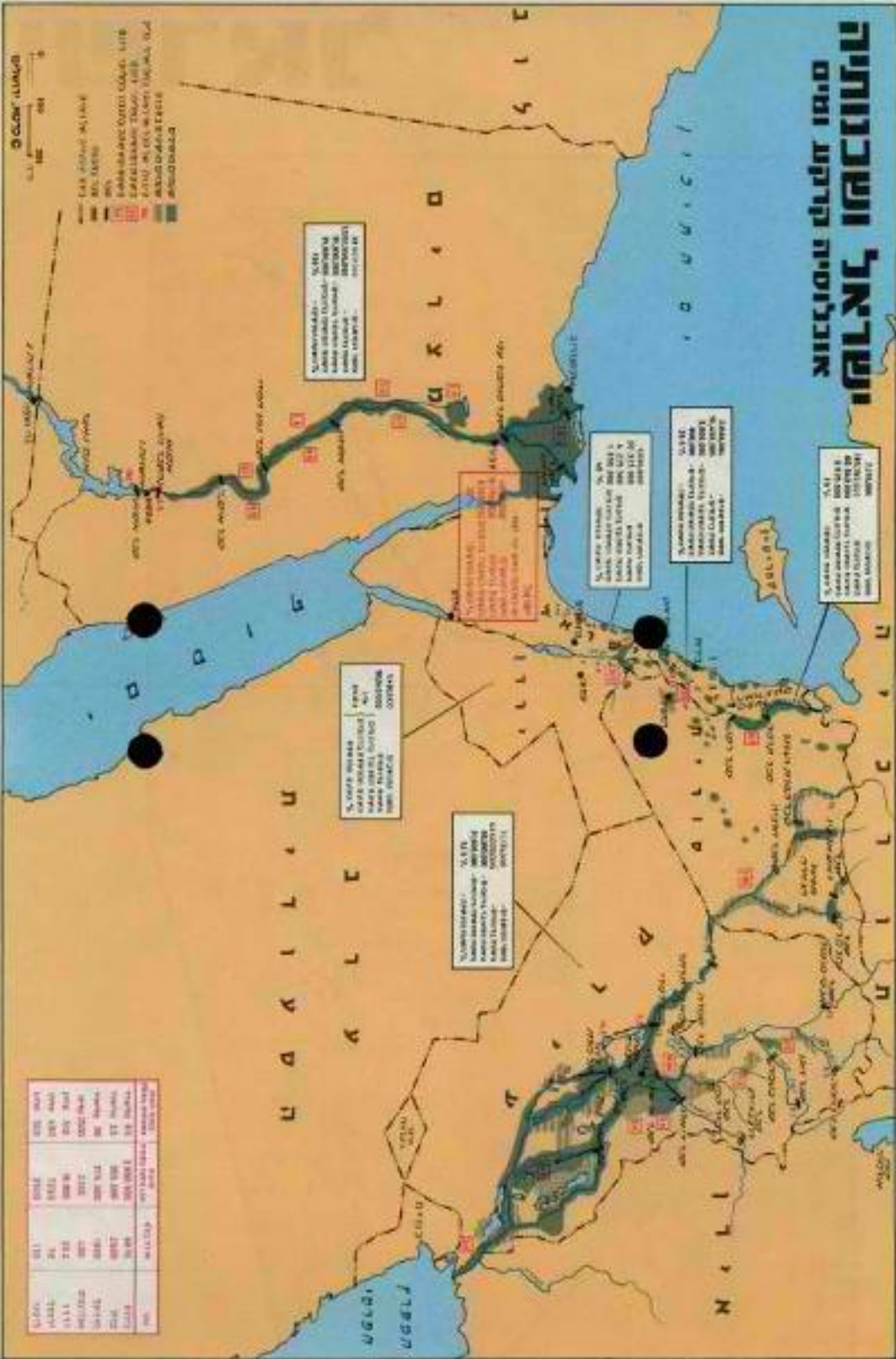

המים בישראל

ישראל ושכנותיה
אוליסיה הרקם וזים

יד מרדכי וועג-מקוואט, ריזיג טאג בעיס, האמארום סאכר עטלעכע וועלכע, ווען ערציר הערדז קינד און עטלעכע העברעאיש רייז'ג, בייז עטלעכע און עטלעכע העברעאיש און עטלעכע סטריטס לעבן האמארום.

אנחנו חתומים

[illegible]

השבתה של
השבתה של

השקנו או למחות להפסד בבלתי־השקנו ובכך לאפשר החזרתם של כמות מסוימת מנכרות למסגרת השפוט. את ההסכום המסווגים ניתן למצו על ידי החוזרים לקרוע לצורך העשרת פד החוזים או על ידי הצבתם למסווגים. ללא שגשג ביום סלחור ראשית במספרים סומרי.

הדיונים רבים מאוד בנושא חוק יסודי במסגרתו תוגבל ההוצאה להורג. ישנן הבעות רבות בנוגע להוצאה להורג, ואף להפעלת הסדר הישן. ישנן הבעות רבות בנוגע להוצאה להורג, ואף להפעלת הסדר הישן. ישנן הבעות רבות בנוגע להוצאה להורג, ואף להפעלת הסדר הישן.

אולם לא יד גורמים אנונימיים נכבד, על פי דיווח חשודות
למבנה לפעילות חשודה בקרב עובדי החברות השונות, זאת בתארוה
הן העומד החשוד בהם, וזו קבוצה בכל החקירות האחרות. השם
המסתורני למישהו המופיע עליו, כפי שזו הוא משהו חשוד
לחוקים חוקי המסתורן, בהתאם לעובד בעיות רבים בחשוד השם
הזה. לפרק זה מיועד על כן משהו או מסתור, להדגיש למישהו על חשוד
המסתורני המסתורני על כל שיתוף ופרק למישהו על שיתוף חשודות

019 355 0000

[illegible]

היום ליד 95% שטח כמות מיסים שסופקה לכל שטח תחתון. שטחי
1.58 - 1.59 מיליון דקים (כמעט 300 אלף דונם) היום שטח 1994. הוא כי הולד
המאסר המושקע ביותר 1995. שטח המגרש המסחרי
היום 1995 שטח 1994.

[illegible]

ס"ס כתובות

התקניית (כ־40% בכלל) אותם ההתקנות המיועדות, שמתו לה לאחריהן, בעיקר בעקב הסכמת, תמיכה והסיון, שסמך ידוע ונחש בהיקף מרובה — מהו, וזקוק הסורים לעזר חיצים-מחמת יריסם סמכותיים על ידי השבטים העליוניים — סאדד!

[illegible]

מיום למידה

כיתות
ולשונות
עבריים

זרעתי

[illegible]

במקרים שונים בארץ הקטנו כפרים להפגיש מי שהסגנונות החדשים אל דים וגם סקטור, מטעם נתני פוזנר, והענינו פעילות החירות סיום למדן הקונסרבטיבי להעמיד קדם את מודרניזם (לפני חנה) שיש דל, חזקת

תפישת מציאות
והחלפת מציאות
לקראת

מלכת
התים
העראל

1994. *Environ. Monit. Assess.* 36: 1-11.

[illegible][illegible]

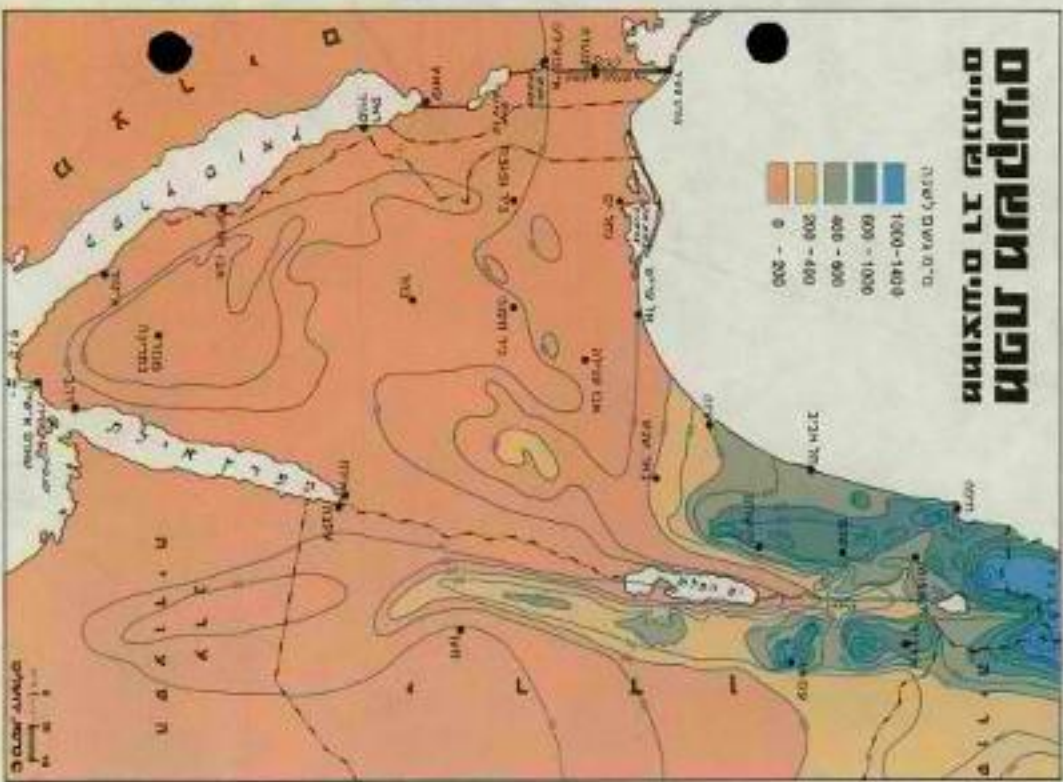
בד בבחינה זו, התקופה בהם הולקו גזרים התאחדותיים ופחות
במחנות, נרשמו על כותבנים במחלקים פורשים והנבחרים. פשוט
התאחדותיים נרשמו על כותבנים נפרדים, אולם גזרים תחיליים נרשמו
במחלקים פורשים. זאת נעשה על מנת להקל על העבודה.

[illegible]

EXPENSES

[illegible]

התחלה חדשה

מקורות המים ויצואם

[illegible][illegible]

מסקנה:

- א. השופט יוריס מנריך נבדל והשווה הקיץ חרבים.
- ב. קמות השנים שלכל וקטור במות לזרים.

3. חלק ניכר מן התשתית העסקית של חברות המניות, הכוללת את המכשירים והכלים המשמשים את המנהלים, נמצאים בבעלותם של המנהלים. בעקבות כך, ישנה חשיבות רבה להגנה על המידע המצוי בידי המנהלים, וזאת על מנת למנוע פגיעה בבעלותם של המנהלים במידע זה.

4. סתור 3 בעליות וזמן קריאה: תוארום לעמוד שמימי, ימין להפסות.
5. דוג. סתירות נכונים דיום סודו, ולכן יש עוד לעמוד.
6. בקב. סתירות תיום ימין בעלית בעליות סתירות ולכן איש דיום.

[illegible]

המחלקה

המחיר של 2,200 ₪, בעוד שחברת הביטוח תשלם רק 1,200 ₪. המבטחים יצאו לדרך עם 1,000 ₪, ויש להם 1,200 ₪ נוספים. המבטחים יצאו לדרך עם 1,000 ₪, ויש להם 1,200 ₪ נוספים.

א' בטבת תשנ"א
18 בדצמבר 1990
904-דש-1

לכבוד
ח"כ שושנה ארבל אלוזלינו
יו"ר ועדת הכלכלה
הכנסת

הנדון: מברק אל ראש הממשלה בענין המחזור במים

הממשלה על כל שלוחותיה מטפלת במישורים השונים במחסור המים בארץ
ובהשלכות הכלכליות והחברתיות הנובעות מכך, ופועלת לשם צמצום הנזקים והפגיעות
באוכלוסיה.

בברכה,

מיכאל אהרן
יועץ ראש הממשלה

וכלכ-שוטט-358

ירושלים, ט"ו בכסלו התשנ"א
2 בדצמבר 1990

הכנסת

לכבוד
ר"ח

ד"ר (א) קל

מאת יו"ר ועדת הכלכלה ח"כ שושנה ארבל אלמזלינו.

כיו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת אני רואה חובת לעצמי לחתור על הסכנה המאיימת על המשק והאוכלוסיה בעקבות המחסור הצפוי במים.

דלדול מקורות המים ועצירת הגשמים השנה חורידו את מפלס הכנרת מתחת לקו האדום והבליטו את חומרת המצב של מחסור הולך ומחמיר במים. בנוסף לפגעי הטבע, חברת החשמל הפסיקה את זרימת החשמל למספר מתקני שאיבה ועומדת לחפסיק לנוספים במידה וחברת מקורות לא תשלם את החוב של 40 מיליון ש"ח שחבה לחברת החשמל. מצב זה יכול לגרום לשיבושים ונזקים חמורים במידה שלא יבוא על פתרוננו היסודי והמידדי.

על הממשלה לנקוט בכל האמצעים לפתרון יסודי של בעיית המחסור הצפוי במים הן לטווח הקצר והן לטווח הארוך כדי למנוע פגיעה קשה במשק ובאוכלוסיה.

העתקים: שר האוצר - מר י. מודעי.
שר התקלאות מר ר. איתן.

לפנינו נוסח ^{הלל} המקור וזהו המקור שישנה
אורבלי - אולמולדני יוז ועגה הנלכה:
(המקור יאע נק ביום א')

כיוז ועגה הנלכה של הננסה אני נואה
חובה לעצמי להתריץ על הסנה הנאיימת
על המשק והאובלסיה בעקבות
המחסוי הלפני ביום.

באדול מקורו המים ועצירה השמים
השנה הוויבו את מפס הכנוג
למחר לקו האבום והבליטו את
חומרי המצב של מחסוי הולק
למחר המים.

בנוסף לפסצי הטבע חברה החשמה
הפסיקה את זכורה החשמה למספר
למקני שאובה ועומדי להפסיק

המלך מלך

אנוסים באיזה אחרת לקרוא לא
תשאל את החוב של דאמליין שח
שחכה לחבר החשמה. מצב זה יכול
לרוב לשיבושים אנקום חמורים באיזה
שלא יבוא על פתרוננו היסודי והמיידי.
על הממשלה אנקוט בהל האמצעים
לפתרון יסודי של בעיית המחסור הצפוי
במים, הן לטווח הקצר והן לטווח
הארוך כדי למנוע פגיעה קשה במשק
ובאנוכוסיה.

לנו

מדינת ישראל
המשרד לאיכות הסביבה

המנהל הכללי

ירושלים, כ"ט בכסלו התשנ"א
16 בדצמבר 1990

לכבוד

מיכאל דקל
משרד רוח"מ

הנדון : הבירוב כמקור מים

בהמשך לשיחתנו ולפי בקשתך, רצ"ב נייר רקע קצר על נושא הפיכת הבירוב
למקור מים, וכן הצעה להקמת מסגרת לטיפול בבעיה קשה זאת.

אשמח להוסיף פרטים כנדרש.

בברכה,

ד"ר אורי מרינוב

העתק : סגן השר לאיכות הסביבה

אמ-מד/ר

המשרד לאיכות הסביבה

ח"ד 6234 ירושלים 91061 טלפון 7-02-701606 טלקס 25629 ENVIR IL מקסימילה 02-385038

כירוב מטהר כמשאב לאומי בתנאי מחסור במים

משק המים במדינה הגיע למשכר המאיים על המשך קיום החקלאות ואף על האפשרות לספק מים לאוכלוסיה הגדלה. אין ספק שעל ידי טיפול נאות בכירוב ניתן להגיע למעשה ליצירת כמות של כ-200 מליון מ"ק מים וכל זאת בעלות הפחותה בהרבה מזו של התפלת מים.

- א. בארץ נוצרת כמות של כ-300 מליון מ"ק כירוב בתי לשנה. כ-10% מכמות זאת לא נאספת למערכות הכירוב, ומסולקת בעזרת "בורות סופגים". במספר לא מבוטל של ישובים זורם הכירוב בוואדיות ללא כל טיפול או לאחר טיפול חלקי בלבד. יש להדגיש כי פרט לבזבוז המים, גורמת הזנחה זו לזיהום מי התהום, זיהום נחלים וזיהום חים, משאב טבע המשמש אכן שואבת לתיירות מכל העולם.
- ב. מתוך הכמות הכללית, רק כ-120 מליון מ"ק של כירוב, מטהרים בצורה המניחה את הדעת מבחינה סביבתית ובריאותית, ומשמשים להשקייה חקלאית.
- ג. על פי הנחיות משרד הבריאות מותר להשקות בקולחים רק גידולים נחותים, ככותנה. בסדרת סדנאות שנערכו לאחרונה בריכוזו של פרופ' יורם אבנימלך, המדען הראשי של המשרד, נקבע כי לאחר טיהור השפכים וע"י שימוש בשיטות השקיה נאותות, ניתן להשקות בקולחים גם גידולים רבים אחרים. גיבוש הנחיות אלו וישומן יביא לאפשרות להשתמש בקולחים לגידולים אחרים (כגידולי מטע ואף גידולי ירקות רבים) ולהפנות ע"י כך עשרות מליוני קוב של מים שפירים מהשקיה למי שתיה.
- ד. מצויות בארץ מספר חברות המוכנות לטפל בכירוב על חשבונן תוך גיוס הון בארץ ובחו"ל, וזאת תמורת גבית תשלום עבור המים המטופלים. מדובר בעלות של 20-25 סנט למ"ק, מחיר המהווה פחות מ-20% ממחיר התפלת מי ים. ניתן לכן לגשת ליצור קולחים ברמה גבוהה מבלי לחייב את הקופה הציבורית בגיוס כספים.

המל"ג
2/...

ה. הרשויות המוניציפליות גובות כיום אגרות עבור הטיפול בכיוב. רוב הכסף הנגבה מועבר לצרכים אחרים. יש מקום, כמצבו הנוכחי והחמור של משק המים, לקבוע אגרות ריאליות ולחייב את הרשויות לשריין את הכסף למטרה לה יועד. אגרות אלה יכולות לכסות את עלות טהור הכיוב.

ו. ישומן של המלצות הנ"ל והחסכון במים שיבוא בעקבותם מותנה בשינוי המבנה הארגוני לטיפול בכיוב. כיום עוסקים בנושא ארבעה משרדים ממשלתיים (משרדי פנים, בריאות, חקלאות ואיכות הסביבה וכן הרשויות המקומיות). דו"ח מבקרת המדינה האחרון חושף את אי התיאום שבין המשרדים השונים, המחדלים באי העשייה וחוסר ההנהגה וקביעת מדיניות. התנאי לשינוי הנדרש במערכת הינו הקמת מסגרת אחת המטפלת בנושא. הצענו, והצעתנו זכתה לתמיכת רוב משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, להקים וועדת מנכ"לים שתרכז נושא הטיפול בכיוב ובקולחים ועל ידה תפעלנה מערכות תאום ובקרה.

ז. על ידי טיפול נאות בכיוב ניתן להוסיף כ-200 מליון מ"ק מים, להגדיל כמות המים הזמינים לחקלאות רווחית ולפתור בעיות זיהום מקורות מים. ללא הקמת מסגרת מתאמת אין סיכוי לשינוי המצב העגום הקיים כיום.

רצ"ב הצעה להחלטה להקמת מסגרת מתאמת בנושא הכיוב שהוכנה עוד לפני כשנה אך לא זכתה להסכמה מלאה.

ל-3-3-3

פ. ס. ס.

מדינת ישראל
המשרד לאיכות הסביבה

המנהל הכללי

ירושלים, כ"ט בכסלו התשנ"א
16 בדצמבר 1990

לכבוד

מיכאל דקל
משרד רוה"מ

הנדון: הכיוב כמקור מים

בהמשך לשיחתנו ולפי בקשתך, רצ"ב נייר רקע קצר על נושא הפיכת הכיוב
למקור מים, וכן הצעה להקמת מסגרת לטיפול בבעיה קשה זאת.

אשמח להוסיף פרטים כנדרש.

בברכה,

ד"ר אורי מרינוב

העתק: סגן השר לאיכות הסביבה

אמ-מד/ר

ביוב מטוחר כמשאב לאומי בתנאי מחסור במים

משק המים במדינה הגיע למשבר המאיים על המשך קיום החקלאות ואף על האפשרות לספק מים לאוכלוסייה הגדלה. אין ספק שעל ידי טיפול נאות בביוב ניתן להגיע למעשה ליצירת כמות של כ-200 מליון מ"ק מים וכל זאת בעלות הפחותה בהרבה מזו של התפלת מים.

- א. בארץ נוצרת כמות של כ-300 מליון מ"ק ביוב ביתי לשנה. כ-10% מכמות זאת לא נאספת למערכות הביוב, ומסולקת בעזרת "בורות סופגים". במספר לא מבוטל של ישובים זורם הביוב בוואדיות ללא כל טיפול או לאחר טיפול חלקי בלבד. יש להדגיש כי פרט לבזבז המים, גורמת הזנחה זו לזיהום מי התהום, זיהום נחלים וזיהום הים, משאב טבע המשמש אבן שואבת לתיירות מכל העולם.
- ב. מתוך הכמות הכללית, רק כ-120 מליון מ"ק של ביוב, מטוחרים בצורה המניחה את הדעת מבחינה סביבתית ובריאותית, ומשמשים להשקייה חקלאית.
- ג. על פי הנחיות משרד הבריאות מותר להשקות בקולחים רק גידולים נחותים, ככותנה. בסדרת סדנאות שנערכו לאחרונה בריכוזו של פרופ' יורם אבנימלך, המדען הראשי של המשרד, נקבע כי לאחר טיהור השפכים וע"י שימוש בשיטות השקיה נאותות, ניתן להשקות בקולחים גם גידולים רבים אחרים. גיבוש הנחיות אלו וישומן יביא לאפשרות להשתמש בקולחים לגידולים אחרים (כגידולי מטע ואף גידולי ירקות רבים) ולהפנות ע"י כך עשרות מליוני קוב של מים שפירים מהשקיה למי שתייה.
- ד. טעויות בארץ מספר חברות המוכנות לטפל בביוב על חשבונן תוך גיוס הון בארץ ובחו"ל, וזאת תמורת גבית תשלום עבור המים המטופלים. מדובר בעלות של 20-25 סנט למ"ק, מחיר המהווה פחות מ-20% ממחיר התפלת מי ים. ניתן לכן לגשת ליצור קולחים ברמה גבוהה מבלי לחייב את הקופה הציבורית בגיוס כספים.

ה. הרשויות המוניציפליות גובות כיום אגרות עבור הטיפול בכיוב. רוב הכסף הנגבה מועבר לצרכים אחרים. יש מקום, במצבו הנוכחי והחמור של משק המים, לקבוע אגרות ריאליות ולחייב את הרשויות לשריין את הכסף למטרה לה יועד. אגרות אלה יכולות לכסות את עלות טהור הכיוב.

ו. ישומן של המלצות הנ"ל והחסכון במים שיבוא בעקבותם מותנה בשינוי המבנה הארגוני לטיפול בכיוב. כיום עוסקים בנושא ארבעה משרדים ממשלתיים (משרדי פנים, בריאות, חקלאות ואיכות הסביבה וכן הרשויות המקומיות). דו"ח מבקרת המדינה האחרון חושף את אי התיאום שבין המשרדים השונים, המחדלים באי העשייה וחוסר ההנהגה וקביעת מדיניות. התנאי לשינוי הנדרש במערכת הינו הקמת מסגרת אחת המטפלת בנושא. הצענו, והצעחנו זכתה לתמיכת רוב משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, להקים וועדת מנכ"לים שחרכז נושא הטיפול בכיוב ובקולחים ועל ידה תפעלנה מערכות תאום ובקרה.

ז. על ידי טיפול נאות בכיוב ניתן להוסיף כ-200 מליון מ"ק מים, להגדיל כמות המים הזמינים לחקלאות רווחית ולפתור בעיות זיהום מקורות מים. ללא הקמת מסגרת מתאמת אין סיכוי לשינוי המצב העגום הקיים כיום.

רצ"ב הצעה להחלטה להקמת מסגרת מתאמת בנושא הכיוב שהוכנה עוד לפני כשנה אך לא זכתה להסכמה מלאה.

הצעת החלטה לוועדת השרים לענייני איכות הסביבה

מחליטים

1. לכונן מינהל ארצי לביו. המינהל הארצי לביו. יפעל בהתאם לחוק המים 1959, וחוק רשויות מקומיות ביו. 1965.
2. המינהל יתאם הטיפול בביו. הכולל: איסוף, סיפול, אגירה, השבה, ניסור, פיקוח ובקרה.
3. בראש המינהל הארצי לביו. תעמוד ועדת מנכ"לים לביו., והוא יופעל באמצעות צוותים בין משרדיים.

4. ועדת המנכ"לים לביו.

- 4.1. ועדת המנכ"לים לביו. תהיה אחראית לקביעת המדיניות הארצית בנושא הביו., ולקביעת סדרי העדיפויות לביצוע, היא תקבל דיווח שוטף על הביצוע ותכריע במקרה של חלוקי דיעות בין הצוותים.
- 4.2. כיו"ר הועדה יכהן מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה, וכחברי הועדה יכהנו מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד השיכון, הממונה על התקציבים במשרד האוצר ונציב המים.

5. צוותים בין משרדיים

5.1. צוות לשיפוט תכניות ביו.:

צוות מקצועי בראשות איש מקצוע שתפקידו יהיה לבחון את התכניות השונות לסיפול בביו., לשפוט אותן מבחינה מקצועית ולהכין חוות דעת לקראת הדיון בתכניות אלה בוועדות התכנון הסטטוטוריות.

5.2. צוות כלכלי:

בראשות נציג משרד הפנים אשר יבחן את התכניות ויאשרן מבחינת דרכי המימון והאשראי. צוות זה יהיה אחראי להכנת תקציב המינהל.

5.3. צוות תקינה:

בראשות נציג משרד הבריאות שתפקידו יהיה לקבוע את תקני הקולחים.

5.4. צוות השבה:

בראשות נציג נציבות המים שתפקידו יהיה לאשר את תכניות ההשבה.

5.5. צוות פיקוח:

בראשות נציג המשרד לאיכות הסביבה אשר יקבע את יעדי הפקוח ונוהליו בכל התחומים שהמינהל הארצי לביווב מופקד עליהם.

6. הצוותים יופעלו ע"י נציב המים.
7. המינהל יתקשר בהסכם עם חברה חיצונית למתן שירותי משרד והנדסה.
8. משרד הבטחון, יפעל על פי הנחיות המינהל הארצי לביווב בכל הקשור לטיפול בשפכים הנוצרים כתוצאה מפעילותו.

ד ב ר י ה ס ב ר :

עם הקמת המשרד לאיכות הסביבה היה צורך בהתארגנות חדשה של הממשלה לטיפול בנושאי הביווב. הסמכויות בנושא הביווב מפוזרות בין משרדי הבריאות, הפנים, החקלאות ואיכות הסביבה ולכן יש צורך בהקמת מערכת תאום של הערכה, שיפוט, פיקוח ובקרה.

על פי ההצעה הזאת תישמרנה סמכויות השרים בכל נושא ונושא אך תוקם מסגרת לתאום וקבלת החלטות.

מוגש ע"י שרי איכות הסביבה, הבריאות, החקלאות והפנים.

אמ-76/שש

י"ז בכסלו תשנ"א
4 בדצמבר 1990
1-דש-889

לכבוד
ועד עובדי ת.ה.ל.
אבו גבירול
תל-אביב

הנדון: מברקם אל ראש הממשלה

הננו מאשרים קבלת מברקכם בנושא קיום ת.ה.ל.

חברת ת.ה.ל. נימצאת בתחום טיפולו של שר החקלאות וכאשר יובא הנושא ע"י
השר בפני ראש הממשלה - נבקשכם להעביר מידע עדכני בענין.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה

העתק: שר החקלאות

זבזב מב

רשות הדואר
מוקד שה"ם ירושלים
מ ב ר ק
=====

הממשלה

23-11-1990

נתקבל

יר 41209166
ירושלים 1431 22 75/74

א.נ.ל
ק.י.

סידורי 150
מר יצחק שמיר - ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

הנדון: קיום תה"ל

לאור הידיעות בשם פקידי האוצר הדולפות לעיתונות ומשמעותן חיסול
מפעל ציוני- יצרני ועסקי מפואר- תכנון המים לישראל. הפועל בארץ
ובחו"ל ובאמתחתה חוזים של למעלה מ-100 מליון דולר והמעסיקה כ-500
עובדים, מרביתם מהנדסים והנדסאים ברמה גבוהה וזאת בנוסף לפוטנציאל
של קליטת עלייה במקצועות אלה.
הרינו מבקשים להיפגש עמך בדחיפות כדי להסביר לך את משמעות החיסול
ואת הבנקים הכבדים הטמונים בו.
ת.ה.ל.

0018 90 NOV 22 14:52

אלה - מר חקלאי
משרד המים והאנרגיה
י"מ

י"ז בכסלו תשנ"א
4 בדצמבר 1990
1-דש-887

לכבוד
מר אבישי אדיב
יהודה הנשיא 4
רמת גן

הנדון: פנייתך אל ראש הממשלה מיום 26.11.90

1. הננו מאשרים בתודה קבלת מכתבך אל ראש הממשלה שבנדון, בענין החסכון במים.
2. רעיון זה יש להעלות בפני נציב המים מר צמח ישי, שבידיו האחריות הלאומית בענין משק המים.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה לעניני התישבות

26.11.90

~~איל~~

~~היגה דה~~

לכבוד

הוא המשרד יצחק שני

לשכת	הממשלה
29-11-1990	
כ"ו י"ב ל	

בכנס

ירושלים

מזכיר הים הקטן שיטתו

שכיוה ב כר ורעיון של אחי

למיכאל נכר הים מוקים ארז
לכבוד מרבי ב אילין

היה ורעיון בכרם אילין

אילין שרעיון כרם בשיר וים קום
במסגרת הציונות ארזים (אילין)

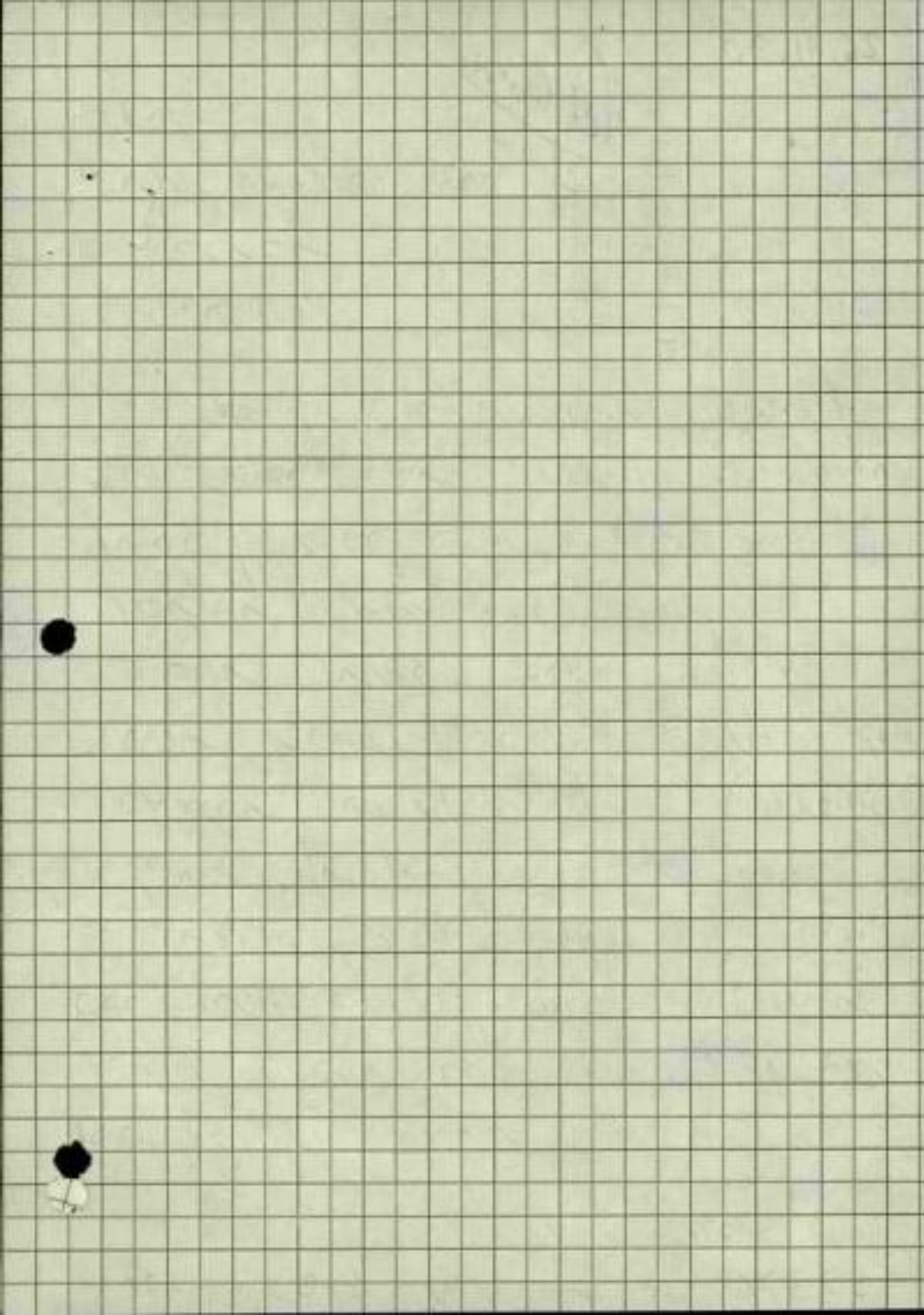
בקי"ח, ואלהם במרבי ארזים

ב ארז (אילין) אילין הים

כר ארזים במיכאל ארזים הציונות

אילין במרבי ארזים אילין ארזים

5.10.90

י.ר.ש.ל.י.ם

9-10-1990

מס' חתיק

לכבוד

מר יצחק שמיר

ראש ממשלה ישראל

א. נ.נ.

הצעה לחיסול גרעון המים

א. הנני מציע להחקין מאגרי מי ים בבריכות כמו שנהוג במים מחוקים ולהוביל אותם בצנורות על יד הצנורות המים המחקנים לכל בתי חרושת לחעשיית בנין ומוצריו כגון: בטונים, בלוקים, השקאת גדות, ולכל מקום שאין צורך במים מחוקים.

ב. לצבוע הברזים בצבע מיוחד עם כתובת "מי ים".

ג. אחרי ההצלחה הראשונה במקומות שימוש במי ים בלבד להתחיל גם בכל הבתים האזרחיים להכניס את צנור "מי ים" על יד הצנור של המים המחקנים עם אותו הסימון ישמשו לכל הצרכנים שאינם זקוקים למים מחוקים כמו השקיית גינות, שטיפת מדרכות ואפילו, כלי בית, בתי שימוש, בריכות שחיה, ועוד כאמור - יש לסמן בצבע מיוחד ולכתוב: "מי ים".

ד. אחר כך להרחיב השימוש לנטיעות עצי סרק כגון: אקליפטוסים ואחרים, ימצאו בוזאי גם עצי פרישונים שמי ים טובים להם וגם גידולי קרקע כגון: תפוחי אדמה, בצלים, ועוד שיכולים לגדול על "מי ים" או עם מים מעורבים באם יהיה טעם מלח אשר יפריע לצרכן. בכלל, לכל צורכי החקלאות אפשר להשתמש גם ב"מי ים".

ה. הוצאת החקנת צנרת "מי ים" יקוזז מן ההכנסה השוטפת של המים המחקנים עד היום למרות הוצאתה שתקטן, ואחר כך יקבעו 2 מחירים שונים לשני סוגי המים.

ו. לא נצטרך לקמץ במים, וגם לא נחשוב על יבוא של מים והוצאה כספית של מיליארדי שקלים, וגם ייווצרו מקומות עבודה אין ספור, ואולי גם נוכל להחיות את הירקון ולהחזיר לכנרת את הדגה, וכן יעזור הפרוייקט הזה גם לביצוע תעלת הימים - מי ים התיכון שיובאו לים המלח! ועמים רבים יהנו גם הם מהרעיון הזה והדבר יסלק מחיצות ואיבות ששוררות היום.

בכבוד רב,

הממשלה

9-10-1990

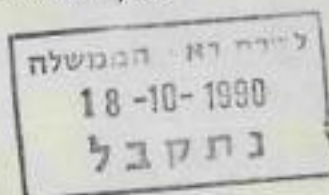
נתקבל

א.י.ס

הועד הציבורי לקידום ומימוש המצאות א. זרחין

ת.ד. 10518 תל-אביב

28.9.90
תאריך

ד. (א) (ק) (ר)

לכבוד
כבוד ראש הממשלה
מר יצחק שמיר
ירושלים

כבוד ראש הממשלה, גמר חתימה טובה,

הנדון: הקמת גוף ממלכתי להתפלל מי-ים בשיטת אלכסנדר זרחין.

אנו פונים אליך במכתב זה בבקשה להתערב בדחיפות בנעשה כיום בשטח החינוכי ביותר למדינה - והוא תוספת מים לישראל ע"י הפיכת מי-הים למים חתים.

המצב כיום הוא שנושא זה נמצא, בטיפולם של לפחות 4 משרדי ממשלה שונים והם:

א. משרד החקלאות - ובמיוחד מינהל המים,

ב. משרד המסחר והתעשייה - האחראי על הנדסת ההתפללה (תהליך זרחין) בחברה, מועסקים מאות עובדים המייצרים מתקני התפללה, ברובם על בסיס רעיונותיו של הממציא הדגול - מר אלכסנדר זרחין.

ג. משרד הכלכלה והתכנון.

ד. משרד האנרגיה וחברת השמל

כתוצאה מפירור נושא חשוב זה ב- 4 משרדי ממשלה שונים נוצר חוסר תאום, כפילות בעבודה והם גורמים לדחיית תוכניות התפללה מי-ים ולהוסף ממקור המים "שאין להם סוף", קרי-הים התיכון לים סוף, לשיפור מצב המים של מדינת ישראל.

לאור הניסיון "שצברנו" במשך למעלה משלושים שנה - כהן ליווינו את מר זרחין בדגור ועזרנו לו להתגבר על המכשולים שאין להם סוף,

הננו בדעה, כי עליך להקים גוף שיטפל בהתפללה מי-ים בשיטת ההקפאה, ולפי רעיונותיו של מר זרחין ולפי הצעתו המקורית לממשלה בשנת 1952

נודה לך על התערבותך ותשובתך בנושא חינוכי זה.

העתקים; פרופ' יאיר שפרינצק ח"כ - רחובות
פרופ' עזרה זחר - מהנהל מכון הדר, תל השומר,
לחברי הועד הציבורי, בכל הארץ.

בברכה ובכבוד רב

נח אדיב

מזכיר הועד הציבורי

" 1003. 1003 300

10.5/8 3.2

68936 10.5

עיריית הרצליה

לשכת ואש העיר

11 ספטמבר 1990

לכבוד
מר צמח ישי
נציב המים
רחוב קלמן מגן 8
תל אביב

ה.נ.א.

הנדון: פרוגרמה להתחברות לחברת מקורות.
מכתבי מיום 6 אוגוסט 90

אבקש התייחסותך ואישורך לתוכנית המפורטת במכתבי שבסמוכין.

בכבוד רב,
איתן בן-דוד
מנכ"ל העירייה

העתקים:
גדעון צור - נציבות המים
דוד יוגב - נציבות המים
צפריר וינשטיין - מהנדס/ יועץ
תיק אגוד ערים
ת.ת.

עיריית הרצליה

לשכת ואש העיר

16 אוקטובר 1990

לכבוד
מר צמח ישי
נציב המים
רחוב קלמן מגן 8
תל אביב

...א.נ.

הנדון: פרוגרמה להתחברות לחברת מקורות.

מכתבי מיום 6 אוגוסט 90

מכתבי מיום 11 ספטמבר 90

אבקש התייחסותך ואישורך לתוכנית שהועברה לעיוןך ב-6 אוגוסט 90.

בכבוד רב,

איתן ברק
מנכ"ל העירייה

העתקים:
מר גדעון צור - נציבות המים
מר דוד יוגב - נציבות המים
מר צפירי וינשטיין - מהנדס / יועץ
ת.ת.

עירית הרצליה

6 מאי 1990

לשכת ראש העיר

לכבוד
מר צמח ישי
נציב המים
רח' קלמן מגן 8
תל אביב

א.נ.נ.

הנדון: סכום פגישה במשרדך מיום 1 מרץ 90
בנושא אגוד ישובי דרום השרון
מכתבי מיום 22 אפריל
מכתבי מיום 23 דצמבר 89

ביום 1 מרץ 90 קויימה פגישה במשרדך בנושא אגוד המים שרון דרומי, בפגישה נכחו נציגך ויועץ המים של האגוד מר צפרייר ויינשטיין. למרות בקשותי טרם נתקבל סכום כל שהוא לפגישה. להלן הנושאים שהוצגו:

1. המשך החדרה - דרישתנו היתה להמשיך החדרה בהיקף 12 - 13 מלמ"ק לשנה. החלטתך היתה שההחדרה תעצר לשנתיים הקרובות.
2. אספקה ישירה לישובים ממקורות - החלטתך היתה שתוך חודש ימים יבוצע סקר להצגת המשמעויות בפניך.
3. ממון פרויקט לנצול מי קלחין - תשובתך היתה שהנושא בדרך לפתרון וינתן סיוע חלקי.
4. תכנון אסוף מי גאיות - תשובתך היתה שלא ינתן כל תקציב לתכנון זה.
5. זכויות מים - הווכות הקיים בין הרשויות למקורות ונתבקשת על ידינו להוציא פסיקה בנדון.

אודה לך באם תאשר לי במכתב חוזר את הסכום הנ"ל.

בכבוד רב,

איתן ברק
מנכ"ל העירייה

העתקים:
מר צפרייר ויינשטיין - יועץ מים
תיק אגוד מים
ח.ת.

8/8/90

מדינת ישראל
משרד החקלאות
נציבות המים
האגף לניתוב, תכנון ומניעת זהום מים

נת"מ-61/90

הספקת מים וניצול קולחים
בערי השרון הדרומי

סכום פגישה
שהתקיימה בלשכת נציב המים
ביום 1.3.90

נוכחים:

צ.ישי, א.ברק, צ.וינשטיין, ג.צור, א.סודאי, ד.יוגב, י.כהנא, א.שלף

(1) החזרה: בתכנון 30,0 מלמ"ק החדרה, בפועל רק 10,0 מלמ"ק. - ~~לא~~

סכום: תבדקנה כל תכניות ההחדרה (כולל קולחים). מכיוון שהשנה יהיו קצוצים רבים במים יתכן וההחדרה תושבת כליל.

(2) הספקת מים ישירה: ערי האיגוד מוכנות לקבל מים בהספקה ישירה. אין עדיין סיכום משביע רצון בענין תשלום זכויות המים וההמרות.

סכום: בגלל מצוקת המים והחמרת מצב האקוויפר, יש לעשות מהר לחבור הספקה ישירה. מוטל על ד.יוגב, א.סודאי וג.צור לדאוג להסדרת נושא החבורים הישירים בדחיפות כולל בעית זכויות המים.

(3) ניצול הקולחים של ערי האיגוד: מרבית הקולחים נשארים כיום ללא ניצול, חלקם זורם בנחלים וגורם לזהום סביבתי והאקוויפרים וחלקו זורם לים.

סכום: ועדת השפוט המרכזית של נציבות המים תחרוץ גורל הקולחים ואופן השמוש בהם תוך חודש-חודשיים. באופן עקרוני נציבות המים תקצה את הקולחים לפי שקול דעתה כאשר כל הקולחים חייבים להיות ברמת איכות תקנית (ע"פ הוראות משרד הבריאות). עבור קולחים כאלה לא תגבה הרשות המקומית תשלום כל שהוא מן המשתמשים כי זוהי חובתם והאלמנטרית. לעומת זאת קולחים שיהיו ברמת איכות גבוהה מן התקן שנקבע יהיו זכאים לתשלום סמלי בהתאם למוסכם עם נציב המים.

בענין קולחי הרצליה צריך להסדיר את הנושא עם ראש העיר.

(4) מי גאות - איסוף וניצול: קיימים רעיונות ותכניות לניצול הנגר העילי, אך עדיין לא התממש דבר.

סכום: ימשך הטפול בנושא.

רשם: א.שלף

מדינת ישראל
משרד החקלאות
לשכת נציב המים
 נתוב, תכנון, מניעת זיהום

נת"מ-50/89

ניצול קולה י הרצליה

סכום פגישה שהתקיימה אצל נציב המים
 ביום 27.12.88

נוכחים: ה"ה ברק וגאיל - עיריית הרצליה, צ.ישי - נציב המים,
 כהנא ושלף - נציבות המים

ברק: מירב הקולחים המטופלים במתקן הטפול של העירייה זורמים לים. השמוש
 בהם יכול להועיל למאזן המים של המדינה.

גאיל: הקולחים המיוצרים במתקן שלנו הינם באיכות מעולה וניתן להשתמש
 בהם להשקיית כל הגידולים הנהוגים באיזור. השמוש בהם מתעכב בועדת
 השפוט המרכזית של נציבות המים.

שלף: איכות הקולחים אינה מספקת עדיין להשקייה חקלאית בלתי - מוגבלת.
 האיכות הנוכחית גם לא מאפשרת השקייה חופשית בגלל הצפיפות
 האורבנית שבאיזור ורובי הקידוחים הקיימים המספקים מי שתיה.

כהנא: הבעיה אינה טכנית - שפוטית, אלה נעוצה בהכרעה למי ינתנו
 הקולחים. משרד הבריאות מתנגד להשקיית כל הגידולים מלבד כותנה.
 אפילו בומנים הנפוצים באיזור "חוף השרון" אינם מותרים עדיין.
 הבעיות האלה מעכבות את השמוש בקולחים.

צ.ישי: נציבות המים עכבה את הנושא זמן רב בגלל שהוגשו לדיון בפנינו
 שתי תכניות. בימים האחרונים (וללא קשר לפגישה של היום), נתקבלה
 החלטה שכל תכנית תשפט על סמך ההשפעה שלה בלבד על איזור ניצול
 הקולחים ועל הפתרונות שהיא מציעה למניעת זיהום מי התהום. קבלנו על
 עצמנו לפעול במהירות ואנו מקוים שתוך זמן קצר (חודש-חודשיים)
 נאשר את התכנית המתאימה ביותר לביצוע. מניעינו לפעולה מהירה הם
 לא רק הקולחים הזורמים לים (5-6 מלמ"ק בשנה) אלא גם החשש
 שהקולחים במצבם הנוכחי עלולים לזהם בעתיד את מי השתיה של קידוחי
 הרצליה ורעננה, אם לא תנקטנה פעולות למניעת הזיהום. ניצול הקולחים
 להשקייה יפתור את שתי הבעיות גם יחד.

שתי הערות נוספות המבהירות את עמדתה הבסיסית של נציבות המים לענין הקולחים וניצולם:

(1) רצוי שמכוני המפול של הערים יטופלו ע"י הערים או הצרכנים המשתמשים בקולחים או שלוב של שני המוסדות האלה. מסירת הפעלת המתקנים האלה לידי חב' "מקורות" אינה הפתרון שאנו מצדדים בו.

(2) כל עיר (או יצרן כלשהוא) חייבת למפל בשפכים שלה עד לדרגה מסוימת המוגדרת כ"סילוק מטרד". דרגה כזו תקבע ע"י ועדה מיוחדת של משרד הבריאות בתאום עם נציבות המים ובהסכמתנו המלאה. עבור המפול הזה העיר לא תוכל לגבות מחיר כלשהוא מן הצרכנים שישתמשו בקולחים הללו (ע"פ הקצאת נציבות המים). לשם כך העיר גובה אגרות והיטלים מאזרחיה ובכסף זה היא חייבת ע"פ החוק להקים את מתקן המפול בשפכים ולסלוקם ללא מטרד. מאותה נקודה שהקולחים לא מהווים מטרד (ע"פ קביעת הועדה המיוחדת), אך לצרכי השמוש בחקלאות צריך לשפר אותם ולצורך זה יש להשקיע בהם בנוסף - כל השקעה כזאת תהיה ע"ח הצרכנים. משק המים, המדינה, "מקורות", הצרכנים וכו' לא ישלמו דבר עבור הקולחים הנמצאים מתחת לרמה המוגדרת "סילוק מטרד" כאמור לעיל.

ברק: הכספים שעיריית הרצליה גובה מאזרחיה כהטלים או אגרות הביוב אינם מופנים להשקעות במתקן מפול, אלא נלקחים מאתנו ע"פ הוראות משרד הפנים לצרכים אחרים מחוץ לעיריה. יש לנו בעיה של חוסר אתרים למזבלות כי הקיימות מזהמות מי תהום יותר מאשר מתקן המפול בשפכים שלנו. אין לנו פתרון כרגע לבעיה זו. גם פ.ב.א. (ש.שטרייט) לא נענה לפנייתנו - אז מניין ניקח את כל הכספים לפתרון בעיותינו? משום כך לא ניתן את הקולחים ללא תמורה כספית מתאימה.

צ.ישי: הבהרתי עמדת נציבות המים כדי שהדברים יהיו ברורים.

רשם: א.שלף

עיריית הרצליה

לשכת ראש העיר

1

23 פברואר 1989

לכבוד
מר צ. ישי
נציב שירות המים
משרד החקלאות
תל אביב - יפו

א.י.א.

הנדון: נצול מי קלחין הרצליה
סכום פגישה מיום 27 דצמבר 88
שהגיע היום 23 פברואר 89

מוצא אני לנכון להעיר כמה דברים על הסכום הנ"ל:

1. לא אמרתי בדיון שהכספים שעיריית הרצליה גובה ממושבניה כהנאים או אגרות ביוב נלקחים עפ"י הוראת משרד הפנים. אמרתי שיש כספים המגיעים כחוק כמו מס שבח מקרקעין כמו ארנונה - רכוש, ומשרד הפנים הורה לא לתת אותם (ואין המדובר רק בהרצליה).
2. כאשר הגדרת "מדינת ישראל לא תשלם עבור מים בתקן מטרד" הדגשתי "עיריית הרצליה לא תחן מים בחינם".

אבקש להורות הנוגעים בדבר להוציא תקון בהתאם.

בכבוד רב,

איתן ברק
מנכ"ל העירייה

העתקים:
מר גאיל - עיריית הרצליה
מר כהנא - נציבות המים
מר שלף - נציבות המים
תיק מי קלחין
ת.ת.

הכנסת

חבר הכנסת
אריאל ויינשטיין

25 ספטמבר 1989

לכבוד
נציב המים
מר צמח ישי
משרד החקלאות
הקריה - ח"א

2/10/89

הנדון: מים מטהרים הרצליה

בביקורי בעיריית הרצליה שמעתי, כי בתחום שיפוטת של העיר, מטהרים כ-4 מליון קוב מי שופכין לשנה, אשר מופנים לים הפתוח משום שלא נעשה בהם שימוש אחר. למוחר לגיין בפניך את מאזן המים והבעיות שכולנו ניצבים בפניהן בתחום זה. הנני רואה. סוגיה זו כראויה לבדיקה ולטיפול ואודה לך באם תוועה למי ממשרדך לבחון הסוגיה ולהשיבני דבר. על כל פנים, משמיעת אנשי המקום, נראה לי, כי אנו ניצבים בפני מציאות בלתי טובלה, הראויה לתיקון.

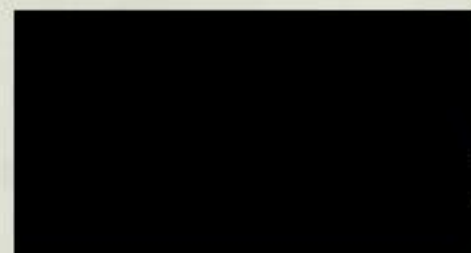
כ ב ר כ ה

CG

ח"כ אריאל ויינשטיין

העתקים: מר אלי לנדאו, ראש העיר הרצליה
מר איתן ברק, מנהל עיריית הרצליה.

ב' בתמוז תש"ן
25 ביוני 1990
787-דש-1

שלום רב,

הנני מאשר קבלת פנייתך אל ראש הממשלה על צירופיו, מיום 1.6.90, בנושא
החלטת נציב המים לצמצום המים.

פנייתך הועברה אל לשכת נציב המים ובטוחני כי היא תקבל את הטיפול המתאים
והקבוע לחוק לענין זה.

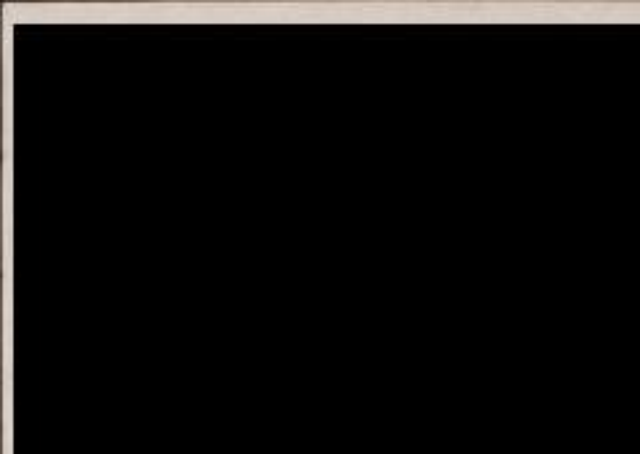
ב ב ר כ ה ,

מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה לעניני התישבות

דאנקט איר אויף
אזוי

אויסגעגעבן - אונזער
א. ב. ב. ב. ב. ב.

6-595-2113

הוא - כ"ה
1.6.90
צב' יסר'י

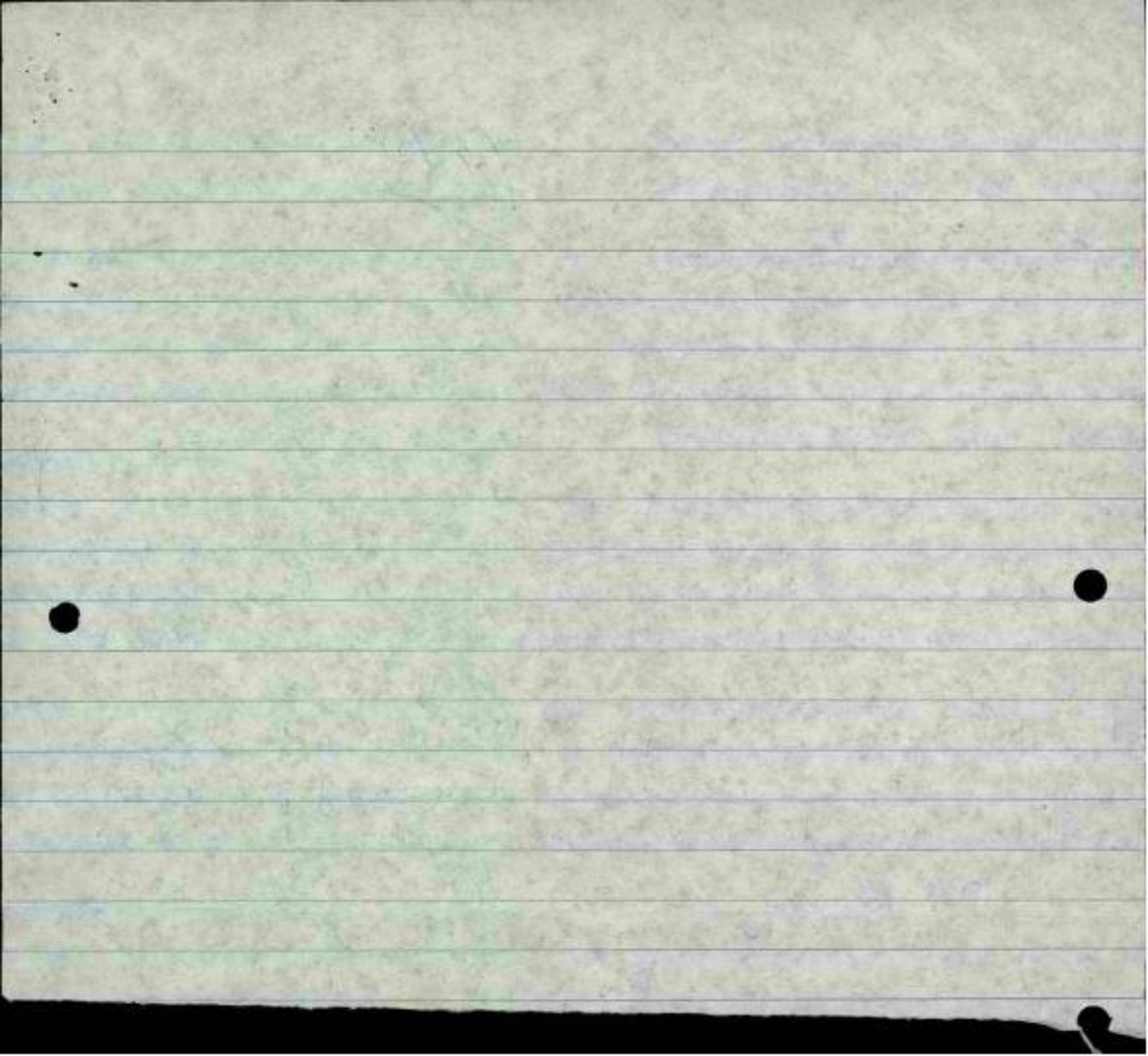
החמשלה
10-8-1990
נתקבל

מינחם ד"ר

אב

אח יצחק לאיר הואל - הממשלה
א.י.

מאבדי שלום וברכה!
בצער ובכאב אני כותב לך מכתב זה ומצד העצב
מכתב שאלתי לנציב הג'ם.
ברצוני להביא לידיעתך אדוני האש-הממשלה לבאם לאו
תשלמי מילד שכן, מילדים אני אבי מושבתי העליון ארמון.
תודה לאי שהתקדמו אל כל הקושים וגמלים ללכת אל
התקדמות מילי סוף של המדינה. בננו משלבים ברכינו ולא ירבו
מבא. ברצוני מנציב הע'ם ומשר התקדמות לעליו העליונים
בצימנים הג'ם ושלא יא מכת מלות אלנו בלוי המלחים.
נבחן לצמצם התקדמות ונצא ע' קיצוץ של מילד
איננו שדה - חד - שלט'ם ולא כן כהא. אני פונה לך
ומבקש הושר בלתי. במועצה ובכבוד רב צב' יסר'י.

"צ"י האל כ"ה"
רש"י מ' 1419/1990
24.5.90

א"י

מחצית י"ל צ"ד הא"י

א"י

הנבון: ארבעה אלף חלקים ארבעה אלף הא"י מיום 10.5.90

ש"מ רבא מבורא

הנבון: ר"ל אל צ"ד הספקת הא"י 20.7%
וצאת הנולד אל קיצוץ פקיד מאלתר - 10% הוא
הא"י נסב והמלמא מכך הוא חיסל הע"ל התקלואי
הא"י מ"ל אנתון מתקלואי.

אנן שמ"ל מלפחות של אכ"ל מואל-כ"ה המתפלג
בתקלואי מלמא המלמא - צ"ל של"ל, הנבון
הקול"ל רב אכ"ל את כל המלמא שליו בתקלואי
הא"ל בש"ל האמרו (אנן יוצא"ל היטה מ"ה
קרה במלמא ע"ל ר"ה ובמלמא בקולואי והמלמא)
אלו בקלואי מלמא של המלמא והמלמא אל המלמא.

הנבון: אל הקיצוץ הערסטי הא"י תלמא אכ"ל
שנ"ל אכ"ל את מלמא בתקלואי ומלמא מקום
הנבון מלמא אכ"ל. הא"ל ז"ל ב"ל מלמא 222

הנבון: הנ"ל פורמא ש"ל הנבון ב"ל אל הנבון
המלמא הא"ל אנן ח"ל אל הנבון ש"ל:
י"ל אכ"ל המלמא של המלמא בתקלואי המלמא -
ש"ל מלמא השק"ל אל ושלן והמלמא
י"ל מלמא. אכ"ל המלמא ה"ל אכ"ל רב

כספית, מאז באם יבוצע הקיצוץ מטעני
 ימי בלש' וניאלף לעקר אולם ומהל של שנים
 רבות ירד אטמיון.
 אכן אנו התלמים מהם מודעים אל התלכ
 יבוצע אצל את הקיצוץ.
 אנו ברור לבאם הקיצוץ אכן יבוצע אצל
 מעברו אחיסול לא ית של שמונה משפחותינו
 בתקציב עם כל המשתמשים אצל בנכס אצל
 אלא אחיסולו של המעצר התקציבי המשלם ואילו
 של מושלבת פאלי. אנא שקול מחזל.
 דבבא דבא

העתקים!
 אשבת כאל הממשלה
 אשבת של התקציב
 ש. כייצמן מ"ד התחלת האכרם בישראל.
 מ"ד מכה אולבאן כאל המוצע פאנאליה כפר-תבור
 יוס' מ"ד י"ד אשגוד-מושבת פאלי ואש מוצע מקולת' המלך
 מ. סנדור מ"ד האצא משרד התקציב אלו ושולן.

מוכירות הממשלה

ירושלים, י"ז בסיון התש"ן
10 ביוני 1990

י.ה.מ.
למח. י.ה.מ.
(7)

ש מ ו ר

אל : ראש המחשלה ושר החקלאות
דוד י. מודעי

חאת : מזכיר המחשלה

שלום רב,

הנני מחבד להביא לחשומת-לבכם את החלטה מס. 1673
של המחשלה מיום ה', י"ד בסיון התש"ן (7.6.90):

1673". תקנות לשעת חירום לקיצוץ כמויות חים

מ ח ל י ט י ס :

להסמין את שר החקלאות להתקין חיקון לתקנות שעת
חירום (קיצוץ כמויות חים מוקצות לחקלאות, לתעשייה
ולצריכת בית), התש"ן-1990 שפורסמו ב-20.3.90 בכך
שיקוצו כמויות החים המוקצות לשימושים השונים,
בשיעור שלא יעלה על 10% מכמויות החים המפורטות
בתקנות האמורות.

נוסח התקנות מצורף.

ב ב ר כ ה,

אליקים קובינשטיין

העתק: היועץ המשפטי למחשלה

**חקנות שעת חירום (קיצוץ כמויות מים מוקצות לחקלאות
לחעשיה ולצריכה ביחית), (חיקון), החש"ן - 1990**

בחוקף סמכותי לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, החש"ח - 1948
(1), אני מתקין חקנות שעת חירום אלה:

- חקון חקנה 2**

1. בחקנה 2 לחקנות שעת חירום (קיצוץ כמויות מים מוקצות לחקלאות, לחעשיה ולצריכה ביחית) החש"ן - 1990 (2) (להלן - החקנות העיקריות):

(א) בכותרת השוליים תחת המלה "ולחעשיה".

(ב) בחקנות משנה (א), (1) במקום המילים "עד לצפון הכנרת (כפר נחום)" יבוא "עד לדרום הכנרת (צמח)", (2) המלה "ולחעשיה" תחת, (3) ובמקום "85%" יבוא "75%".

(ג) בחקנות משנה (ב), במקום "93%" יבוא "83%".

(ד) לאחר חקנות משנה (ב) תוסיף חקנות משנה (ג):

(ג) "באזור הנגב, דרומה מכביש אשקלון - קריית גת, תהיה כמות המים המוקצים לחקלאות לשנת הרשוי בשעור של 90% מכמות המים שהוקצתה לפני תחילתן של חקנות אלה, ובלבד שהמים אינם מסופקים ממפעל שמד"ן."
- הוספת חקנה 2א**

2. לאחר חקנה 2 לחקנות העיקריות יוסיף:

"הקטנת כמויות 2א. כמות המים המוקצים לחעשיה לשנת המים המוקצות הרשוי, תהיה בשעור של 88% מכמות לחעשיה המים שהוקצתה לפני תחילתן של חקנות אלה."
- חקון חקנה 3**

3. בחקנה 3 לחקנות העיקריות במקום "93%" יבוא "88%".
- החלפת חקנה 4**

4. במקום חקנה 4 לחקנות העיקריות, יבוא:

"פטור מתחולת 4. הוראות חקנות אלה לא יחולו לגבי החקנות אלה.

מים המופקים ומסופקים מן המפעלים המפורטים בחקנה זו:

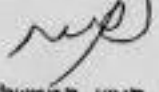
(א) - מים המופקים ומסופקים ממעינות בית שאן ושפעה.

- מים המסופקים ממפעל חשלווב

- הקישון, המחיל מאגם כפר ברוך.

- אזור חוף הכרמל. בחנאי שבאזורים ובמפעלים הללו

ויעשה שמוש במים מקומיים
מאיכוח נמוכה בלבד.
לא תחאפשר כל הזרמח מים
לאזורים אלה ממקורות שמחוצה
להם.
(ב) - אזור בקעת הירדן.
- מים המסופקים ממפעל השפד"ן.
- אזור הערבה, כולל ים המלח.
- מי קולחין או מים שאינם
זמינים חמיד, שהם חלק מכמות
המים המוקצים "

יצחק שמיר

ראש הממשלה
ושר החקלאות

החש"ן -----
1990 -----

- (1) ערי החש"ח, חוס' א' עמ' 1.
(2) קח' החש"ן, עמ' 473

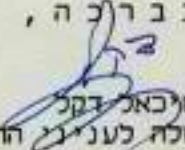
ט"ו בסיון תש"ן
8 ביוני 1990
1-דש-657

לכבוד
מר נחום אדמוני
רח' לינקולן 9
תל-אביב

הנדון: מפעל המים לירושלים

1. הננו מאשרים בתודה קבלת מכתבך מיום 20.5.90, בנושא ביצוע מפעל המים לירושלים.
2. אודה לך באם תעדכן אותנו על מועד תחילת ביצוע, מהם אבני הנגף העומדים עתה בדרך למימוש התכנית והיכן יכול משרדנו לסייע.

בברכה,

יוסף ראש הממשלה לעניני התישבות

לשכת ההנהלה

049/5

ירושלים

כ"ה באייר תש"ן

20 במאי 1990

לכבוד

ה' צמח ישי

נציב המים

אדון נכבד,

הנדון: מפעל המים לירושלים

הדאגה לאספקת מים לירושליים מלווה את כולנו כבר זמן רב.

בקיץ שנת 1989 נתקלה חברת מקורות בקשיים לספק את הצריכה לעיר, ואף דיווחה על תקלות בכך.

גלי העליה, אשר חלקם מגיעים לירושלים, יאיצו את גידול הצריכה בעיר לעומת זו שהינה חזויה בעבר, ולא נוכל להבטיח אמינות האספקה, אלא אם יוקם מפעל מים נוסף מהשפלה לעיר.

במכתבו של ראש עיריית ירושלים, מר ט' קולק, מיום 23.4.1990 (המצ"ב) הוא מתריע על כך, בצדק, ותובע פעילות מזרזת להגברת קצב האספקה האפשרי לעיר.

בדיון שנערך ביום 10.5.1990 עם הממונה על התקציבים באוצר, ד' בועז, וסגנו, ר' בלניקוב, היתה הבנה מצד האוצר לדחיפות הפרויקט ונכונות לאשר הסדר תקציבי מיוחד לביצוע שלב ראשון נדרש בשנת הכספים 1990.

הריני להודיעך בזאת כי חברת מקורות מוכנה לגשת מידית לביצוע המפעל.

לשכת ראש הממשלה

28-5-1990

נתקבל

מצ"ב מכתב ט' קולק מיום 23.4.1990.

בכבוד רב,

נחום אדמוני

מנהל - כללי

העתקים: ה' י' שמיר - ראש הממשלה ושר החקלאות

השר י' מודעי - שר הכלכלה והתכנון והממונה על משרד החקלאות

השר ד' מרידור - שר המשפטים והממונה על משרד האוצר

ח"כ פ' גרופר

ט' קולק - ראש עיריית ירושלים

ד' בועז - הממונה על התקציבים באוצר

א' פינבלום - יו"ר מועצת המנהלים

ראש העירייה
רئيس بلدية
MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, כח' בניסן תש"ן
23 באפריל 1990
מס' - 367

עיריית ירושלים
מחלקת הספקת המים

תחן	1-05-1990	נאמן	כינוי
אחראי	מנכ"ל	מנהל	מנהל
הכנה	1/3	1/3	1/3

לכבוד
מר דוד בועז
הממונה על התקציבים
משרד האוצר
ירושלים

לדוד בועז ברכות,

מזה זמן רב עסוקים אנשי נציבות המים ואנשי העירייה בתאום עם אגף התקציבים באוצר בהכנת תוכנית להנחת קו המים הרביעי לירושלים.

ער כמה שידוע לי העביר נציב המים צמח ישי את התשובות לשאלות הטובות שהעלו אנשי אגף התקציבים, ועתה הכל ערוך לדיון מטכם להכרעה טופית בנושא.

אודה לך כאס תורה להביא את הנושא לכלל סיכום חירובי, במיוחד עתה לאשר כמעט ברור שגל העליות, שחלק ניכר ממנו יוקלט בירושלים - לחייב את השלמת המערכת מוקדם מכפי שניצפת תחילה.

ב.ב.
טדי קולק

העתק: צמח ישי נציב המים.

ד' בסיון תש"ן
28 במאי 1990
1-דש-742

לכבוד
מר דוד יוגב
מנהל אגף תכנון ופיתוח משק המים
משרד החקלאות
תל-אביב

הנדון: תקציב לשינוי מערכות מים בגולן
לפנית יהודה וולמן מ-13.5.90.

אודה לך מאוד על התיחסותך לנושא.

בברכה,

ד"ר יונגמן
3/5

עוזר ליועץ ראש המחשלה להתיישבות

ד' בסיון תש"ן
28 במאי 1990
1-דש-741

לכבוד
מר יהודה וולמן
ר' המועצה האיזורית גולן
קצרין

הנדון: תקציב לשינוי ושיפור מערכות המים בגולן

הננו מאשרים קבלת העתק מכתבך אל דוד יוגב במשרד
החקלאות.

בברכה
דורי יונגמן
3/10/90

עוזר ליועץ ראש הממשלה להתיישבות

GOLAN REGIONAL COUNCIL
Katzerin, Israel
Tel. 06-961026
Zip Code 12400

מועצה אזורית גולן
קצרין
טל. 06-961026-7-8
מיקוד: 12400

יח אייר תש"ן
תאריך: 13.5.90
סימוכין: א-177

לכבוד

מר דוד יוגב

מנהל אגף לתכנון ופתוח תשתית משק המים

דוד שלום רב,

הנדון: תקציב לשנוי ושפור במערכות המים בגולן

בכל ישובי הגולן מי השתיה הם באיכות ירודה ביותר ויש לעשות לאלתר לשנוי המצב.

מדגימות מי השתיה עולה כי התוצאות הבקטריאליות מעידות על זהום, זאת בנוסף לעכירות המים וריחות לוואי.

לשנוי המצב יש לעשות לאלתר ב- שני תחומים -

1. להפריד את מערכות המים בישובים. (על מנת לטפל בכמות מים קטנה לצריכה ביתית).

2. שפור במכונני המים הקיימים (תוספות מסננים, מכשירי חיטוי, תוספת מתקני הפלרה).

העלות המשוערת לפעולה דחופה זאת היא כ- 4 מיליון ש"ח.

רצ"ל - פרוט מכונני המים הקיימים בגולן.

דו"ח משרד הבריאות על מצב המים בגולן.

לעניין הדחוף פנינו לדרג הפוליטי על מנת לזהות משאבים, אך זקוקים להובלה המקצועית שלך בנדון.

בכבוד רב
יהודה וולמן
ראש המועצה

העתיקים - ברך מס' 2.

אבני איתן
אורטל
אלוני הבשן
אליעד
אלרום
אניעם
אפיק
בני יהודה
בעת יואב
גשור
הר אודם
חד-נס
יונתן
כנף
כפר חרוב
מבוא חמה
מיצר
מעלה גמלא
מרום גולן
חספין
נאות גולן
נוב
נווה אטיב
נטור
עין זיוון
קדמת-צבי
קלע-גולן
קשת
רמות
רמת מגשימים
שעל

GOLAN REGIONAL COUNCIL

Katzerin, Israel

Tel. 06-961026

Zip Code 12400

מועצה אזורית גולן

קצרין,

טל. 06-961026-7-8

מיקוד: 12400

תאריך:

סימוכין:

- 2 -

ראש הממשלה

שר הבריאות

חברי ועדת הכספים כנסת ישראל

מנכ"ל משרד הבריאות

ראש אגף התקציבים באוצר

מנכ"ל משרד הפנים

מנכ"ל חברת מקורות

מנכ"ל משרד החקלאות

ראש מנהל המים העירונית-משה אבנון

נציב המים

הממונה על המחוז - משרד הפנים

לשכת הבריאות המחוזית - נצרת

לשכת בריאות נפתית - כנרת

ועדות הבריאות בתנועות המיישבות /תק"מ/ מושבים/ הפועל מזרחי/

הקבוץ הארצי

מזכירי ישובי הגולן וחברי מליאת המועצה

אבני איתן

אורטל

אלוני הבשן

אליעד

אלרום

אניעם

אפיק

בני יהודה

גבעת יואב

גשור

הר אודם

חד-נס

יונתן

כנף

כפר חרוב

מבוא חמה

מיצר

מעלה גמלא

מרום גולן

חספין

נאות גולן

נוב

נווה אטיב

נטור

עין זיוון

קדמת-צבי

קלע-גולן

קשת

רמות

רמת מגשימים

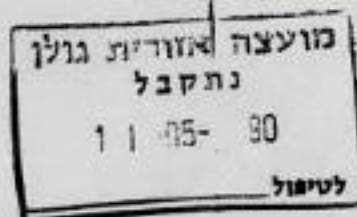
שעל

MINISTRY OF HEALTH
DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL HEALTH
JERUSALEM

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

משרד הבריאות
המחלקה לבריאות הסביבה
ירושלים

ט' אייר תש"ן
4 במאי 1990
752

לכבוד
ראש המועצה האזורית
גולן

א.נ.

הנדון: הבטחת איכות מי השתיה בישובי המועצה

בדו"ח השנתי שהכנו על איכות מי השתיה בשנת 1988/9 מצאנו שבמספר מיישובי המועצה האזורית שאתה עומד בראשה, איכות מי השתיה חרגה מכל קריטריון מתקבל על הדעת.

בדיקת הנתונים למחצית השניה של 1989, הראתה שלא חל שיפור משמעותי באיכות המים (או אפילו הרעה).

להלן הנתונים האמורים:

אחוז בדיקות מים מזהמות		שם היישוב
1989	שנת 1988/9	
21	30	אליעד
57	30	אלוני בשן
100	61	אניעם
71	34	רמת מגשימים
50	28	נוב
29	25	נטור

המנהל הכללי של משרד הבריאות בקשני לפנות אליך ישירות, כדי שתעשה את כל הסיידורים הדרושים להבטיח את בריאות תושבי יישובים אלה, ברצוני להבהיר לך את הסכנה הבריאותית הגבוהה הכרוכה בשתיית מים אלה (במיוחד לילדים שבהם). הסכנה איננה בשתיית המים המכילים את החיידקים שנתגלו בבדיקות, אלא שכשם שחיידקים אלה חדרו למי השתיה, באותה מידה יכולים לחדור למים חיידקים פתוגניים (גורמי מחלות) ולגרום התפרצויות של מחלות מעיים למיניהן (דיזנטריה, טיפואיד, דלקת כבד נגיפית).

אנו נהיה מוכנים לעזור לכם (באמצעות לשכת הבריאות המחוזית) ביעוץ בדבר הדרכים האפשריות להבטחת איכות מי השתיה ביישובים אלה. כמו כן בטוחני כי משרד הפנים יעזור לכם בסידורי המימון הדרושים להבטחת בריאות תושביכם.

אנו מצפים לראות את תוצאות פעולותיכם, כבר בשנה זו.

בכבוד רב,

רמי חלמריין
מהנדס ראשי לבריאות הסביבה

העתק: שר הבריאות

המנהל הכללי, משרד הבריאות
המנהל הכללי, משרד הפנים
ראש שרותי בריאות הציבור
הממונה על המחוז, משרד הפנים, נצרת
לשכת בריאות מחוזית, נצרת
לשכת בריאות נפתית, כנרת
ועדת הבריאות, תנועת המושבים
ועדת בריאות, תנועת המשקים של הקיבוץ הארצי
ועדת בריאות, מושב עובדים של הפו"המז להתישבות חקלאית שיתופית בע"מ
מזכיר מושב, אליעד
מזכיר מושב, אלוני בשן
מזכיר מושב, אניעם
מזכיר מושב, רמת מגשימים
מזכיר מושב, נוב
מזכיר משק, נטור
מרכז מושב, אליעד
מרכז מושב, אלוני בשן
מרכז מושב, אניעם
מרכז מושב, רמת מגשימים
מרכז מושב, נוב
מרכז משק, נטור
מרכז ועדת בריאות במושב: אליעד, אלוני הבשן, אניעם, רמת מגשימים, נוב
מרכז ועדת בריאות, קיבוץ נטור
מרכז ועדת תרבות במושב: אליעד, אלוני הבשן, אניעם, רמת מגשימים, נוב
מרכז ועדת תרבות בקיבוץ נטור

תאריך: 17/9/89

סימוכין:

אספקת מי שתיה ליישובי רמת הגולן.

1. מכון מכוא חמה' - מי כנרת - סינון וחיטוי בריאוקסיד.
(א) מכוא חמה.
(ב) כפר חרוב.
2. מכון בני יהודה - מי כנרת - סינון וחיטוי בכלור גז.
(א) בני-יהודה.
(ב) גבעת יואב.
(ג) נאות גולן.
(ד) _____;
(ה) אפיק.
3. מכון אליעד - מי כנרת וגיבוי של מי ג'אחר בתקופות של עודף מים - סינון וחיטוי בכלור גז.
(א) אליעד.
(ב) גשור.
(ג) מיצר.
4. מכון מגשימים - מי קרוח ומי גוחל'ר - חיטוי בכלור גז.
(א) מגשימים.
(ב) חיספין.
(ג) נוב.
(ד) אבני איתן.
(ה) נטור.

גבני איתן
גורטל
גלוני הבשן
גליעד
גלרומ
גניעם
גפיק
גני יהודה
ג. נ יואב
גשור
ג. ודס
גד-נס
גתן
גף
גפר חרוב
גבוא חמה
גיצר
געלה גמלא
גרום גולן
גפין
ג. גולן
ג
ג. גטיב
גור
גין זיוון
גמת-צבי
גלע-גולן
גשת
גמות
גמת מגשימים
גל

2

תאריך: 17/9/89

סימוכין:

(5) מעיינות רמתנית - מי מעיינות - חיטוי ידני או באמצעות כלור גז
רק על קו אניעים.
(א) יונתן.
(ב) אניעים.

(6) מעיינות גמלא - מי מעיינות - חיטוי בכלור גז.
(א) מעלא גמלא.

(7) מכון רמות - מי כנרת - קימות שלוש מערכות חיטוי 2 מוחזקות
ע"י "מקורות" ואחת ע"י אגודת מים רמות.
(א) רמות.
(ב) כפר נופש רמות.

(8) מעין עלקה - מי מעין - חיטוי בכלור גז.
(א) קדמת צבי.

(9) משתלה - חיטוי בכלור גז.
(א) אורטל.
(ב) עין זיון.

(10) קידוח מרום גולן - מי מעין וגיבוי מי בניהאס - חיטוי בכלור גז.
(א) מרום גולן.
(ב) גיבוי לעין זיון ואורטל.

(11) כבירה - מי בניהאס - חיטוי בכלור גז.
(א) אלרום.
(ב) אודם.
(ג) שעל.

אבני איתן
אורטל
אלוני הבשן
אליעד
אלרום
אניעים
אפיק
בני יהודה
גב. נ. יואב
יזר
הר אודם
חד-נס
יונתן
כנף
כפר חרוב
מבוא חמה
מיצר
מעלה גמלא
מרום גולן
חספין
נא. גולן
נווה אטיב
נטור
עין זיון
קדמת-צבי
קלע-גולן
קשת
רמות
רמת מגשימים
שעל

GOLAN REGIONAL COUNCIL
Katzerin, Israel
Tel. 06-961026
Zip Code 12400

מועצה אזורית גולן
קצרין,
טל. 06-961026-7-8
מיקוד: 12400

3

תאריך: 17/9/89
סימוכין:

12. נווה אטיב - מי כניאס - חיטוי בכלור גז. וקידוחי רם.

13. חד-נס - אספקת מיים דרך קו כרכום יס.

אבני איתן
אורטל
אלוני הבשן
אליעד
אלרום
אניעם
אפיק
בני יהודה
גבעת יואב
גשור
הר אודם
חד-נס
יונתן
כנף
כפר חרוב
מבוא חמה
מיצר
מעלה גמלא
מרום גולן
חספין
נא... גולן
נב
נחל אטיב
נטור
עין זיוון
קדמת-צבי
קלע-גולן
קשת
רמות
רמת מגשימים
שעל

כ"ה בניסן תש"ן
20 באפריל 1990
1-דש-689

לכבוד
מר אליהו איזקסון
נשיא התאחדות האיכרים בישראל
ת.ד. 209
תל-אביב

שלום רב,

הנני מאשר קבלת מכתבך אל ראש הממשלה מיום 26.3.90.

ראש הממשלה אינו יכול להתערב עניינית ופורמלית בהחלטת נציבות המיס, וזאת
כאשר בעית מחסור המיס באזור ובארץ היא עובדה.

בברכה,

מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה לענייני התישבות

ה'תש"ס
26 במרץ 1990

התאחדות האכרים בישראל

ב"ס אדר חש"ן
26 במרץ 1990

ה'תש"ס (א) ו'ק

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה,
משרד ראש הממשלה,
ירושלים.

כב' ראש הממשלה,

בהמשך למכתבו של יומי מזרחי, יו"ר המועצה המקומית של יסוד המעלה ויו"ר
אגוד מושבות הגליל, הנני פונה אליך בבקשה אישית.

מושבותינו בגליל, שהן ישובים לתפארת בעלי זכויות גדולות בעבר ובתווך
מבחינה לאומית, ביהיו ענפי מטעים שיכולים לשמש לדוגמא לחקלאים בכל
רחבי העולם.

קיצוץ המיס המאויזם עליהן עכשיו בגובה של 15% זכאי להסדרות
אדריסכניות וכלכליות ולהרס ההישגים.

המסרין הוא בביטול זריעת יבולים עונתיים, כגון מנהלה יאבטיחים באותה
אזור, על-מנת להציל את המטעים שהינם רב-שנתיים ושיקומם מחנזק המאויזם
עליהם ייווצר טביט אחדות, בעת שאם היבולים העונתיים אפשר להרוג מהר
ותוך שנה מניבים.

אנא פעל מיד לביטול המאויזם על קיומם הכלכלי של מושבותינו בגליל.

בדידות רבה,
ובמבוא רב,

אליהו איזקסון

נשיא

הצחק
מר יצחק מודעי, שר הכלכלה והתעסוק
ח"כ פ. גרופר

איגוד מושבות הגליל

מס' תאריך	49	-36-
בשבת תש"ן		
במרץ 1990	21	

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה וממלא מקום שר החקלאות
ירושלים

המועצות
המקומיות:

יבנאל

יסוד המעלה

כרית

כפר תבור

מגדל

מטולה

מנחמיה

ראש מנה

רמת ישי

כבוד ראש הממשלה,

הנדון: קיצוץ במכסות מים למטעים במושבות הגליל.

ההחלטה לקצץ 15% ממכסות המים של החקלאים מצפון לכנרת, היא החלטה שבמידה ותכוצע, תגרום לואס ענף המטעים המהווה ענף עיקרי במושבות הגליל.

קיצוץ כפועל במכסות המים למטעים, יגרום לקבלת פרי באיכות ירודה, פרי שלא ניתן לשווקו, פרי שהוצאות היצור שלו יעלו על התמורה שתקבל במידה ותתקבל. חריגה ממכסות המים, משמעותה קנס כספי כבד שענף המטעים אינו יכול לעמוד בו. אדרני ראש הממשלה, מבקש להורות לנציב המים להזהרות את ביצוע ההחלטה לגבי מטעים קיימים.

אנו חוזר ומתריע, שביצוע ההחלטה יפגע קשות מבחינה כלכלית בחקלאי המושבות, ויהרוס את הריקמה הכלכלית חברתית העדינה של המושבות בגליל ובאצבע הגליל העליונה.

העתיקים:

נציב המים - מר צמח ישי,
מר אליהו איזקסון - נשיא התאחדות האכרים,
מר שלמה רייזמן - מנכ"ל התאחדות האכרים,
חייכ דוסט גולדברג - ראש מועצה מטולה,
חייכ מרבה גולדמן - ראש מועצה כפר תבור,
בני שלטא - ראש מועצה מנחמיה,
צבי רסקי - ראש מועצה ראש-פינה,
עזרא מרעם - ראש מועצה יבנאל,
גורא כהן - ראש מועצה כנרת,
ברלס חיים - ראש מועצה מגדל,
דרור פוגל - ראש מועצה רמת ישי.

בברכה -

יוסי מזרחי

יו"ר איגוד מושבות הגליל.

טל. 937506, 937511 - 06

יסוד המעלה

בית ראש הממשלה
21-3-1990
נתקבל

איגוד מושבות הגליל

מס' 49 -36-
תאריך כ"ו בשבט תש"ן
21 במרץ 1990

לשכת ראש הממשלה
29-3-1990
ג.ה.ל.

החלטת
הממשלה

לכבוד
מר יצחק שמיר
ראש הממשלה וממלא מקום שר החקלאות
ירושלים

כבוד ראש הממשלה,

הנדון: קיצוץ במכסות מים למטעים במושבות הגליל.

ההחלטה לקצץ 15% ממכסות המים של החקלאים מצפון לכנרת, היא החלטה שבמידה ותבוצע, תגרום להרס ענף המטעים המהווה ענף עיקרי במושבות הגליל. קיצוץ בפועל במכסות המים למטעים, יגרום לקבלת פרי באיכות ירודה, פרי שלא ניתן לשווקו, פרי שהוצאות היצור שלו יעלו על התמורה שתתקבל, במידה ותתקבל. חריגה ממכסות המים, משמעותה קנס כספי כבד שענף המטעים אינו יכול לעמוד בו. אדוני ראש הממשלה, אבקשך להורות לנציב המים להשהות את ביצוע ההחלטה לגבי מטעים קיימים.

אני חוזר ומתריע, שביצוע ההחלטה יפגע קשות מבחינה כלכלית בחקלאי המושבות, ויהרוס את הריקמה הכלכלית חברתית העדינה של המושבות בגליל ובאצבע הגליל העליון.

העתיקים:

נציב המים - מר צמח ישי.
מר אליהו איזקסון - נשיא התאחדות האכרים.
מר שלמה רייזמן - מנכ"ל התאחדות האכרים.
ח"כ יוסי גולדברג - ראש מועצה מטולה.
ח"כ מיכה גולדמן - ראש מועצה כפר תבור.
בני שליטא - ראש מועצה מנחמיה.
צבי רסקי - ראש מועצה ראש-פינה.
עזרא מועלם - ראש מועצה יבנאל.
ג'ורא כהן - ראש מועצה כנרת.
ברלס חיים - ראש מועצה מגדל.
דרור פוגל - ראש מועצה רמת ישי.

בברכה -

יוסי מזרחי

יו"ר איגוד מושבות הגליל.

טל. 937511, 937506 - 06

★

יסוד המעלה

המועצות
המקומיות:

יבנאל

יסוד המעלה

כנרת

כפר תבור

מגדל

מטולה

מנחמיה

ראש פנה

רמת ישי

הינא ניל

מס' : 269.90
תאריך: כ"ט אדר תש"נ
26 במרס 1990

--רשום--

לכבוד

מר יצחק שמיר

ראש הממשלה וממלא מקום שר החקלאות

מכובדי,

הנדון: קיצוצ במכסות מים למטעים במושבות הגליל

שלום רב!

בהמשך למכתבו של מר שלמה דייזמן מנכ"ל התאחדות האכרים בישראל ומר יוסי מזרחי יו"ר אגוד מושבות הגליל, אני פונה אליך אדוני-ראש הממשלה ומ"מ שר החקלאות ומבקש להעמידך על חומת הדברים שאנחנו ראשי המושבות בגליל העליון רואים זאת.

במשבר החקלאות שפגע קשות במיגזר החקלאי בארץ וגרם להתמוטטות של מאות מושבים וקיבוצים יכולנו אנחנו מושבות הגליל לצאת מכך כשנודנו ביו שינונו ומסוגלים אנו להמשיך ולקיים את החקלאות במושבות ואף להתפרנס מכך.

כעת- באם יתממש הקיצוצ הדרסטי במכסות המים למטעים, תהיה זו מכת-חיסול לענף ובעיקר לחקלאים.

ניתן להצמצם במים בגידולים חד-שנתיים וגידולי שדה וגם בזה יהיה נזק לחקלאים אבך המדובר בנזק כספי בלבד. לכן אדוני ראש הממשלה, מבקש להטיל על מי שתמצא לנכון ובסיוע הנהלת התאחדות האכרים ונציגי המים שיבדקו פנייתנו ויבטלו ההוראה לקיצוצ מיכסות המים למטעים במושבות הגליל.

כדאי להערים כאינפורמציה אדוני, שת"כ מכת הידידה מן הארץ לא פאנה בנו כשהסיבה הראשית לכך היא הקשר בין הנוער במושבות לאדמה וליושביהם

"דדדור הסלע" וענף החקלאי שממנו מתפרנסים חקלאינו עכול כגדום לשרשרת התפתחויות לא רצויות ועליו אני מצביע ומתריע.

.....2

-2-

אני מקווה שכמרות מרדנותיך הקשות והכבדות תימצא זמן אדוני ראש הממשלה
לשפץ בדבר שהוא כה חיוני עבורנו.

בברכה,
צבי דיסקי
ראש המועצה המקומית

העתקים;

מר אכיהו איזקסון, נשיא התאחדות האכרים בישראל.
מר צמח ישי, נציב המים.
מר שלמה דייזמן, מנכ"ל התאחדות האכרים בישראל.
ח"כ יוסי גולדברג, ראש מועצת מטולה.
ח"כ מיכה גולדמן, ראש מועצת כפר תבור.
מר יוסי מזרחי, ראש מועצת יסוד המעלה ויו"ר איגוד מושבות הגליל.
מר בדלס חיים, ראש מועצת מגדל.
מר כהן גיורא, ראש מועצת כנרת.
מר בני שכיטא, ראש מועצת מנחמיה.
מר עזרא מועלם, ראש מועצת יבנאי.
מר דוד פוגל, ראש מועצת דמת ישי.

ב' באדר תש"ן
27 בפברואר 1990
1-דש-602

לכבוד
מזכיר מושב לימן
דאר נע גליל מערבי

הנדון: התנגדות לקיזוז מים
למכתבכם מיום 18.1.90

הננו מאשרים בתודה קבלת העתק מכתבכם שבנדון אל
ראש הממשלה, הממוען אל שר החקלאות, נציב המים ומנכ"ל
תנועת המושבים.

ב ב ר כ ה ,

מיכאל דקל
יועץ ראש הממשלה לענייני התיישבות

ל י מ ן

מושב עובדים להתישבות
חקלאית שיתופית בע"מ
טל' 04-926205
דאר נע גליל מערבי

תאריך 18.1.90

ה-כא
גליל

לכבוד
עד החקלאות מר כץ עוז
נציב המים מר צמח ישי
מנכ"ל תנועת המושבים מר זרילי ניסים

א.נ..

הנדון: התנגדות לקיזוז במים

מושב לימן מתנגד לקיזוז המים, לאור שכבר נעשה קיזוז בשנים קודמות, והיום כמות המים שיש לנו כבר לא מספיקה לגידולים שקיימים, וזה משפיע כבר במטעים על יכולים יותר נמוכים. ופרי פחות יפה וזה במיוחד בענפי ההדרים והאבוקדו.

אנו טוענים שלנו חסר מים לאור הגידולים שיש לנו בישוב, ועוד שטחים ריקים שאין לנו מים.

כמות המים של היום 998.100 קוב כולל צריכה ביתית והיא נמוכה. לצריכה ביתית חסר לנו מים. יש לנו 350 נפש ולזה צריך 59.500 קוב, ולמעשה אנו מקבלים כ-36.300 קוב כולל נוי במושב.

אנו דורשים מים לאוכלוסיה בתוספת של 25.900 קוב שטח הכל צריכה ביתית כולל נוי במושב יעמוד על 62.500 אלף קוב מים. (תקחו בחשבון שהישוב גדול בנפשות במשך השנים ואז צריך עוד מים).

כמו כן לכל משק יש קרקע של 35 דונם כולל בית מגורים, ולאחר הקיזוז הקודם שעשיתם נשאר לחבר משק כ-16.000 אלף קוב, יוצא שלחבר יש מים לדונם 480 קוב מים.

כמות זו של מים מספיקה רק לשטח של 20 דונם במכסה של 16.000 קוב מים, אם תעשו עוד קיזוז, אז המשק הפרטי יכול לגדל על שטח של 15 דונם בלבד.

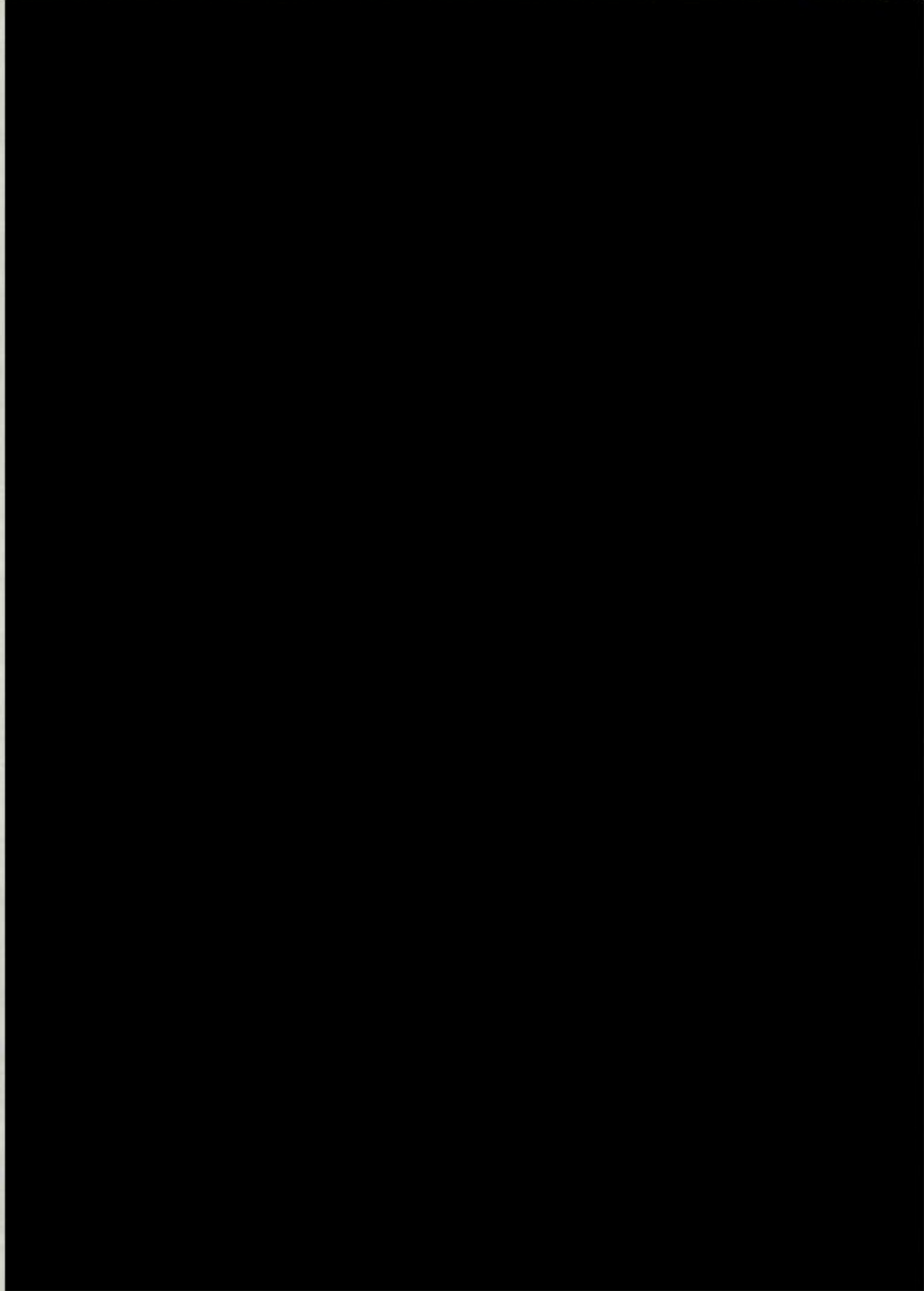
לפי כמות המים ושטח הנ"ל אין לחבר או לכל משק זכות קיום, אז תחליטו לחסל את החקלאות. או שאתם רוצים שהחקלאים יחזירו את החובות אז אל תקצצו אלא תוסיפו בכמות המים. פדי שכל חבר יוכל לעבד שטח של 33-30 דונם אדמה, וזה אומר שמושב לימן צריך תוספת של מים ל-1.500.000 קוב, מהתחלה אמרנו שלנו חסר מים.

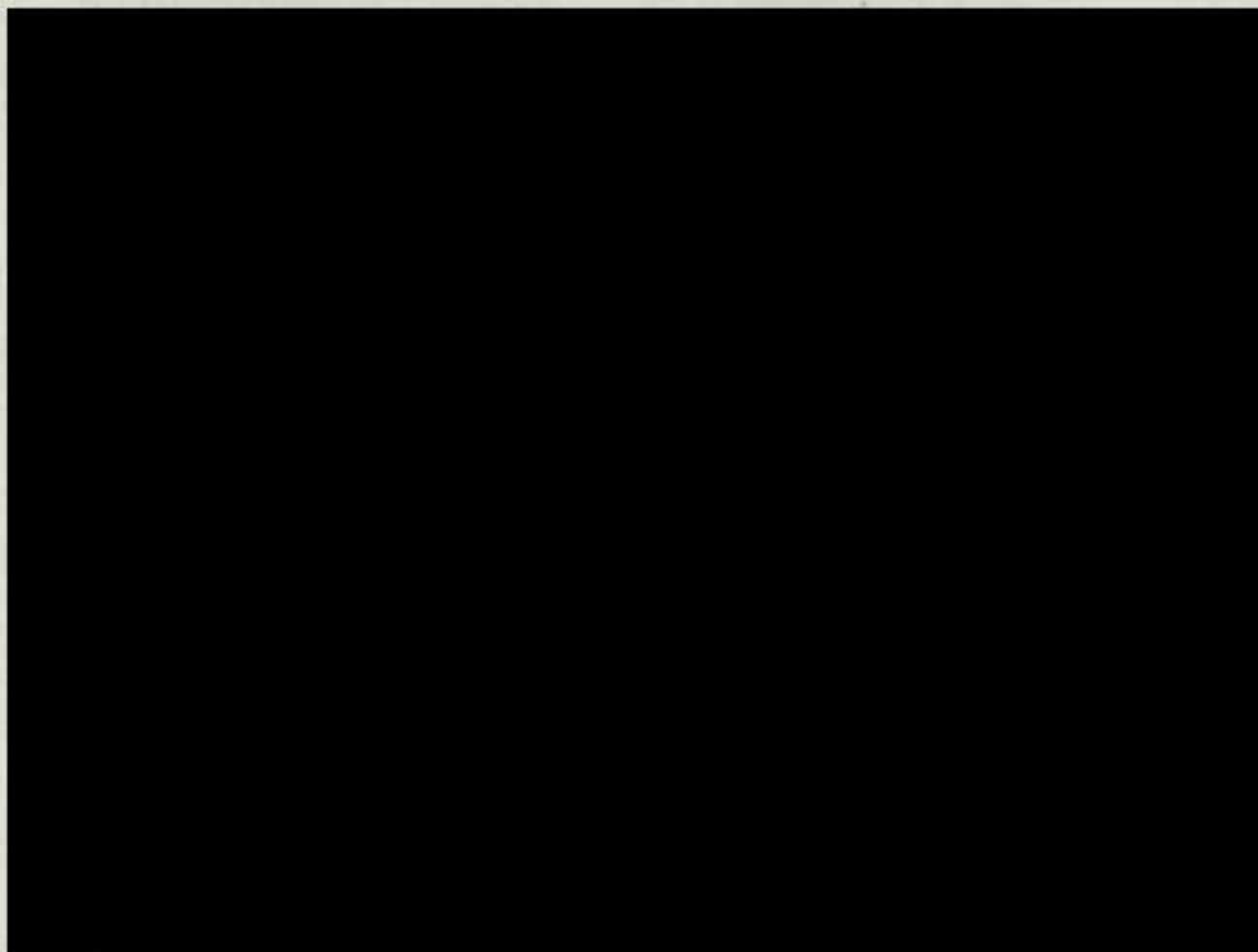
לסכום אנו מקווים שלו תקצצו את המים ותגדילו את הכמות של החקלאות וצריכה ביתית. או שאתם מעונינים לחסל אותנו עם קיצוצים של המים, אז לנו אין מה לבוא להסדר חובות, כי אי אפשר לשלם חובות בכמויות המים שעומדים לרשותינו היום, וזה כמות אחד הטיבות שהגידולים לפני זה לא קיבלו מספיק מים.

אנו מקווים שזענו לפניתנו הנ"ל, אחרת האשמה במצב החקלאי של כל המתיישבים תהא רובצת בכם.

בכבוד,
מזכ"ל מושב עובדים להתישבות חקלאית
הגליל

העחקים: ראש הממשלה מר יצחק שמיר
עד האוצר מר שמעון פרס
ראש מועצה מסה אשר מר חזי בריס
ועדה איזורית חקלאית מר אמנון אשכול

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased by 50% (Mental Health Foundation 1999). The prevalence of mental health problems has increased in the general population, and the incidence of mental health problems has increased in the prison population.

There is a growing awareness of the need to address the mental health needs of prisoners. The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

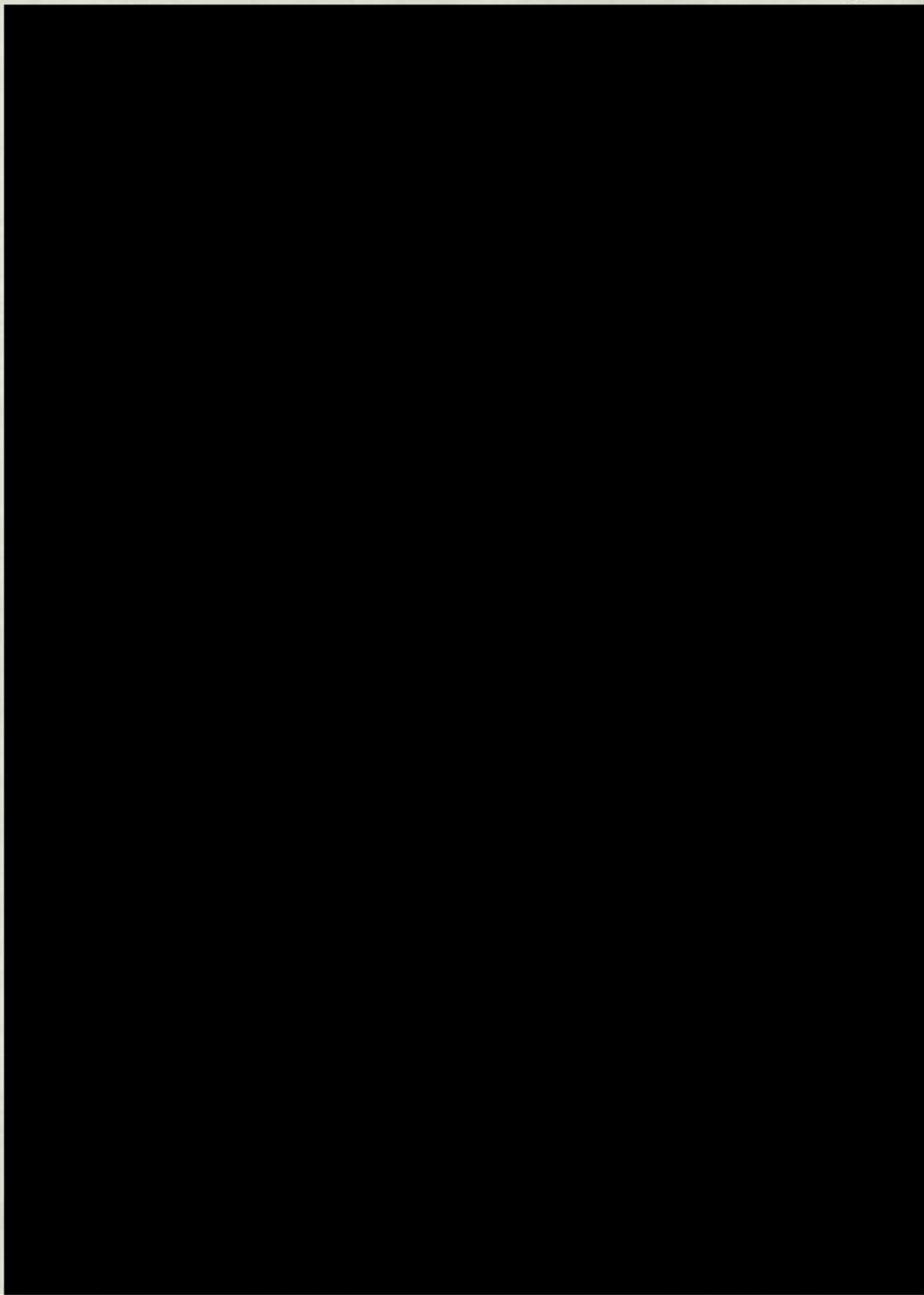
The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

The Department of Health (1999) has published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners. The Department of Health (1999) has also published a strategy for mental health services, which includes a commitment to improve the mental health of prisoners.

מדינת ישראל
משרד החקלאות
לשכת נציב המים

י"ג באייר תשמ"ט
18 במאי 1989
268/89-38

לכבוד
דורי יונגמן
ע"ל יועץ רה"מ להתיישבות
לשכת ראש הממשלה

ה.נ.ה.

הנדון: קו מים לאלפי מנשה
סימוכין: מכתבך מיום 4.4.89

ביום 4.5.89 התקיים דיון בלשכת נציב המים עם אנשי משרד השכון, וסוכם לתקצב מיד את הקו שבסימוכין.

חלוקת המימון תהיה 50% על חשבון נציבות המים ו-50% על חשבון משרד השכון.

אישור לתקצוב יצא בימים הקרובים למקורות על מנת להתארגן לביצוע.

אני פועל על מנת שהתכנון המפורט יהיה מוכן לקראת היציאה לביצוע.

בא רכה,
אלי יודאי
עוזר נציב המים

הערה: שלמה קטן, ראש המועצה אלפי מנשה

052-925111
925262

310111
למליה ש.א. 29.5.89
מ.א. 107

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910
ST. LOUIS, MO.

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

ST. LOUIS, MO.
OCT. 10, 1910

האגף לתכנון ופיתוח התע"מ
והתשתיות החקלאיות
25.1.1989
משרד הבינוי והשיכון
אגף פרוגרמות
תאריך: 19 בינואר 1989
יג בשבט התשמ"ט

אל: מר ד. יוגב-מנהל האגף לפיתוח התשתיות החקלאיות, משרד החקלאות

הנדון: תכנון ובצוע מערכות המים ביו"ש

למען הסדר הטוב הנני לסכם רשימת העבודות אשר הוכרו כדחופות ביותר לבצוע במהלך 1989 וזאת, בישיבה שקוימה אצלך ביום 12.1.89.

אומדן כספי - 1,650,000 ש"ח

אומדן כספי - 1,400,000 ש"ח

אומדן כספי - 300,000 ש"ח

האומדן יקבע בהמשך

האומדן יקבע בהמשך

1. קו אורנית אלפי מנשה

קו מחלק לנירית

קו מחלק לצמרות

תחנת אלפי מנשה

2. בריכת ברקו

- תחנת ברקו

- קו ברקו אריאל

3. קו הספקה לביתר

4. קו לצופיס + בריכה

5. קו, תחנה ומיכל לאבני חפץ

הנני להודיעך פעם נוספת כי המינהל למשך המים ברשויות מקומיות משמש כזרוע המקצועית של משרדנו ובתור שכזה ילוה מצדנו את התכנון והבצוע של הפרויקטים הכלולים בתכנית כפי שהוגשה ע"י נציב המים, ולפיכך, אבקשך לדאוג כי מינהל משק המים יקבל כל האינפורמציה, והתכניות הנוגעות.

בברכה,
איתן לחובסקי
ס/מנהל אגף הפרוגרמות

העתק: ע. אונגר - מנכ"ל, משב"ש
י. פתאל - מנהל אגף הפרוגרמות, משב"ש
י. מאירי - מנהל מחוז המרכז, משב"ש
ש. כהן - מנהל מחוז ירושלים, משב"ש
מ. אבנן - ראש מינהל משק המים, ת.ד. 10170 תל-אביב
פ. גולני - מהנדס מינהל משק המים, ת.ד. 10170 תל-אביב
ל. קוקוש - מנהל מחלקה הטכנית מחוז ירושלים, משב"ש
א. גלדמן - מנהל מחלקה הטכנית מחוז מרכז, משב"ש
ח. רון - מהנדס ראשי, אגף הפרוגרמות, משב"ש
ג. כהן - האגף לפיתוח התשתיות החקלאיות
ד. בלכר - האגף לבניה כפרית, משב"ש
א. מיטל - אגף הפרוגרמות, משב"ש

משרד הבינוי והשיכון
לשכת המנהל הכללי

ירושלים, כט' תשרי תשמ"ח
10 אוקטובר 1988

סיכום מישיבה שנערכה ביום 5.10.88 עם נציגי המים

השתתפו: מר ע. אונגר - המנהל הכללי
מר ד. ישי - נציגי המים
מר מ. אבנן - מנהל המינהל למשק המים ורשויות מקומיות

א. לוין, י. פתאל, א. לחובסקי

מר מ. אטיאס - אגף תקציבים
מר י. שטראוס - חשב מע"צ
מר ג. כהן - נציבות המים ✓
מר פ. גולני - מהנדס ראשי נציבות המים
מר ד. יוגב - נציבות המים

לאור הפעילות הנרחבת במשך השנים האחרונות, לפיתוח במתן פתרונות
הולמים לפתוח המים.
המנהל הכללי הבהיר כי על אגף התקציבים של משרד האוצר לתת פתרון
כולל לצרכים המתבקשים מהקמת ישובים אלה, ולתת את חלקו בפיתוח.

החלט:

1. מוסכם כי משרד הבינוי והשיכון, נציבות המים והמינהל האזרחי
ביו"ש ישארו בחלקים שווים במימון פיתוח מערכות המים בתחומי
יהודה ושומרון. חלקו של משרד הבינוי והשיכון יכלול גם את
זכויות המים.
2. המנהל הכללי העביר בקשתו למשרד האוצר, להעביר לתקציבים של משרד
הבינוי והשיכון, נציבות המים והמינהל האזרחי, לשנת 1989/90
השתתפות האוצר בחלקו למימון הפיתוח.
3. על מנת לבחון הקריטריונים שהוגשו ע"י נציגי המים והצרכים לטווח
קצר וארוך. יוקמו שני צוותים כלהלן:
א. צוות לבחינת סדרי העדיפויות בהוצאה לפתוח המים בטווח הקצר
ולשנה הבאה.
ב. צוות יהיו: מר א. לחובסקי, מר מ. אבנן
נציגי המים ימנה נציג ומר דוד בועז ימנה נציג האוצר.

ב. צוות שידון בנייר שהוגש על ידי נציב המים ויבחן תאום דרכי הפעולה וקביעת סדרי העדיפויות.
מוסכם על הגורמים כי מאחר שמשרד הבינוי והשיכון הוא הגורם המיישב, עליו לקבוע סדרי העדיפויות בתאום עם נציב המים.
בצוות: נציג נציב המים, נציג משרד הבינוי והשיכון ובראש הצוות נציג משרד האוצר.

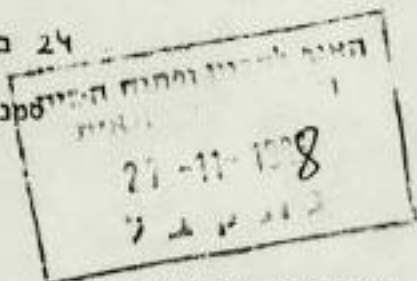
4. על מנת שלא לעכב פתרונות המים הדחופים ביו"ש ביישובים: בית-אל, נוה צ'יף, צופים, אלפי מנשה, קרני שומרון, עמנואל, אריאל אבני חפץ, ביתר וכוכב השחר, הוסכם, שמשרד הבינוי והשיכון יקדם הפתרון וההתחשבות תבוצע בשנת התקציב הבאה על פי סעיף 1 לעיל, כלומר, השתתפות נציב המים, המינהל האזרחי והאוצר.

רשמה: דרורה צפריני

יחידת משאבי מים

24 בנובמבר 1988

106 / 73.25 / 31 : 111p8

הנדון: א. מים לסנא

אל: ג. כהן - תה"ל

1. רצ"ב תזכיר המסכם את חכנית אספקת מים לסנא, הערותיך .
2. הנושא מתוקצב בשנת 1988 כס"כ 342 אלף ש"ח, והאומדן המעודכן מסתכם ב- 870 אלף ש"ח. עיקר הפרש נובע מהגדלת הקוסר מ 4" - ל- 6 (כדי לאפשר חיבור בעתיד לשמעה) ומשינוי הקו העילי לקו טמון .

ב ב ר כ ה

י. טוביאס
מנהל יח' משאבי מים

העתקים: ש. קנסור
ד. תלם
י. בן שדה
ח. שטראוס

161115Z

תכנון המיס לישראל בע"מ

ת"ר
 ת"י
 6.11.89
 7-11-1989
 3656

אל : מר י. טוביאס, מקורות

הנדון: תכנית אספקת מים ליישובים סגור ושמעה
בדרום הר-חברון

1. בלושה תזכיר המסכם את תכנית אספקת המים ליישובים הנ"ל.
2. המחנכים הדרושים לשלג מיידי כוללים הנחת קו מחבר בקטרים "4"-6 (פלדה) סמון בקרקע ובאורך 8.3 ק"מ עד ליישוב שנא והקמת תחנת שאיבה בהרכב שתי יחידות מתוצרת שח"ם (אחת ולבית) בחצר קדוח שוקת 5.
3. אומדן התקציב הדרוש לעבודות הנ"ל, כולל תכנון ופקוח וסדורי פקוד מסתכם ב- 1.0 מיליון שקל.

ב ב ר כ ה ,

ד. חלם

העתק: הסוה"י אגף המים, ח"א
הסוה"י חבל הנגב, באר-בע
מקורות, מרחב דרום, אשקלון
נ. נבו, כאו
מ. שוקרון, כאו

מסדר ראשי: תל-אביב, רח' אבן גבירוק 54, ת.ד. 11170, ת"א 61111, טל' 03-434 434, טלסקס 033-694
מסדרים: תל-אביב, רח' ארלוזורוב 111, ת.ד. 11170, ת"א 61111, טל' 03-434434, טלסקס 033-696
חיפה, שד' המונינים 53, ת.ד. 9400, חיפה 31096, טל' 04-537241
ירושלים, שד' בן-מימון 22, ת.ד. 779, ירושלים 91007, טל' 02-632008

תכנון המים לישראל בע"מ

אגף הספקת מים דרום

הספקת מים לישובים: טנא (עומרים) ושמעה (נסע) בדרום הר-חברון

אוקטובר 1988

1. כללי

- הישוב טנא (עומרים) נמצא סמוך לכביש ב"ש-חברון כ-10 ק"מ צפונית מזרחית מצומת שוקת. הישוב מונה כ-30 משפחות והספקת מים אליו מתבצעת היום באופן זמני באמצעות מיכליות המרוקנות את המים לעבר מגדל המים המקומי. רום טופוגרפי בישוב +580 .
- הישוב שמעה (נסע) אוזרח לאחרונה.
הישוב נמצא על כביש עוקף דהריה מדרום לסמוע. רום טופוגרפי בישוב: +640 מ'.

ע"פ מכתב הסוכנות מתאריך 26.5.88 (בחתימת י. וולף) יש לתכנן את הספקת מי השתיה לישובים על 200 מ"ק ליממה, (100 מ"ק ליממה לישוב) ובשלב א': מחצית הכמות, דהיינו: כ-50 מ"ק ליממה לכל ישוב. מכתב הסוה"י כלול בנספח.

עקרון פתרון אספקת מים קבועה לישובים נידון בתזכיר אספקת מי שחיה לישובים ביו"ש (מאי 1986). ע"פ התכנית מקור המים יהיה קדוח שוקת 5 הסונק לעבר בריכות שוקת ברום +380 מ'. מרחקו מהישובים טנא ושמעה הוא 8 ק"מ ו-13 ק"מ בהתאמה.
ע"פ ההצעה יוקם בחצר קידוח שוקת 5 בוסטר (בוסטר לטנא) אשר יסנוק את המים בשלב ראשון - למגדל טנא ברום +598 מ' באמצעות קו באורך 8.3 ק"מ לערך. בקביעת קטרי הקו בחירת התוואי ולחצי העבודה הובא בחשבון שבעתיד תוגבר ההספקה ובקו זה יוזרמו מים גם לישוב שמעה.
הקו המחלק לשמעה יונח בשלב ב' (במועד שלא נקבע עדיין).

2. פרטי התכנון

קו מחלק לסנא

הקו יונח בקוטרים "5 ו-4" ובאורך כולל של 8.25 ק"מ (לפי מדידה בשטח), לפי החלוקה הבאה: מבוסטר לסנא (שיוקם בחצר קידוח שוקת 5) עד להסתעפות הקו המחלק לשמעא יונח קו בקוטר "5 (פלדה) ובאורך 3.45 ק"מ; בהמשך - מצומת שמעא עד לסנא. יונח הקו בקוטר "4 (פלדה).

הקו לסנא יונח במרבית אורכו לאורך כביש ב"ש-חברון, בקטע האחרון באורך של 1.5 ק"מ יונח התוואי בתוואי הררי לאורך שלוחה מקבילה לכביש ויסתיים בחבור למגדל המים הקים. באשר לתוואי הקו המחלק לשמעא ונקודת הסתעפותו מהקו לסנא נבחנו שתי חלופות: חלופה א' - לאורך כביש עוקף דהריא, כאשר נקודת ההסתעפות תהיה בצומת הכבישים.

מצומת זו יתפצלו שני קוים: קו לסנא בקוטר "4 ובאורך 4.8 ק"מ וקו לשמעא באורך 9.7 ק"מ ובקוטר "4. הקו לשמעא יונח בשורי הדרך הקלודה עד לשמעא.

יתרונה העיקרי של חלופה זו הוא בכך שהקו המחלק לשמעא יונח כולו במקביל לדרך קיימת, בתוואי נוח המאפשר ביצוע ללא קשיים וניתן לקיים גישה נוחה לקו המים לכל ארכו, דבר שיש לו חשיבות מיוחדת למקרי פגיעות בקו.

חלופה ב'

לפיה יונח הקטע המשותף בקוטר "6 באורך 6.62 ק"מ עד להסתעפות הקו לשמעא, ובהמשך יונח הקו לסנא בקוטר "4 ובאורך 1.63 ק"מ.

הקו המחלק לשמעא יהיה בחלופה זו באורך 8.2 ק"מ ובקוטר "4 (לעומת 9.7 ק"מ בחלופה הקודמת), ברם תוואי הקו ב-2.0 ק"מ הראשונים מנקודת ההסתעפות יהיה לאורך דרך עפר קיימת המרוחקת מהכביש והמחייבת הכשרה לצרכי תנועת רכב כבד לפיזור צנורות במהלך הביצוע ולצרכי פיקוח על הקו לאחר מכן.

בהשוואת חלופות לפי חישוב כלכלי מתקבל שחלופה ב' זולה יותר
בכ-20 אלף דולר מחלופה א' אבל יתרונה של חלופה א' הוא
בכך שהקו המחלק לשמעא יונח כולו לאורך דרך קיימת בה קיימת
תנועה של רכב יהודי. בעוד שבחלופה ב' עובר התוואי בחלקו
לאורך דרך עפר שאין עליה תנועת רכב

בחלופה בה קיימים חבלות ופגיעה בצינורות מצד גורמים
עויינים קיימת חשיבות מיוחדת לתוואי המאפשר תצפית ובקרה
וגישה נוחה לצרכי תקונים במקרה של פגיעה. לפיכך נראה לנו
שיש להעדיף את חלופה א'.

בוסטר לשמעא

3.

בוסטר לטנא ולשמעא יוקם בחצר קידוח שוקת 5. הבוסטר יורכב
משתי יחידות אנכיות מתוצרת "שחם", דגם 068AC - 6 בעלת
20 דרגות, 2920 סל"ד לספיקה של 20 מק"ש ולגובה הרמה של
280 מ', מונעות ע"י מנועים חשמליים 30 כ"ס.
הבוסטר יונק מלחץ הקדוח המופעל לעבר בריכות שוקת (לחץ
מינימלי: 5 מ') ויסנוק את המים בשלב ראשון לעבר מגדל טנא
ברום +598 מ' ובעתיד לעבר שני המגדלים: מגדל שמעא ומגדל
טנא.

הבוסטר יפוקד לפי מפלסים במגדל המים של טנא (בשלב א')
בעזרת אלחוט ובשלב ב' לפי מגדל שמעא הגבוה יותר, כאשר
במגדל טנא יותקו מגוף מצוף למניעת השתפכות.
אינפורמציה לגבי מפלס המים במיכלים חועבר למרכז בקרה
בבאר-שבע.

4. אומדן תקציבי

להלן פרוט העבודות ואומדני התקציבים לביצוען:

אומדן (אלפי ש"ח)

(1) קו מחלק לטנא בקטרים ובאורכים להלן 630

"06-3.45 ק"מ - "04-4.8 ק"מ

לפי הערכה הנדסית א' מס' 8810008

(2) בוסטר לטנא בהרכב 2 יחידות 230

מתוצרת שח"ם (20/280)

מונעו במנועים חשמליים בגודל

30 כ"ס כ"א

לפי הערכה הנדסית א' מס' 8810004

(3) סדורי פקוד ובקרה (בהערכה) 10

870 ס"ה

130 תכנון, פקוח והוצאות מרכזיות 15%

1,000 סה"כ

מ. שוקרון

אוקטובר 1988

T160

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

המחלקה להתיישבות חקלאית
חבל הנגב - באר שבע

טלפון 057/671511 - ת.ד. 5

טלסק 5265

מיקוד 84100

המחלקה

מספר

26.5.88

באר שבע

י' בסיוון תשמ"ח

לכבוד

ישראל טוביאס - "מקורות"
דוד תלם - תה"ל
יוסף בן שדה - אגף המים

הנדון: דרום הר חברון - ציר מרכזי

להלן תחזית צריכת המים בישובים שכציר המרכזי של
דרום הר חברון אליהם צריך להגיע עם קוי מים בהקדם האפשרי
כי כבר כיום מוציאים כסף רב לועלת המים.

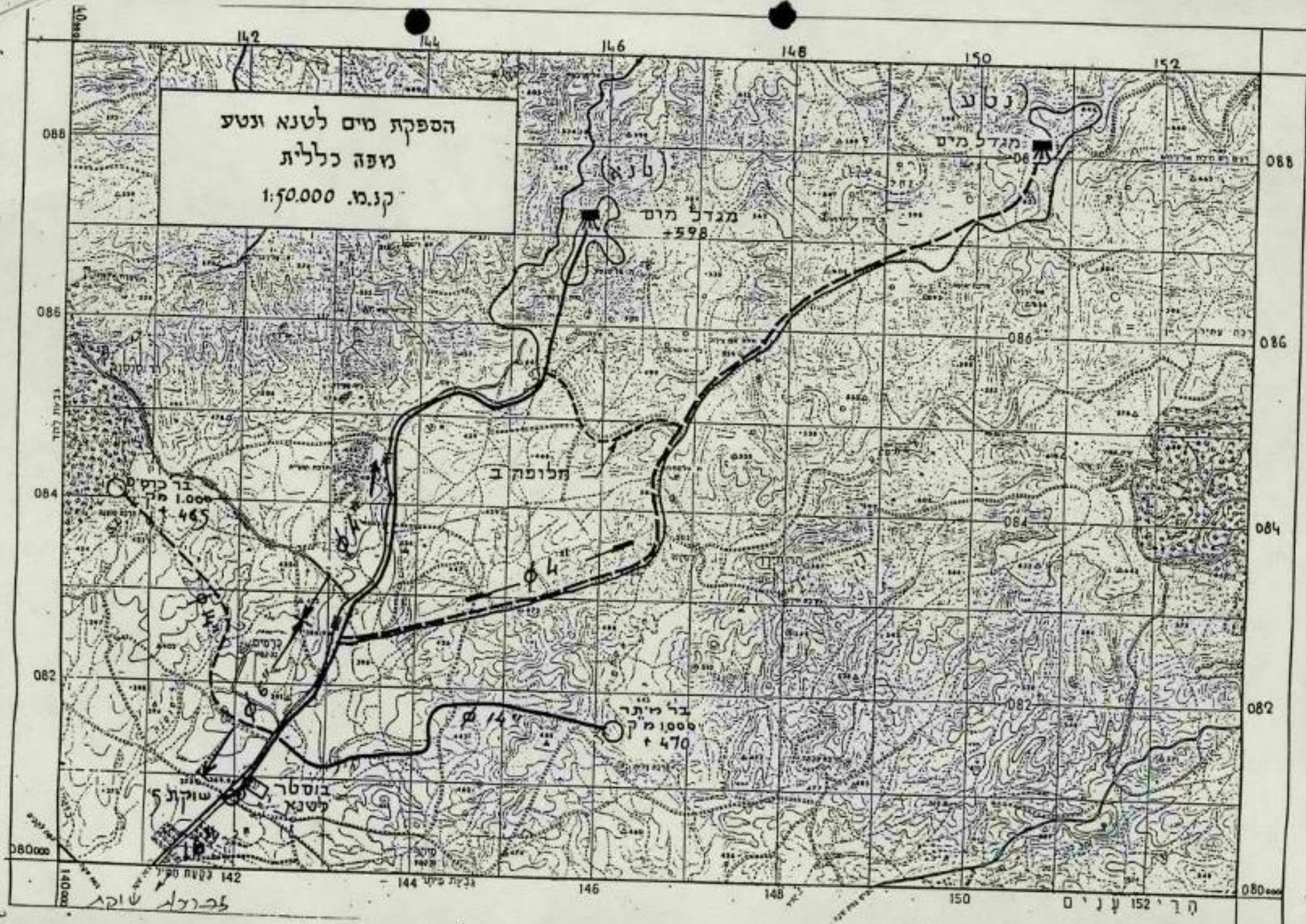
1995		1990		1988		ה י ש ו ב
צריכת יומית ו"י"ן	מס' תחזית	צריכת יומית ת"ק	מס' תחזית	צריכת יומית ו"י"ן	מס' תחזית	
120	100	50	48	30	26	עומרים (טנא)
100	90	50	45	25	20	שמעה (נטע)
25	15					יונדב (עשהאל)

כבר כן,

יצחק גולף
מנהל מדור המים

הערת:

א. גיסין
א. מלמד
ג. עשור
א. פרידמן
אלי לוי - "מקורות" אשקלון

אבי יעקב אדס - בית אל - בית אל ב' - בית אריה - בבעון החופש
 דניאל - הר אדר - חלמיש - חשמונאים - כוכב השחר - כפר ארזים
 מנחם ירימו - מעלה מכמש
 עמנו - עטרת - עלי - עלמון - עפרה
 מחתה - נחליאל - נילי - רמת מודיעין - שילה
 סגור

מועצה אזורית "מעלה בנימין"

בס"ד

ובעתיד את כל המפעל.

5. עטרת - חכנון מפורט ובצוע פתרון אגירה ולחץ 500 מ"ק + קו מחלמיש.
 6. חכנון בריכת מים מעלה מכמש 500 מ"ק חשמש אוגר עבור הישוב ומחנה צה"ל הסמוך.
 7. חכנון בריכת מים במעלה לבונה (1000 - 500 מ"ק). עבור עלי ומעלה לבונה.
 8. חכנון מפורט ובצוע בריכת מים מפעלית לישוב גבעון החרשה במסגרת חכנון מים לאזור גבעון.
 9. חכנון אוגר חרום ולחץ לישוב כוכב יעקב.
 10. בריקת הצורך לבריכה בישוב אדם.
 11. גמר חכנון מפורט ואשור התוכניות לבריכה מקומית לאזור חשמונאים, רמת מודיעין מושב מחתה ובצוע הנ"ל.
- בעיקרון, הבריכות הנ"ל ע"פ סדר הופעתן הינם ע"פ סדרי עדיפויות של בעיות מים קיימות. מיקום הישובים גאוגרפית וטופוגרפית, מצב מפעלי המים וגודל האוכלוסיה.
- נשמח לעמוד לרשותכם ככל שנידרש.

בברכה רבה,
 דוד דויטש
 מ. מח' חכנון מוא"ז

העתק: פנחס וולרשטיין - יו"ר המוא"ז
 דוד יוגב, גדליה כהן - נציבות המים ת"א
 י. עופר, א. בנימיני - ההסתדרות הציונית

היה חלואות ואיס
אדיר - בלל

מדינת ישראל
משרד החקלאות
לשכת נציב המים

כ" בטבת תשמ"ט
28 בדצמבר 1988
653/88-50

אל: שר החקלאות

הנדון: הצעה להעביר שטחי פעולה וסמכויות
הנוגעות למים למשרד לאיכות הסביבה

הובא לידיעתך, כי מטעם השר לאיכות הסביבה, הוגשה לממשלה הצעה להחלטה, לפיה שטחי הפעולה של איכות המים ומניעת זיהום, לרבות מינהלת הכנרת, יעברו לתחום טפולו של המשרד החדש.

כמו כן, מבקש משרד זה לקבל לידי אחריות הסמכויות הנתונות לשר החקלאות ולנציב המים ואת החובות המוטלים עליהם על פי הוראות הפרק בחוק המים, הן במניעת זיהום מים. עוד מבקש המשרד להעביר לתחום טפולו את האחריות על הפעלתם של חוק רשויות נחלים ומעיינות וחוק רשויות מקומיות (ביוב).

אנו מתנגדים, כמו כן, להצעה האמורה ולכל שנוי בחלוקת הסמכויות הנוגעות לטיפול בנושא המים במשרדי הממשלה השונים. להלן אפרט בקצרה את נמוקי ההתנגדות:

במדינה כמו ישראל, על תנאיה הגיאוגרפיים והאקלימיים, אין קיום בלעדי המים. כלומר - המים הם החיים עצמם, קיומם הוא תנאי הכרחי לקיום מערכות החיים, מערכות הכלכלה ומערכות הייצור. כל זאת, מבלי להמעיט מן החשיבות שאנו מייחסים לשמירה על איכות הסביבה ומבלי שיתפרש מן האמור, כאילו אנו מזלזלים בערכו של הנושא.

לא בכדי הפקידה המדינה, עוד בשנת 1959, את האחריות על נושא המים בכללותו בידי שר החקלאות ונציב המים.

שר החקלאות נושא באחריות הפרלמנטרית לנושא, קובע את המדיניות הכוללת ואת הדרכים ליישומה בפועל.

נציב המים הוא המבצע את המדיניות שנקבעה כאמור ומיישם אותה. נציב המים, בתוקף תפקידו ועל פי החוק, מפקד על שמירה ופיקוח מקורות המים, קביעת משטר ההפקה מהם, הסדר ההספקה של מים למטרות הצריכה השונות, רישוי וקביעת מכסות, פיקוח על קיום הוראות הרשיונות והוראות החוק וכיו"ב. אחריותו של נציב המים, שטחי פעולתו ומסגרות הסמכויות שלו, משתרעים על פני כל המכלול - החל מן המקור, עבור לפיקוח על איכות המים במקור ושמירה עליו, לרבות מניעת זיהום, הסדר השמוש במים, ופיקוח על מגבלות שנקבעו בעניין זה, וגמור בחפוש אחר מקורות מים חדשים ובלתי קונבנציונליים, על מנת לאשר על הפערים שבין הנחוץ לבין הקיים.

UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D. C. 20535

DATE: 10/10/68
TO: DIRECTOR, FBI
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [Illegible]

RE: [Illegible]

TO: DIRECTOR, FBI (100-388610)
FROM: SAC, NEW YORK (100-157441)
SUBJECT: [Illegible]

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

On 10/10/68, [Illegible] advised that [Illegible] had been contacted by [Illegible] who stated that [Illegible] was currently in New York City and was planning to travel to [Illegible] on 10/11/68.

המים הם משאב לאומי יסודי ממדרגה ראשונה. אין כל אפשרות לפצל את הטפול במשאב כזה בין משרדים שונים ובין שרים שונים, באופן שאחד המשרדים אחראי על כל התחום הרחב של הנושא ומשרד שני אחראי על הבט מסוים הימנו - מניעת זיהום מים, כמוצא. השמירה על מקורות המים מפני זיהום הינה חלק אינטגרלי ובלתי נפרד ממכלול הטפול בנושא ועם כל חשיבותה - הינה רק חלק מן השלם, כמפורט לעיל.

מי שמופקד על הספקת מים מאקוויפרים, הוא זה שחייב להיות אחראי גם על טיב המים בהם ועל מניעת זיהום המים, שכן אחרת לא יוכל לבצע את המוטל עליו.

ניתן היה להבין, (אם כי לא לקבל) הצעה, לפיה כל הטפול בנושא המים צריך לעבור לתחום סמכותו של משרד אחד, אך ההצעה, כפי שהוצעה - להעביר למשרד אחד רק את נושא הטפול במניעת זיהום מים, אינה נראית הגיונית כלל ועיקר.

מתוך פוטנציאל של 1,800 מל"מ"ק מים לשנה, משתמשת החקלאות בכ-1,300 מל"מ"ק מים. בהיות החקלאות הצרכן העיקרי של מים במדינה, חייב שר החקלאות להיות מופקד על הנושא, לקבוע ולכוון את מדיניות ההשקעות במפעלי מים, את מדיניות ההפקה ומדיניות השמוש במים אלה, לרבות קביעת מחיר המים של אמצעי ייצור כה חיוני לחקלאות, אמצעי ייצור שבלעדיו אין החקלאות יכולה להתקיים, ובלעדי חקלאות, ספק אם תוכל המדינה להתקיים.

בהצעה מבוקש להעביר לתחום המשרד לאיכות הסביבה את "מינהלת הכנרת". מינהלת הכנרת, בפני עצמה, אינה גוף משפטי בעל יישות עצמאית. מינהלת הכנרת, למעשה, הינה חלק מרשות נקודת כנרת, אשר נציב המים, העניק לה, בתוקף סמכותו על פי החוק, סמכויות למניעת זיהום מים בתחום שיפוטתה. האם בכזוונת המציעים להעביר לתחומם את האחריות לתפעול השויות נקודת זאת ועוד. הכנרת הינה המאגר התפעולי החשוב ביותר של מפעל המים הארצי. האם יעלה על הדעת שבמקום כזה יפעל גוף בעל סמכויות, שאינן נובעות ממי שמופקד ישירות על משק המים? למותר להרחיב את הדבור ולפרט את הסכנות ואת הבעיות העלולות לנבוע ממצב דברים מוצע כזה.

אשר להצעה להעביר לתחום טפולו של המשרד לאיכות הסביבה את הסמכויות על פי חוק הרשויות המקומיות (ביוב) - ראשית, יש לזכור, כי השפכים הינם גורם הזיהום הראשון במעלה של מקורות המים השונים. שנית, אין להפריד בין פעולות הסלוק וההשבה של הביוב. כאשר רובו ככולו של פוטנציאל המים הזמין במדינת ישראל נוצל כבר, מהווים השפכים העירוניים את מקור המים העתידי היחיד. ההתפתחות האורבנית במדינה מחייבת, ובעתיד תחייב יותר ויותר, הפניית מים באיכות טובה למי שתיה לתושבים. הדבר יחייב צמצום השמוש במים שפירים בחקלאות, תוך המרתם במי קולחין, שמקורם בשפכים העירוניים.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

משימה כזאת, מטבע הדברים, אינה קלה להשגה ולבצוע. על מנת לעמוד בכך, יש לשפר את איכותם הנחותה של מי הביוב ולהתאימם לשמושים השונים, הדרושים בחקלאות. יתרה מזו - על מנת להביא את החקלאים להסכים להמרת מים מחוייבת המציאות, כאמור, יש צורך לבוא לקראתם ולהיות מסוגלים להבטיח להם התאמה מירבית של מים אלה לצרכיהם המשתנים אין, איפא, כל סבירות בהצעה להפריד את נושא השפכים העירוניים ממערכת המים הכוללת. אותה מערכת המטפלת במים, חייבת להמשיך ולרכז גם את נושא הטפול בשפכים והפקוח עליהם.

שר החקלאות, המופקד, בין השאר, על המגזר החקלאי, חייב להשאר בעל הסמכויות חוקיות ובעל ההשפעה וההכוונה, על הטיפול והאחריות לשפכים העירוניים, המוסדרים על פי חוק הרשויות המקומיות (ביוב).

מסיבות אלה, אנו דורשים כיום לשלב בנציבות המים את פרויקט הביוב הארצי, על מנת להשיג תאום ושליטה מירביים בנושא. זהו כוון הפעולה הנכון והרצוי, ולא הפרדה קיצונית יותר של נושא הטפול בשפכים העירוניים ממשק המים, כפי שמוצע.

לסיכום, אני מבקש, כי תעשה כל שביכולתך להביא לדחיית ההצעה הנדונה. אני מבקש, כי תנתן לי אפשרות לנמק בהרחבה ובעל פה את נמוקי נגד ההצעה הנ"ל, בכל פורום נדרש, לפני שתפול ההחלטה בנדון.

אני עומד לרשותך לכל הסבר, חומר ופרטים נוספים שיידרשו.

ב ב ר כ ה ,

צמח ישי
נציב המים

מדינת ישראל
משרד החקלאות

הרשות לתכנון ופתוח החקלאות
התושבות והכפר

נציבות המים

האגף לתכנון ופתוח המים והתשתית החקלאית

22.9.88

אספקת מים ליושבים ביו"ט

מבוא .1

תכניות הפיתוח של משק המים כללו במשך כל השנים את פיתוח מקורות המים ומפעלי האספקה ביהודה ושומרון. לתכניות אלו היו שותפים נציבות המים, המינהל האזרחי ומשרד השכון המינהל לבניה כפרית והבניה העירונית.

במסגרת זו בוצעו מפעלי מים שניתן לחלקם לפי אזורים גיאוגרפיים כלהלן: בנימין מערב, בנימין מזרח, חוצה שומרון, שבי שומרון, גוש עציון, דרום הר חברון ושונים.

מימון ביצוע פיתוח המקורות והקמת המפעלים היה בעיקרו מתקציב פיתוח משק המים ובהשתתפות המינהל האזרחי, ומשרד השכון על כל שלוחותיו, כאשר בעבר מירב הדאגה לנושא במשרד השכון היתה בתחום המינהל לבניה כפרית.

המטרה בשילוב ביצוע מפעלי מים היתה מניעת כפילויות וטיפול אינדיבידואלי של כל גוף, על מנת להביא לתיאום ותסכון בכספי המדינה.

פעולות פיתוח דרושות .2

מפעל בנימין מערב - במפעל זה המשרת 9 יושבים יהודיים הגיעו לניצול מלא של מקורות המים הקיימים ויש צורך בתיגבור המפעל מהמערכת הישראלית בקטע של מפעל חוצה שומרון וממפעל מודיעין.

הפעולות הדרושות לפיתוח המערכת האיזורית וקוי החלוקה מוערכות בהשקעה של כ- 2.0 מליון דולר.

מפעל חוצה שומרון - במפעל זה המשרת 34 יושבים יהודיים נעשו בשנים האחרונות פעולות פיתוח נרחבות. למרות פעולות אלה יש צורך דחוף בתיגבור המערכת בעיקר באזור אריאל ומזרחה לו וכן באזור אלפי מנשה. הפעולות הדרושות לפיתוח המערכת האיזורית וקוי החלוקה מוערכות בכ- 5.2 מליוני דולר.

מפעל שבי שומרון - במפעל זה המשרת 5 יושבים ואזור תעשייה מתוכנן יש צורך בתיגבור מקורות המים ובקוי חלוקה לאבני חפץ (ממערב או ממזרח). ההשקעות הדרושות נאמדות בכ- 2.2 מליוני דולר.

1. The purpose of this document is to provide information regarding the activities of the [redacted] in the [redacted] area.

2. The following information was obtained from [redacted] on [redacted] at [redacted].

Page 1 of 2

Summary of Findings

1. Introduction

The purpose of this document is to provide information regarding the activities of the [redacted] in the [redacted] area. The following information was obtained from [redacted] on [redacted] at [redacted].

The [redacted] is a [redacted] organization that has been active in the [redacted] area for [redacted] years. It is [redacted] and has [redacted] members.

The [redacted] has been involved in [redacted] activities in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

The [redacted] has been [redacted] in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

2. Description of Activities

The [redacted] has been [redacted] in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

The [redacted] has been [redacted] in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

The [redacted] has been [redacted] in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

The [redacted] has been [redacted] in the [redacted] area. It has [redacted] and [redacted] in the [redacted] area.

מפעל בנימין מזרח - אזור זה כולל את גב ההר ואת אזור בית אל וגבעון
ביחד כ- 10 ישובים. במפעל זה יש צורך בתיגבור מקורות המים בקו חלוקה
ואיגומים. ההשקעות נאמדות בכ- 2.0 מליון דולר.

אזור גוש עציון - חברון - מעלה אדומים - באזור זה הכולל את כל הישובים
ממעלה אדומים בצפון ועד קרית ארבע בדרום נעשו בשנים האחרונות פעולות
פיתוח נרחבות (מפעל יהודה) אשר מתוכנן להשלים במהלך השנה הקרובה.
היקף הפעולות הוא כ- 6.0 מליון דולר אשר גויסו מתקציב הפיתוח של משק
המים, המינהל האזורי ומשרד השכון (טרם הושלם המימון).
בנוסף לכך יש צורך לתגבר את אזור גוש עציון בעיקר לישוב חדש, הדר
בית"ר.
ההשקעות הנוספות במפעל זה מוערכות בכ- 1.5 מליון דולר.

אזור דרום הר חברון - לישובים באזור זה מיתר בדרום ועד חברון בצפון
בוצעו מפעלי אספקת מים הן בפיתוח מקורות מים והן בחלוקתם אם ע"י קוים
זמניים ואם בקוים קבועים ואיגומים. באזור נותרו עדיין ישובים שטרם
חוברו למערכת האיזורית, ולצורך זאת יש להקים חברי נוסף למערכת
הישראלית שמעבר לקו הירוק, בעלות משוערת של כ- 0.5 מליון דולר.

3. קריטריונים להשתתפות במפעלי מים

א. השתתפות בפיתוח מקור המים
על כל צרכן אשר מבקש חבר מים, להשתתף בפיתוח מקור המים בהיקף
כספי של 753.0 ש"ח לכל 1000 מ"ק (המחיר מעודכן ל- 9/88).

ב. השתתפות במתקני חלוקה
על צרכן בודד אשר נדרשים לו מתקני חלוקה בלעדיים מהמפעל האזורי
לממן את עלות המתקנים.
על שני צרכנים אשר נדרש להם כנ"ל
ולגבי 3 צרכנים, מימון מתקני החלוקה הוא 60% מהעלות ע"ח הצרכנים
ו- 40% ע"ח תקציב פיתוח המים.
בנוסף לנ"ל על הצרכן לדאוג לרזרבה של איגום, בהתאם לצרכיו
ולכוסר האספקה במפעל.

4. נוהלי בצוע ותשלום מקובלים

ביצוע פיתוח מקורות המים, המפעלים האזוריים ומתקני החלוקה הוא בידי
מקורות במחירי ובנוהלי בצוע ופקוח של תקציב פיתוח משק המים בנציבות
המים,

העברת התשלומים למקורות נעשית ע"י העברה תקציבית לתקציב נציבות המים
או בהעברה חשבית.

THE ABOVE IS A SUMMARY OF THE INFORMATION RECEIVED FROM THE
SOURCE ON THE MATTER OF THE ALLEGEDLY SUSPECTED
INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

IT IS NOTED THAT THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE
INDIVIDUALS LISTED BELOW ARE ALL CURRENTLY
RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY SUSPECTED
INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW

ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW
ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW
ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW
ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW
ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

THE SOURCE HAS ADVISED THAT THE INDIVIDUALS LISTED BELOW
ARE ALL CURRENTLY RESIDING IN THE AREA OF THE ALLEGEDLY
SUSPECTED INDIVIDUALS WHOSE NAMES ARE LISTED BELOW.

בסקירה לעיל נדונו באופן הכללי ביותר פעולות הפיתוח הדרושות ביהודה ושומרון - לתקופה של 3-5 השנים הקרובות - שהעלות הכוללת להשלמתן נאמדת בכ- 15.0 מליון דולר, מהם נדרשת השתתפות משרד השכון בכ- 5.0 מליוני דולר.

כפי שהיה מקובל בעבר הן לגבי מינהל יו"ש והן לגבי משרד השכון ואחרים יש הצדקה כלכלית ועניינית לשילוב בתכנון והקצאות של כל הגורמים על מנת לבצע את פעולות פיתוח מפעלי המים.

כתוצאה מהאינתיפדה יש היום יותר מתמיד צרכים, אשר נדחו בעבר, להגברת אמינות המערכת ופיתוח מקורות נוספים, אנו פועלים כמיטב יכולתנו בתקציב הפיתוח המוגבל של משק המים על מנת לפתור את הבעיות שנוצרו בשטח. מומלץ להגיע להסדר בין משרדי עם כל הנוגעים בדבר לפתרון בעיות המים ליושבים השונים, הן אלה אשר בטיפול הגורמים הממלכתיים והן אלה אשר הוקמו ומטופלים ע"י יזמים פרטיים שונים, זאת בהתאם לקריטריונים ולנוהלי בצוע אשר מנחים את משק המים במשך שנים רבות.

הוכן ע"י: גדליה כהן

פירוט פעולות פיתוח דרושות לפי איזורים
(באלפי דולרים)

בנימין מערב

115	בוסטר אזוויה לב' בית אריה
75	בריכת פדיאל 500 מ"ק
35	קו מחבר בר' פדיאל
110	תח' בית אריה לדיר אבו משעל
110	בריכה איזורית בנעלה 1000 מ"ק
40	סידורי פיקוד בבנימין מערב
250	קו מחבר בריכה אזוויה בנעלה 4.0 - 8"
190	בוסטר מתתיהו לדיר אבו משעל (או נעלה)
160	קו מבריכת מתתיהו לדיר קדיס 10" 2.3 ק"מ
75	בריכת דולב 500 מ"ק
400	עטרת חלמיש (קו בריכה ובוסטר)
1,750	סה"כ

חוצה שומרון

700	קו אורנית אלפי מנשה
35	קו מחלק לנירית
35	קו מחלק לצמרות
200	תחנת אלפי מנשה
450	קו יקיר עמנואל
120	בריכת ברקן
130	תחנת ברקן
510	קו ברקן אריאל
350	קו לצופים + בריכה
200	חיזוק יחידות שאיבה מהמערב נזה ירק, אלקנה, בידיא
1,750	פיתוח במזרח - מחנה חורון וחלוקת וחיבור
4,480	סה"כ

שבי שומרון

600	אבני חפץ - קו תחנה ומיכל
1,300	תיגבור מפעל שבי שומרון - קדוח נוסף וחיבור
1,900	סה"כ

בנימין מזרח

300	חדשה - קו, תחנה ובריכה
300	בית אל - קו בריכה ותחנה
1,100	קדוח רימונים - כולל חבור
1,700	סה"כ

GENERAL INFORMATION

1. NAME

1.1. NAME OF THE PROJECT
1.2. NAME OF THE ORGANIZATION
1.3. NAME OF THE INDIVIDUAL
1.4. NAME OF THE INSTITUTION
1.5. NAME OF THE FUNDING AGENCY
1.6. NAME OF THE RESEARCHER
1.7. NAME OF THE ASSISTANT
1.8. NAME OF THE COORDINATOR
1.9. NAME OF THE MONITOR
1.10. NAME OF THE EVALUATOR

1.11. NAME OF THE REVIEWER
1.12. NAME OF THE APPROVER
1.13. NAME OF THE SIGNATORY
1.14. NAME OF THE WITNESS
1.15. NAME OF THE SECRETARY
1.16. NAME OF THE CLERK
1.17. NAME OF THE ARCHIVIST
1.18. NAME OF THE LIBRARIAN
1.19. NAME OF THE CUSTODIAN
1.20. NAME OF THE GUARDIAN

2. ADDRESS

2.1. ADDRESS OF THE PROJECT
2.2. ADDRESS OF THE ORGANIZATION
2.3. ADDRESS OF THE INDIVIDUAL
2.4. ADDRESS OF THE INSTITUTION
2.5. ADDRESS OF THE FUNDING AGENCY
2.6. ADDRESS OF THE RESEARCHER
2.7. ADDRESS OF THE ASSISTANT
2.8. ADDRESS OF THE COORDINATOR
2.9. ADDRESS OF THE MONITOR
2.10. ADDRESS OF THE EVALUATOR

2.11. ADDRESS OF THE REVIEWER
2.12. ADDRESS OF THE APPROVER
2.13. ADDRESS OF THE SIGNATORY
2.14. ADDRESS OF THE WITNESS
2.15. ADDRESS OF THE SECRETARY
2.16. ADDRESS OF THE CLERK
2.17. ADDRESS OF THE ARCHIVIST
2.18. ADDRESS OF THE LIBRARIAN
2.19. ADDRESS OF THE CUSTODIAN
2.20. ADDRESS OF THE GUARDIAN

3. CONTACT

3.1. CONTACT OF THE PROJECT
3.2. CONTACT OF THE ORGANIZATION
3.3. CONTACT OF THE INDIVIDUAL
3.4. CONTACT OF THE INSTITUTION
3.5. CONTACT OF THE FUNDING AGENCY
3.6. CONTACT OF THE RESEARCHER
3.7. CONTACT OF THE ASSISTANT
3.8. CONTACT OF THE COORDINATOR
3.9. CONTACT OF THE MONITOR
3.10. CONTACT OF THE EVALUATOR

3.11. CONTACT OF THE REVIEWER
3.12. CONTACT OF THE APPROVER
3.13. CONTACT OF THE SIGNATORY
3.14. CONTACT OF THE WITNESS
3.15. CONTACT OF THE SECRETARY
3.16. CONTACT OF THE CLERK
3.17. CONTACT OF THE ARCHIVIST
3.18. CONTACT OF THE LIBRARIAN
3.19. CONTACT OF THE CUSTODIAN
3.20. CONTACT OF THE GUARDIAN

4. DATE

4.1. DATE OF THE PROJECT
4.2. DATE OF THE ORGANIZATION
4.3. DATE OF THE INDIVIDUAL
4.4. DATE OF THE INSTITUTION
4.5. DATE OF THE FUNDING AGENCY
4.6. DATE OF THE RESEARCHER
4.7. DATE OF THE ASSISTANT
4.8. DATE OF THE COORDINATOR
4.9. DATE OF THE MONITOR
4.10. DATE OF THE EVALUATOR

4.11. DATE OF THE REVIEWER
4.12. DATE OF THE APPROVER
4.13. DATE OF THE SIGNATORY
4.14. DATE OF THE WITNESS
4.15. DATE OF THE SECRETARY
4.16. DATE OF THE CLERK
4.17. DATE OF THE ARCHIVIST
4.18. DATE OF THE LIBRARIAN
4.19. DATE OF THE CUSTODIAN
4.20. DATE OF THE GUARDIAN

גוש עציון - חברון - מעלה אדומים

1,000

500

1,500

השלמת מפעל יהודה -
מפעל א.מ. להדר ביתר

סה"כ

דרום הר חברון

400

50

20

470

א.מ. לטנא ועומרים קו "א" - "ד" 9.0 ק"מ
תחנת שאיבה
מיכלי איגום זמניים

סה"כ

11,800

סה"כ הוצאות שדה

3,200

בדו"ח והוצאות נלוות

15,000

סה"כ כללי

=====

(גכס-22985-35)